

Åmot kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 01.12.2022 09:00

Sted: Stortrevet

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.

på e-post .

Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 24.11.2022

For leder i Åmot kontrollutvalg 2019-2023, Åse Forbord

Saksliste

Saker til behandling

55/22 Sak Åm-55/22 Godkjenning innkalling/sakliste	3
56/22 Sak Åm-56/22 Godkjenning av protokoll fra 13.10.22	4
57/22 Sak Åm-57/22 Orientering	24
58/22 Sak Åm-58/22 Kontrollutvalgets årsplan 2023	25
59/22 Sak Åm-59/22 Møtekalender 2023	35
60/22 Sak Åm-60/22 Eventuelt	37
61/22 Sak Åm-61/22 Referater og orienteringer	38
62/22 Sak Åm-62/22 Referatsaker	46

Arkivsak-dok. 21/00141-30
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Åmot kontrollutvalg 2019-2023

Møtedato
01.12.2022

SAK ÅM-55/22 GODKJENNING INNKALLING/SAKLISTE

Forslag til vedtak/innstilling:

Innkalling/sakliste godkjennes

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Arkivsak-dok. 21/00141-31
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Åmot kontrollutvalg 2019-2023

Møtedato
01.12.2022

SAK ÅM-56/22 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA 13.10.22

Forslag til vedtak/innstilling:

Protokoll fra 13.10.22 godkjennes

Vedlegg:

Protokoll 13.10.22

Saksframstilling:

MØTEPROTOKOLL

Åmot kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 13.10.2022 kl. 09:00
Sted: Stortrevet
Arkivsak: 21/00008

Tilstede: Åse Forbord (Senterpartiet-KS), Einar Nordlie (Sosialistisk venstre parti), Sigurd Koch (Frp), Einar Gjems (Sp)

Møtende varamedlemmer:

Forfall: Inger G. Eriksen, ikke fått inn vara

Andre: Kommunedirektør Stein Halvorsen sak 47/22, økonomisjef Reidun Vie sak 47/22, sektorleder Helse og Velferd Jon Arne Bye sak 47/22, regnskapsrevisor My Hanh Thi Tran, oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Revisjon Øst IKS Tommy Pettersen sak 48, 49/22, daglig leder Revisjon Øst IKS Morten A. Birkelid deltok på Teams sak 50/22

Protokollfører: Utvalgssekretær Kristin Moe

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
45/22	21/00141-25	Sak Åm-45/22 Godkjenning innkalling/sakliste	3
46/22	21/00141-26	Sak Åm-46/22 Godkjenning av protokoll fra 8.9.22	4
47/22	21/00093-17	Sak Åm-47/22 Orientering fra administrasjonen	5
48/22	21/00091-17	Sak Åm-48/22 Orientering om revisjonsstrategien 2022	6
49/22	21/00096-34	Sak Åm-49/22 Plan for forenklet etterlevelseskontroll (FELK)	8

50/22	21/00096-31	Sak Åm-50/22 Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS 2023	11
51/22	21/00086-4	Sak Åm-51/22 Budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet 2023	13
52/22	21/00088-19	Sak Åm-52/22 Eventuelt	15
53/22	21/00095-30	Sak Åm-53/22 Referater og orienteringer	16
54/22	21/00095-31	Sak Åm-54/22 Referatsaker	18

, [Click here to enter a date.](#)

Det var ingen merknader til innkallingen eller sakslisten.

UNDERSKRIFTER:
Vi bekrefter at møteboken, som vi har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.
_____
_____
_____
_____

UTSKRIFTER:
Møtebok er sendt til: Kontrollutvalget, ordfører, kommunedirektør, Revisjon Øst IKS. Innkallinger og møtebøker ligger også på www.konsek-ost.no under hvert kontrollutvalg/ «Møter».

Saker til behandling

45/22 Sak Åm-45/22 Godkjenning innkalling/sakliste

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Åmot kontrollutvalg 2019-2023	13.10.2022	45/22

Forslag til vedtak/innstilling:

Innkalling/sakliste godkjennes

Møtebehandling

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Innkalling/sakliste godkjennes

[Lagre]

46/22 Sak Åm-46/22 Godkjenning av protokoll fra 8.9.22

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Åmot kontrollutvalg 2019-2023	13.10.2022	46/22

Forslag til vedtak/innstilling:

Protokoll fra 8.9.22 godkjennes

Møtebehandling

Forslag fra kontrollutvalget:

Protokollen signeres for ettertiden i påfølgende møte.

Votering

Forslag fra kontrollutvalget sammen med sekretærens enstemmig vedtatt.

Vedtak

- Protokoll fra 8.9.22 godkjennes
- Protokollen signeres for ettertiden i påfølgende møte.

[Lagre]

47/22 Sak Åm-47/22 Orientering fra administrasjonen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Åmot kontrollutvalg 2019-2023	13.10.2022	47/22

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar redegjørelsene til orientering.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget har invitert kommunedirektøren for å få «den vanlige» orienteringen rundt økonomi/sykefravær. I tillegg ønsker kontrollutvalget en orientering fra sektorleder Helse og Velferd om tilsynssaker, gjennomførte og planlagte.

Det er satt av til sammen 45-50 minutter for redegjørelsene

Møtebehandling

Kommunedirektøren orienterte om:

- Ansettelse av sektorleder Jon Arne Bye

Sektorleder orienterte om:

- Presentasjon av seg selv og arbeidsoppgavene han skal ha i Åmot kommune
- Tilsyn av Arbeidstilsynet og Statsforvalteren Innlandet, hvor tilsynene har vært og hvilke funn som er gjort.

Økonomisjef orienterte om:

- Tertialrapport 2. tertiale. Prognose netto driftsresultat negativt 2 028 mill.kr. (bedre enn forventet)

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Kontrollutvalget tar redegjørelsene til orientering

[Lagre]

48/22 Sak Åm-48/22 Orientering om revisjonsstrategien 2022

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Åmot kontrollutvalg 2019-2023	13.10.2022	48/22

Forslag til vedtak/innstilling:

- Møtet ble lukket under den del av saken som gjaldt presentasjon av vesentlighet, identifiserte risikofaktorer jf. offentlighetsloven § 24 og kommuneloven § 11-5 3. ledd.
- Kontrollutvalget tar orienteringen om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2022 til orientering.

Saksframstilling:

Oppdragsavtalen har informasjon om ressursbruken på de ulike oppdragene i Åmot kommune, denne er relatert til budsjettet for 2022. Oppdragsavtalen inneholder bl.a. en oversikt over tidsbruken til regnskapsrevisjon og **revisjonsstrategien** er en orientering om hva som regnskapsrevisjonen inneholder, dvs. hvilke planer som Revisjon Øst IKS har for revidering av **kommuneregnskapet** i 2022. Revisjonen skal i sitt arbeid følge ulike revisjonsstandarder, og følgende er sagt i revisjonsstandarden (ISA 300) om planlegging:

Planlegging av en revisjon innebærer utarbeidelse av den overordnede revisjonsstrategien for oppdraget samt utarbeidelse av en revisjonsplan. Dekkende planlegging er til nytte for regnskaps-revisjonen på flere måter, og bidrar blant annet til å: (Jf. punkt A1-A3)

- Hjelp revisor med at det i tilstrekkelig grad fokuseres på viktige deler av revisjonen.
- Hjelp revisor med å identifisere og løse eventuelle problemer i rett tid.
- Hjelp revisor med å organisere og styre revisjonsoppdraget slik at det kan utføres på en mål og kostnadseffektiv måte.
- Bidra til å velge medarbeidere til revisjonsoppdraget som har kapabiliteter og kompetanse som er formålstjenlig til å kunne håndtere forventede risikoer, og til å fordele arbeidsoppgaver på en egnet måte.
- Gjøre det lettere å styre og følge opp medarbeiderne på oppdraget, og å gjennomgå arbeidet deres.
- Bidra til å koordinere arbeid utført av andre revisorer eller eksperter, der dette er relevant.

Disse planene for 2022 legges først fram nå, fordi revisjonen starter med planleggingen av revisjonshandlinger for inneværende års regnskap (2022) først når foregående år er ferdig (2021). Det blir også lagt fram en interimrapport i det første møte etter nyttår.

Møtebehandling

Revisjon Øst IKS var tilstede og presenterte revisjonsstrategien.

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

- Møtet ble lukket under den del av saken som gjaldt presentasjon av vesentlighet, identifiserte risikofaktorer jf. offentlighetsloven § 24 og kommuneloven § 11-5 3. ledd.
- Kontrollutvalget tar orienteringen om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2022 til orientering.

[Lagre]

49/22 Sak Åm-49/22 Plan for forenklet etterlevelseskontroll (FELK)

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Åmot kontrollutvalg 2019-2023	13.10.2022	49/22

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar «Plan for forenklet etterlevelseskontroll 2022» til orientering.

Saksframstilling:

Kommuneloven § 24-9 gir regnskapsrevisor i oppdrag å se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges frem for kontrollutvalget.

Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Oppdragsavtalen mellom kontrollutvalget og Revisjon Øst IKS identifiserer og regulerer kontrollutvalgets behov for revisjonstjenester, inkludert utførelse av etterlevelseskontroll.

Oppdragsavtalen for Åmot kommune for 2022 ble vedtatt den 22.09.2021 i sak 28/21.

De legger herved frem denne planen, som er et resultat av deres risiko- og vesentlighetsvurdering til behandling i kontrollutvalget den 13.10.2022.

Frist for rapportering til kontrollutvalget er 30.06.2023. Mens planlegging og gjennomføring utføres i forbindelse med ordinær revisjon.

Plan og risiko- og vesentlighetsvurdering sendes kommunedirektør til orientering. Det følger av RSK 301 at før revisor avgir attestasjonsuttalelse skal det innhentes skriftlig uttalelse fra kommunedirektør.

Etterlevelseskontroll er et direkte attestasjonsoppdrag der revisor måler eller evaluerer det underliggende saksforholdet mot de gjeldene kriteriene og presenterer den resulterende informasjonen om saksforholdet som en del av, eller som et vedlegg til, attestasjonsuttalelsen.

Et attestasjonsoppdrag kan gi betryggende sikkerhet eller moderat sikkerhet. Etterlevelseskontroll skal gi moderat sikkerhet. Dette er klart lavere enn betryggende sikkerhet, men skal øke de tiltenkte brukernes tillit til informasjonen i en grad som er klart høyere enn ubetydelig. Krav til bevis for å konkludere med moderat sikkerhet er

av en slik art at en i konklusjonen uttaler at «er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at».

Avgrensning

Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen jf. RSK 301 omfatter ikke vurderinger av produktivitet, kostnadseffektivitet, kvalitet, måloppnåelse og virkninger. Slike vurderinger faller inn under forvaltningsrevisjon.

Formålet med forenklet etterlevelseskontroll etter kommuneloven, er innenfor en begrenset ressursramme å forebygge svakheter og bidra til å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Dette bygger opp under god økonomiforvaltning, åpenhet og tillit til forvaltningspraksis.

Revisor velger ut områder for kontroll basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering. Revisor skal i sin planlegging identifisere områder i økonomiforvaltningen der det er størst behov for at bestemmelser og vedtak følges og en vurdering av hvilke konsekvenser brudd på bestemmelser og vedtak kan få.

Det er kommunen som juridisk enhet slik den fremstår i samlet regnskap for kommunen som er vurderingsenheten jf. kommuneloven § 14-6 d).

Det henvises til vedlegg 1 Risiko- og vesentlighetsvurdering.

For Åmot kommune har revisor vurdert følgende risikoområder:

- Offentlige anskaffelser
- Selvkost
- Finansforvaltningen
- Vederlag for opphold i institusjon
- Driftstilskudd til private barnehager

Revisor har for 2019 gjennomført etterlevelseskontroll på området – Offentlige anskaffelser, for 2020 på området – Driftstilskudd til private barnehager og for 2021 på området - Selvkost. Områdene er derfor ikke aktuelle for kontroll i år.

Området vederlag for opphold i institusjon følges opp for 2022. Revisor har identifisert følgende problemstilling for årets etterlevelseskontroll:

- Foretar kommunen etteroppgjør ved langtidsopphold i tråd med reglene i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester?
Kriteriene fastsettes i henhold til lov, forskrift, vedtak m.m. Kriteriene er hentet fra:
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. § 11-2
- Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester, kapittel 1 (i institusjon).

Målsetningen ved å gjennomføre forenklet etterlevelseskontroll er å etablere enkle og jevnlig kontrollhandlinger som kan fange opp vesentlige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen.

Kontrollhandlingene kan blant annet foretas på områder hvor brudd har særlige økonomiske konsekvenser, eller i særlig grad svekker tilliten til økonomiforvaltningen.

Utøvende revisor vil være ansvarlig for gjennomføringen og oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Tommy Pettersen vil stå for kvalitetssikringen jf. ISQC 1 «Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester».

Møtebehandling

Revisjon Øst IKS var tilstede og presenterte «Plan for etterlevelseskontroll 2022»

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Kontrollutvalget tar «Plan for forenklet etterlevelseskontroll 2022» til orientering

[Lagre]

50/22 Sak Åm-50/22 Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS 2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Åmot kontrollutvalg 2019-2023	13.10.2022	50/22

Forslag til vedtak/innstilling:

Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS for 2023 godkjennes under forutsetning av kommunestyrets budsjettvedtak for 2023

Saksframstilling:

En oppdragsavtale gir informasjon om hvilke tjenester og hvilke ressurser som kontrollutvalget kan forvente å få fra Revisjon Øst IKS i 2023.

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2023, for kjøp av revisjonstjenester, bygger på denne oppdragsavtalen.

Tjeneste	Timer	Timepris	Kroner
Regnskapsrevisjon			
1. Revisjon av kommunens årsregnskap	475	1 100	522 500
2. Attestasjoner og revisjonsuttalelser	125	1 100	137 500
3. Revisjon av beboerregnskap	0	1 100	0
4. Veiledning/bistand	25	1 100	55 500
5. Forenklet etterlevelseskontroll	25	1 100	27 500
SUM 1-5	675	1 100	742 500
Bestilte revisjonstjenester			
6. Bestilte mindre undersøkelser	25	1 100	27 500
7. Forvaltningsrevisjon	200	1 100	220 000
8. Eierskapskontroll	25	1 100	27 500
SUM 6-8	250	1 100	275 000
Annet			
9. Møter i kontrollutvalg og K-styre	50	1 100	55 000
SUM TOTALT	975	1 100	1 072 500

Møtebehandling

Morten A.B. presenterte avtalen via Teams

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS for 2023 godkjennes under forutsetning av kommunestyrets budsjettvedtak for 2023

[Lagre]

51/22 Sak Åm-51/22 Budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet 2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Åmot kontrollutvalg 2019-2023	13.10.2022	51/22

Forslag til vedtak/innstilling:

- Vedlagt budsjett med en ramme på kr 1 428 000,- oversendes kommunestyret som kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet i Åmot kommune 2023.
- Forslaget følger formannskapetets innstilling til kommunestyret vedrørende budsjettet for Åmot kommune 2023.

Saksframstilling:

Det er verdt å merke seg kommentarene til forskriften § 2, hvor det står følgende: **«At forslaget skal følge innstillingen betyr også at kommunedirektøren ikke har adgang til å gjøre endringer i dette forslaget underveis i prosessen».**

I henhold til forskrift om kontrollutvalget og revisjon, kapittel 1 § 2, skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Dette vil si budsjett for kontrollutvalgets egen virksomhet, for sekretærfunksjonen, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og regnskapsrevisjonen.

Politisk virksomhet

Det er lagt inn en reduksjon på kr 3 000,- nå kr 137 000,-.

Regnskapsrevisjon

Budsjettet for Revisjon Øst IKS vedtas av representantskapet i selskapet. I dette budsjettforslaget er timeforslaget i Åmot kommune anslått til å ligge på 675. Dette gir et revisjonshonorar på kr 742 500,-.

Budsjettet omfatter timeforbruk på områdene:

Revisjon av kommunens årsregnskap 475
 Attestasjoner og revisjonsuttalelser 125
 Veiledning/bistand 50
 Forenklet etterlevelseskontroll 25
 Møter i kontrollutvalg og kommunestyre 50

Bestilte mindre undersøkelser

Det er lagt inn 25 timer for mindre undersøkelser.

Forvaltningsrevisjon

I oppdragsavtalen med Revisjon Øst IKS er det lagt inn kr 220 000,- til forvaltningsrevisjon, 200 timer.

Det legges fram forslag til valg av forvaltningsrevisjonsprosjekt for kontrollutvalget.

Eierskapskontroll

Det er lagt inn 25 timer for eierskapskontroll.

Sekretariat for kontrollutvalget

Dette er et samarbeid mellom Elverum, Engerdal, Stor-Elvdal, Trysil, Åmot, Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør Odal, Våler og Åsnes kommuner.

Driftsutgiftene i Konsek Øst IKS har fordelingsnøkkel 40 % etter innbyggertall, mens 60 % er fordelt likt i budsjettsammenheng, men blir avregnet etter medgått tid i etterkant.

I budsjettet for 2023 er Åmot kommunes andel kr 218 000,-.

Konklusjon

Forslag for budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet i Åmot kommune for 2023:

Politisk virksomhet kr 137 000,-

Regnskapsrevisjon kr 742 500,-

Mindre undersøkelser kr 27 500,-

Forvaltningsrevisjon kr 220 000,-

Eierskapskontroll kr 27 500,-

Møter i kontrollutvalg og kommunestyret kr 55 000,-

Sekretariat for kontrollutvalget kr 218 000,-

Møtebehandling

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig.

Vedtak

- Vedlagt budsjett med en ramme på kr 1 428 000,- oversendes kommunestyret som kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet i Åmot kommune 2023.
- Forslaget følger formannskapetets innstilling til kommunestyret vedrørende budsjettet for Åmot kommune 2023.

[Lagre]

52/22 Sak Åm-52/22 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Åmot kontrollutvalg 2019-2023	13.10.2022	52/22

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges fram uten forslag til vedtak

Møtebehandling

Forslag fra kontrollutvalget:

Åse Forbord er meldt på kurs 24. og 25. oktober Kontrollutvalgslederskolen arrangert av FKT (Forum for kontroll og tilsyn). Hun kan ikke møte men muligheten er gitt videre til nestleder Einar Nordli.

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig.

Vedtak

Åse Forbord er meldt på kurs 24. og 25. oktober Kontrollutvalgslederskolen arrangert av FKT (Forum for kontroll og tilsyn). Hun kan ikke møte men muligheten er gitt videre til nestleder Einar Nordli

[Lagre]

53/22 Sak Åm-53/22 Referater og orienteringer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Åmot kontrollutvalg 2019-2023	13.10.2022	53/22

Forslag til vedtak/innstilling:

- Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering
- Kontrollutvalget tar tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering

Saksframstilling:

Kontrollutvalgsmedlemmene har en gjensidig orientering fra de hovedutvalgene de har oppmerksomheten rettet mot.

Orienteringer/diskusjoner - Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige).

Kontrollutvalget har fordelt oppmerksomheten på de ulike områdene slik:

- Saker fra Hovedutvalg for landbruk og utmark: Einar Nordli
- Saker fra Hovedutvalg for oppvekst og kultur: Inger Grønlien Eriksen
- Saker fra Hovedutvalg for kommunalteknikk og arealplanlegging: Sigurd Koch
- Saker fra Hovedutvalg for helse og omsorg: Einar Gjems

Åse som medlem i kommunestyret og leder i kontrollutvalget har ansvar for kommunestyre og formannskap.

Kontrollutvalget tar en gjensidig orientering i hvert møte. Kontrollutvalgets medlem i kommunestyre eventuelt kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.

«Tiltaksplan med oppfølgingsliste» blir oppdatert etter hvert møte, den er lagt ved saken som en orientering. Denne blir lagt ut på sekretariatets hjemmeside en gang årlig, sammen med årsrapporten.

Møtebehandling

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

- Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering
- Kontrollutvalget tar tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering

[Lagre]

54/22 Sak Åm-54/22 Referatsaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Åmot kontrollutvalg 2019-2023	13.10.2022	54/22

Forslag til vedtak/innstilling:

Referatsaker tas til orientering.

Saksframstilling:

1. Konsek Øst IKS - protokoll representantskapsmøte 19.9.22
2. Konsek Øst IKS – budsjett og økonomiplan 2023 - 2026
3. Revisjon Øst IKS – protokoll representantskapsmøte 29.9.22

Møtebehandling

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Referatsaker tas til orientering.

[Lagre]

Arkivsak-dok. 21/00093-19
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Åmot kontrollutvalg 2019-2023

Møtedato
01.12.2022

SAK ÅM-57/22 ORIENTERING

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Kommunedirektøren er invitert, men kan ikke møte. Økonomisjefen møter kl 09.00 og informerer om budsjett og økonomiplan.

Det er notert i kontrollutvalgets tiltaksplan at kontrollutvalget skulle etterspørre oppdatert eierskapsmelding, kommuneplanens samfunnsdel og delegeringsreglement i dette møtet. Sekretær har etterspurt disse fra kommunedirektøren og fått til svar:

Det er ikke startet noen jobbing med oppdatert eierskapsmelding.

Det blir nytt kommunestyre som tar stilling til en eventuell rullering av samfunnsdelen i kommuneplanen

Delegeringsreglementet vil bli oppdatert etter valget neste høst. Det bli sannsynligvis bli endring i den politiske organiseringen (antall hovedutvalg)

Arkivsak-dok. 21/00084-4
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Åmot kontrollutvalg 2019-2023

Møtedato
01.12.2022

SAK ÅM-58/22 KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN 2023

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget vedtar den foreslåtte årsplanen og sender den til kommunestyret for orientering.

Vedlegg:

Årsplan 2023

Saksframstilling:

Sekretariatet har laget et forslag til årsplan for 2023. Årsplanen gir en generell oversikt over kontrollutvalgets oppgaver og hvordan disse er planlagt fulgt opp, ut fra det vi kjenner til på nåværende tidspunkt.

I tillegg har sekretariatet laget en intern tiltaksplan som oppdateres etter hvert møte og legges ut på politikernettet i kontrollutvalgets mappe. Disse dokumentene blir også lagt ut på hjemmesiden til Konsek Øst IKS, under «Sentrale dokumenter» ved årets slutt.

KONTROLLUTVALGET I ÅMOT KOMMUNE

ÅRSPLAN 2022

KONTROLLUTVALGET I
ÅMOT KOMMUNE

Vedtatt i kontrollutvalget 1.12.22
Behandlet i kommunestyret xx.x.xx

Konsek Øst IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot og Åsnes

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	3
2	KONTROLLUTVALGET I ÅMOT	3
3	MØTEPLAN	3
4	KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER I 2023	4
4.1	KONTROLL MED FORVALTNINGEN	4
4.2	OPPGAVER KNYTTET TIL REGNSKAPSREVISJON	5
4.3	OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON	5
4.4	OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON AV SELSKAPER	5
4.5	OPPGAVER KNYTTET TIL EIERSKAPSKONTROLL.....	6
4.6	OPPGAVER KNYTTET TIL BUDSJETTBEHANDLINGEN	6
4.7	OPPGAVER KNYTTET KONTROLLUTVALGETS PÅSEANSVAR MED REVISJONEN	6
4.8	KONTROLLUTVALGETS RAPPORTERING	6
4.9	ØVRIGE OPPGAVER OG AKTIVITETER I 2023	7
	VEDLEGG – FAGLIG OVERSIKT	8
	KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER	8
	KONTROLLUTVALGET OG REVISOR.....	9
	KONTROLLUTVALGET OG SEKRETARIAT	9

Kontrollutvalget i Åmot kommune

1 Innledning

Kommunestyret har den øverste kontrollen med den kommunale forvaltningen. Det er vedtatt ny kommunelov, lov 22. juni 2018 nr 83 hvor deler av den ble gjort gjeldende i 2019 mens noe gjelder fra henholdsvis 1.1.2020 og 1.1.2021. Kontrollutvalget med sitt sekretariat og revisjonen er sentrale hjelpeorganer for kommunestyret og skal utøve sitt arbeid i henhold til kommunelovens bestemmelser i **kapittel 23** og **kapittel 24**. Det er også en egen forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Kontrollutvalgets oppgaver knytter seg både til kontroll med den kommunale forvaltningen og til et påseansvar med revisjonens arbeid. Kommunale foretak omfattes også av kontrollen.

Kontrollutvalgsforskriften har bestemmelser om kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. I tillegg er kontrollutvalget gitt oppgaver i forbindelse med valg av revisor, ansettelse, suspensjon og oppsigelse av revisor og budsjett for hele kontroll- og revisjonsarbeidet i kommunen. Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har et eget kompetent sekretariat. Eksempler på hvordan kontrollutvalget kan utføre sine oppgaver er gjengitt i **vedlegget** (listen er ikke uttømmende).

I kontrollutvalgets årsplan har vi omtalt noen av oppgavene som er planlagt gjennomført i 2023. Kontrollutvalget har i tillegg en egen tiltaksplan med mer spesifisering av planlagte tiltak og oppgaver. Denne blir oppdatert fortløpende.

Alle sentrale dokumenter blir lagt ut på Konsek Øst IKS sin hjemmeside.

2 Kontrollutvalget i Åmot

Kontrollutvalget i Åmot består av 5 medlemmer. Følgende medlemmer og varamedlemmer er valgt for perioden 2019-2023:

Medlem	Parti	Varamedlem	Parti
Åse Forbord - leder	SP	Helene Dambuen	SP
Einar Nordli - nestleder	SV	Kjell Wilhelmsen	FRP/SP
Inger Grønlien Eriksen	AP	Ole M. F.Kjendlie	FRP/SP
Sigurd Koch	FRP	Geir Rekve	FRP/SP
Einar Gjems	SP	Nils Kvilvang	AP/SV/H
		Hans Petter W.Adolfsen	AP/SV/H
		Heidi Hildrum	AP/SV/H

Kontrollutvalget har eget reglement, det er vedtatt i kontrollutvalget 27.5.21 og i kommunestyret 16.6.21.

3 Møteplan

Kontrollutvalgets møter skal holdes for åpne dører på lik linje som andre kommunale utvalg. Kontrollutvalgets møter avholdes på dagtid.

Kontrollutvalget har vedtatt en møteplan for 2023. Det er lagt opp til 6 møter i 2023. Ved behov kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. Møteplanen holdes oppdatert.

Kontrollutvalget i Åmot kommune

Det legges opp til følgende møtedager i 2023:

Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
	16.			25.	15.			7.	19.	30.	

4 Kontrollutvalgets oppgaver i 2023

4.1 Kontroll med forvaltningen

Den generelle kontrollen med forvaltningen gjennomføres med følgende tiltak:

- Samtaler med ordføreren og kommunedirektøren, etter avtale.
- Informasjon fra enhetene, dette bestemmes fortløpende.

Faste rapporteringer til kontrollutvalget fra kommunedirektøren:

- Økonomirapportering.
- Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
- Rapportering om kommunedirektørens oppfølging av kommunestyresaker (årlig eller halvårlig)
- Rapportering av sykefravær, anmeldelser, varslinger og eventuelle mottatte tilsynssaker.

Kontrollutvalget har fordelt oppmerksomheten på de ulike områdene slik:

- Saker fra Hovedutvalg for landbruk og utmark: Einar Nordli
- Saker fra Hovedutvalg for oppvekst og kultur: Inger Grønlien Eriksen
- Saker fra Hovedutvalg for kommunalteknikk og arealplanlegging: Sigurd Koch
- Saker fra Hovedutvalg for helse og omsorg: Einar Gjems

Åse som medlem i kommunestyret og leder i kontrollutvalget har ansvar for kommunestyre og formannskap.

Kontrollutvalget tar en gjensidig orientering i hvert møte.

Kontrollutvalget skal ha kontroll med hele den kommunale forvaltningen, både administrativt og politisk, men kontrollutvalget skal ikke kontrollere kommunestyret, jf. kommuneloven § 23-2:

«Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen.»

Ettersom kontrollutvalget har «fordelt» de ulike områdene i kommunen mellom seg, kan vedkommende som har det enkelte området delta i de respektive utvalgene, også når det gjelder lukkede møter. Betingelsen er at saken er relevant for kontrollutvalget. Kommunestyret selv kan imidlertid bestemme at kontrollutvalget ikke har rett til å være til stede i lukket møte i kommunestyret, jf. bestemmelsens fjerde ledd, 2. setning.

Kontrollutvalget vil i løpet av året be om informasjon fra ulike enheter. Hvilken informasjon som kontrollutvalget ber om, vil gå fram av kontrollutvalgets tiltaksplan.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen som utarbeides som grunnlag for forvaltningsrevisjon, vil også være et godt hjelpemiddel for kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen.

Kontrollutvalget vil også vurdere å legge noen av møtene sine til de ulike virksomhetene i kommunen, eksempelvis i forbindelse med ulike orienteringer fra enhetene.

Kontrollutvalget i Åmot kommune

4.2 Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon

Ved behandlingen av kommunens og eventuelt foretakets regnskap for 2022, vil kontrollutvalget avgi en uttalelse, som stiles til kommunestyret. Formannskapet (og styret for foretakets regnskap) får kopi av uttalelsen, slik at den er med innstillingen til kommunestyret. Slik vi tolker forskrift om kontrollutvalg og revisjon (forskriften) § 3 annet ledd og kommuneloven § 14-6, er det formannskapet og ikke styret, som innstiller til kommunestyret også ved behandlingen av foretakets årsregnskap.

Alle nummererte brev eller andre typer revisjonsmerknader, som revisjonen ønsker at kontrollutvalget skal følge opp, behandles fortløpende. Nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp, sendes kommunestyret til videre behandling. Revisjonens årsavslutningsbrev følges opp av revisjonen, med orientering til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget behandler en interimrapportering i det første møtet i 2023.

4.3 Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planene skal baseres på en risiko og vesentlighetsvurdering av kommunen og kommunens selskaper, jf. kommuneloven § 23-3. Hensikten med en slik vurdering er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget utarbeidet i 2020 en plan for forvaltningsrevisjon i kommunen og kommunens selskaper for perioden 2021-2024.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2021-2024 ble behandlet i kontrollutvalgets møte i 5. juni 2020 og kontrollutvalget foreslo følgende prosjekter for 2021-2024:

Områder	Forslag prosjekter (temaer)
Sektor oppvekst	Skolemiljø og mobbing (skole- og arbeidsmiljø i Åmotskolen) (stoppet prosjekt)
Økonomi, admin. og fellesfunksjoner	Oppfølging av kommunens kvalitetssystem (bestilt prosjektplan etter møte 23.9.21)
Sektor helse- og velferd	Verdighet og kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten
Sektor oppvekst	Kompetanseutvikling i skolen
-----<-----	Barnevern, tidlig inngripen, kapasitet og kompetanse
Sektor samfunnsutvikling	Næringsutvikling og måloppnåelse
-----<-----	Kommunens klima og miljøsatsing
-----<-----	Selvkost og beregning av gebyrer (renovasjon, vann og avløp, slam, byggesaksbehandling etc)

Planen ble vedtatt av kommunestyret 17.6.20.

Alle forvaltningsrevisjonsrapporter blir fulgt opp av kontrollutvalget i ettertid (om hvordan rapportens anbefalinger blir fulgt opp av administrasjonen).

4.4 Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon av selskaper

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon av selskaper for perioden 2021-2024 ble behandlet i kontrollutvalgets møte 25. november 2020 og kontrollutvalget foreslo følgende prosjekter for 2021-2024:

Selskap	Kommentarer
Rena Fjernvarme AS	Selskapet et er solgt

Kontrollutvalget i Åmot kommune

Selskap	Kommentarer
SØIR IKS	
Aktuelle fellestema innen eierskapskontroll	

Planen ble vedtatt av kommunestyret 16.12.20.

Alle gjennomførte forvaltningsrevisjoner med selskaper følges opp i ettertid.

4.5 Oppgaver knyttet til eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres og planen skal baseres på en risiko og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap, jf. kommuneloven § 23-4.

Kontrollutvalget har i 2020 utarbeidet en plan for eierskapskontroll for perioden 2021-2024.

Det foreslås en generell «overordnet» eierskapskontroll for å undersøke hvordan kommunenes systemer og rutiner fungerer i praksis. Samtidig med en eventuell forvaltningsrevisjon i selskaper, jf. pkt. 4.4 ovenfor, foreslås at det gjennomføres eierskapskontroll av disse selskapene.

Kontrollutvalget behandlet i møte 8.9.22 prosjektplan for gjennomføring av overordnet eierskapskontroll.

4.6 Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen

Kontrollutvalget behandlet forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet for 2023 i møtet 13. oktober 2022. I forslaget ligger rammen for kontrollutvalgets virksomhet, revisjonens virksomhet og sekretariatets virksomhet. Budsjettet vedtas av kommunestyret. Kontrollutvalgets forslag skal følge budsjettsaken til kommunestyret. Kontrollutvalget følger opp at dette skjer, jf. reglement for kontrollutvalget § 5.

4.7 Oppgaver knyttet kontrollutvalgets påseansvar med revisjonen

Følgende tiltak er planlagt:

- Revisjonen rapporterer om sin virksomhet gjennom revisjonens ulike planverk, gjennom oppdragsavtaler og engasjementsbrev og for øvrig ved behov.
- Oppdragsansvarlig revisor både for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon legger fram sine uavhengighetserklæringer i 2023.
- Høsten 2023 orienterer revisjonen om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2023. Revisjonens plan for Åmot kommune er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget.
- Vurdering av kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2022, jf. NKRFs¹ veiledere² legges fram i det første møtet i 2023.
- Øvrige tiltak går fram av kontrollutvalgets tiltaksplan.

4.8 Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalgets årsrapport for 2022 behandles i mai 2023, og oversendes deretter kommunestyret til orientering. Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret om resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon i årsrapporten. Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.

¹ NKRF (Norges kommunerevisorforbund <https://www.nkrf.no/>)

² http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_regnrev.pdf og http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_forv_rev.pdf

Kontrollutvalget i Åmot kommune

Rapporter etter gjennomført forvaltningsrevisjon, selskapskontroller/eierskapskontroller, eventuelle andre bestillinger og eventuell oppfølging av nummererte brev sendes fortløpende til kommunestyret.

Kontrollutvalgets årsplan for 2023 behandles i siste møte i 2022 og sendes deretter kommunestyret til orientering.

4.9 Øvrige oppgaver og aktiviteter i 2023

- Kontrollutvalgets oppgaver er mange og store og ser behov for en jevnlig oppdatering av sine kunnskaper. Dette er vist gjennom kontrollutvalgets forslag til budsjett som inneholder en post til kursvirksomhet.
- Konsek Øst IKS har planlagt 1 fagdag for kontrollutvalgene i 2023, trolig i juni 2022. Revisjon Øst IKS vil også trolig delta. Det samme ble gjort i juni 2022.
- Kontrollutvalget ønsker å sende flest mulig av sine medlemmer på NKRFs kontrollutvalgskonferanse. Den blir avholdt 1. og 2. februar på Gardermoen. Dette er en stor konferanse med deltakere fra hele landet. I de siste årene har antall deltakere ligget på mellom 600 og 800 deltakere.
- Det er også ønskelig med jevnlig møter mellom kontrollutvalgslederne i distriktet. Dette vurderes etter hvert.
- Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne, jf. kommuneloven § 23-2, 2. ledd.
- Kontrollutvalget og sekretariatet vil fortsette arbeidet med å informere om kontroll og revisjon, bl.a. gjennom sekretariatets hjemmeside og ved å oppfordre kommunen til å orientere om kontrollutvalgets virksomhet på kommunens hjemmeside.
- I den grad kontrollutvalget ønsker det, vil sekretariatet delta i kommunestyret når viktige saker fra kontrollutvalget blir behandlet.

Åmot, 1.12.22
Åse Forbord (sign.)
leder av kontrollutvalget

Kristin Moe
Sekretær/avdelingsleder

VEDLEGG – FAGLIG OVERSIKT**Kontrollutvalgets oppgaver*****Kontroll med forvaltningen***

Kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen kan bl.a. utøves gjennom:

- revisjonens arbeid,
- risiko- og vesentlighetsvurdering,
- tilsendte saksdokumenter og protokoller fra kommunestyret og andre politiske utvalg,
- samtalen med ordføreren og kommunedirektør
- kommunedirektørens rapportering av oppfølging av vedtak,
- innkalling av enhets- eller virksomhetsledere til utvalgets møter, hvor det redegjøres og svares på spørsmål om forvaltning og drift av vedkommende enhet/virksomhet/tjeneste,
- besøk i kommunens forskjellige virksomheter, enheter,
- utvalgets egne observasjoner,
- rapporter fra andre tilsynsorganer,
- saker hvor kommunen har vært omtalt i media

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.***Regnskapsrevisjon***

Kontrollutvalget har en plikt til å påse at regnskapsrevisjonen skjer på en betryggende måte. Dette påseansvaret er omhandlet i årsplanens pkt. 4.7.

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapene

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon (forskriften) § 3, skal kontrollutvalget på bakgrunn av revisjonsberetningen, avgi uttalelse om årsregnskapene (kommunen og foretak). Uttalelsen skal avgis til kommunestyret, med kopi til formannskapet før dette behandler regnskapet.

Oppfølging av merknader

Kontrollutvalget har et ansvar for oppfølging av revisjonens merknader. Dette er merknader som er gitt i nummererte brev, jf. forskriften § 3.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget skal på grunnlag av revisjonens rapporter og annen informasjon føre kontroll med at forvaltningen er i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Kontrollutvalget skal videre i samarbeid med revisjonen foreta en systematisk vurdering av bruk og forvaltning av de kommunale midler med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultater.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valg perioden utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon, basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering. Kommunens selskaper skal også inngå i denne planen, jf. kommuneloven § 23-3. Planen skal vedtas av kommunestyret.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst én gang i valg perioden utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres, basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, jf. kommuneloven §23-4. Planen skal vedtas av kommunestyret.

Budsjettbehandlingen

Etter forskriften § 2, skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet i kommunen. Dette forslaget bør foreligge tidnok til at kommunen kan få innarbeidet dette i sine budsjetter. Kommunedirektøren har ikke adgang til å gjøre endringer i dette forslaget, jf. kommentarene til forskriften § 2.

Kontrollutvalgets påseansvar med revisjonen

Kontrollutvalget skal holde seg løpende underrettet om revisjonens virksomhet og ha påseansvar med at revisjonsarbeidet er a jour og foregår i samsvar med gjeldende forskrift og andre bestemmelser.

Dette kan utøves på følgende måte:

- Gjennom behandling av revisjonens planverk.
- Gjennom forvaltningsrevisjonsprosjekter som forelegges til behandling eller til orientering.

Kontrollutvalget i Åmot kommune

- Gjennom behandling av rapporter vedrørende misligheter/uregelmessigheter.
- Gjennom rapporter vedrørende regnskapsrevisjon eller vurderinger av den interne kontrollen.
- Gjennom revisjonens orienteringer som blir gitt til kontrollutvalget.
- Gjennom resultatet av gjennomført ekstern kvalitetskontroll av revisjonsenheten.
- Ved løpende spørsmålsstilling fra kontrollutvalget.

NKRF har utarbeidet veileder for hhv. påseansvar med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon som benyttes i vurderingen.

Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret når det er viktig at dette blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak. Kontrollutvalget rapporterer direkte til kommunestyret.

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av disse, jf. forskriften § 4. Kontrollutvalgets oppfølging av kommunestyrets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller skal også rapporteres til kommunestyret iht. forskriften § 5.

Rapporter etter forvaltningsrevisjonsrapporter, eierskapskontroller og eventuelt andre rapporter/undersøkelser sendes fortløpende til kommunestyret.

Kontrollutvalget avgir årlig årsplan og årsrapport til kommunestyret.

Kontrollutvalget og revisor

Dette punktet inneholder øvrige forhold til revisor som ikke er knyttet mot noen av punktene ovenfor.

- Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (ev. regnskapsrevisjon) etter bestiller/utførermodellen.
- Kontrollutvalget har innsyn i revisjonens saksdokumenter iht. offentlighetslovens bestemmelser, så langt det er nødvendig for kontrollutvalgets arbeid.
- Revisjonen skal orientere kontrollutvalget om gjennomført ekstern kvalitetskontroll fra NKRF.

Kontrollutvalget og sekretariat

I henhold til kommuneloven § 23-7, skal kontrollutvalget ha et eget sekretariat til å bistå seg i sitt arbeid. Det er kommunestyret som skal «*sørge for sekretærbistand som tilfredsstiller kontrollutvalgets behov*». I lovens forarbeider, jf. Ot.prp. 46 L (side 406) sies det:

«Det følger av bestemmelsen at sekretariatet skal ha kapasitet og kompetanse som oppfyller kontrollutvalgets behov for utrednings- og saksforberedelseskapasitet.

Konsek Øst IKS (fra 1.1.2021) er et interkommunalt selskap som skal ivareta sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalgene i Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot og Åsnes kommuner. Sekretariatet har tre ansatte.

Arkivsak-dok. 21/00092-10
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Åmot kontrollutvalg 2019-2023

Møtedato
01.12.2022

SAK ÅM-59/22 MØTEKALENDER 2023

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget vedtar vedlagte møteplan for 2023

Vedlegg:

Møteplan

Saksframstilling:

Sekretær har utarbeidet et forslag for møtedatoer for 2023, disse er vedlagt saken.

Møteplan kontrollutvalgene 2023

Ved behov kan kontrollutvalgene gjøre endringer i møteplanen eller innkalle til flere møter.

Glåmdalskommunene

	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai ¹	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt. ²	Nov.	Des.
Eidskog		2.	16.		25.	8.		31.		5.	30.	
Grue		7.	21.		30.	8.			5.	17.	28.	
Kongsvinger	31.		14.		2.	8., 6.		29.		3.		5.
Nord-Odal		9.	23.			8., 1.			7.	19.		1.
Sør-Odal		6.	27.		22.	8.			4.	16.		4.
Våler	30.		20.		24.	8.		28.		2.	27.	
Åsnes		8.	22.		31.	8.		30.		4.		6.

Kommunene i Sør-Østerdal

	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
Elverum	27.		10.		12.	8., 16.			8.	6.	24.	
Engerdal			6.		15.	8.			18.		20.	
Stor-Elvdal		6.	20.		22.	8.			12.		27.	
Trysil		15.			24.	8., 14.			6.	18	29.	
Åmot		16.			25.	8., 15.			7.	19.	30.	

1. I disse møtene behandles kommunenes årsregnskap/årsberetning
2. I disse møtene behandles budsjett for kontroll og tilsyn for 2023. Høstferie er uke 41
3. Felles fagdag 8. juni

Oppdatert 24.11.2022

Arkivsak-dok. 21/00088-21
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Åmot kontrollutvalg 2019-2023

Møtedato
01.12.2022

SAK ÅM-60/22 EVENTUELT

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges fram uten forslag til vedtak

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Arkivsak-dok. 21/00095-34
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Åmot kontrollutvalg 2019-2023

Møtedato
01.12.2022

SAK ÅM-61/22 REFERATER OG ORIENTERINGER

Forslag til vedtak/innstilling:

- Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering
- Kontrollutvalget tar tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering

Vedlegg:

Kontrollutvalgets tiltaksplan med oppfølgingsliste

Saksframstilling:

Kontrollutvalgsmedlemmene har en gjensidig orientering fra de hovedutvalgene de har oppmerksomheten rettet mot.

Orienteringer/diskusjoner - Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige).

Kontrollutvalget har fordelt oppmerksomheten på de ulike områdene slik:

- Saker fra Hovedutvalg for landbruk og utmark: Einar Nordli
- Saker fra Hovedutvalg for oppvekst og kultur: Inger Grønlien Eriksen
- Saker fra Hovedutvalg for kommunalteknikk og arealplanlegging: Sigurd Koch
- Saker fra Hovedutvalg for helse og omsorg: Einar Gjems

Åse som medlem i kommunestyret og leder i kontrollutvalget har ansvar for kommunestyre og formannskap.

Kontrollutvalget tar en gjensidig orientering i hvert møte. Kontrollutvalgets medlem i kommunestyre eventuelt kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.

«Tiltaksplan med oppfølgingsliste» blir oppdatert etter hvert møte, den er lagt ved saken som en orientering. Denne blir lagt ut på sekretariatets hjemmeside en gang årlig, sammen med årsrapporten.

KONTROLLUTVALGET I ÅMOT KOMMUNE

Tiltaksplan og oppfølging av saker Åmot kommune

Utgangspunktet for oppgaver knyttet til:

- regnskapsrevisjon er bl.a. relatert til § 3 i forskrift om kontrollutvalget og revisjon og koml. § 24-9.
- forvaltningsrevisjon er bl.a. relatert til koml. § 23-3, samt plan for forvaltningsrevisjon.
- eierskapskontroll er bl.a. relatert til koml. § 23-4, samt plan for eierskapskontroll.
- kontrollutvalgets påseansvar er bl.a. relatert til koml. § 23-2.
- budsjettbehandlingen er bl.a. relatert til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2. (Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).)
- kontrollutvalgets rapportering er bl.a. relatert til koml. § 23-5.

Møte	Kontrollutvalgets saker 2022
Fortløpende rapportering	• Samme økonomiske rapportering som formannskapet får. • Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. • Kontrollutvalget har valgt å fordele følgende utvalg mellom seg (oppfølging): ○ Saker fra hovedutvalg for landbruk og utmark – Einar Nordli ○ Saker fra hovedutvalg for oppvekst og kultur – Inger G. Eriksen ○ Saker fra hovedutvalg for kommunalteknikk og arealplanlegging – Sigurd Koch ○ Saker fra hovedutvalg for helse og omsorg – Einar Gjems Åse som medlem i kommunestyret og leder i kontrollutvalget har ansvar for kommunestyre og formannskap.
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	• Samtale med ordfører og kommunedirektør. • Orienteringer fra kommunedirektøren: ○ Økonomisk situasjon – inkludert byggeprosjekter. ○ Anmeldelser og varsling (rutiner for varsling). ○ Oppfølging av kommunestyrevedtak (hvert halvår) ○ Sykefravær. ○ Tilsynssaker. • Informasjon fra enhetene/virksomhetene/tjenestene (<i>spesifisert under hvert enkelt møte</i>). • Sekretariatsleders oversikt over kontrollutvalgets saker med vedtak og oppfølgingen av disse. • Rapport fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging
Torsdag 17.2.22	• Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 2.12.21 • Orientering - Oppfølging av kommunestyrevedtak, hvilke rutiner har kommunedirektøren – følge opp i 2022 • Prosjektplan forvaltningsrevisjon – «oppfølging av kommunens kvalitetssystem» • Kontrollutvalgets årsrapport 2021 – sendes til kommunestyret til orientering • Uavhengighetserklæring oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor (FR) • Uavhengighetserklæring oppdragsansvarlig regnskapsrevisor (RR) • Vurdering av kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2021, jf. NKRFs veiledere • Interimrapport 2021

Konsek Øst IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes, Åmot, Engerdal, Trysil, Stor-Elvdal og Elverum

Møte	Kontrollutvalgets saker 2022
	• Statusrapport revisjon 31.12.21 • Informasjon om Revisjon Øst IKS - Benchmarking • Evaluering av møte (hvert ½ år) • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Torsdag 7.4.22	• Innkalle kommunedirektør for å be om plan for å lukke avvik, sak 4/22 – interimrapport
Torsdag 19.5.22	• Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 17.2.22 • Orientering – kommunedirektør orientering om prosjekt «fremoverlent sammen», være tilstede under behandling av kommunens regnskap, sektorleder oppvekst, orientering om helhetlig drift av skolene. Ordfører inviteres for en orientering om eierskapsmelding • Kontrollutvalgets uttalelse til kommunens årsregnskap (+revisjonsberetning) • Årsavslutningsbrev 2021 • Kontrollutvalgets regnskap for 2021 • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Torsdag 16.6.22	• Godkjenning innkalling/saksliste • Godkjenning protokoll 19.5.22 • Orientering – oversikt over planlagte og gjennomførte statlige tilsyn - oppfølging av anbefalinger gitt i forvaltningsrevisjon «Budsjettering, økonomistyring og oppfølging av tilskudd og refusjoner i Åmot». HR-leder inviteres, tema fravær og kompetanseoppbygging i kommunen • Invitere forvaltningsrevisor for status på forvaltningsrevisjonsprosjekt • Rapportering til kontrollutvalget om "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen" (FELK) • Eventuell bestilling av eierskapskontroll • Forespørsel fra Elverum angående felles forvaltningsrevisjon i SØIR IKS • Forenklet etterlevelseskontroll • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Torsdag 8.9.22	• Godkjenning innkalling/saksliste • Godkjenning protokoll 16.6.22 • Orientering – sykefravær, økonomi • Statusrapport revisjon 1. halvår 2022 (30.6.22) • Prosjektplan – overordnet eierskapskontroll • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Torsdag 13.10.22	• Godkjenning innkalling/sakliste (inger kommer ikke) • Godkjenning protokoll 8.9.22 • Orientering – tertialrapport 2. tertiale. Sektorleder helse, orientere om tilsynssaker • Plan for forenklet etterlevelseskontroll (FELK) • Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2021 • Oppdragsavtale 2023 med Revisjon Øst IKS • Forslag til budsjett for kontrollutvalget for 2023 • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker

Møte	Kontrollutvalgets saker 2022
Torsdag 1.12.22	• Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 13.10.22 • Orientering – oversikt over planlagte og gjennomførte tilsyn. Etterspørre eierskapsmelding, kommuneplanens samfunnsdel og delegasjonsreglement • Kontrollutvalgets årsplan for 2023 vedtas og oversendes deretter til kommunestyret til orientering • Møtekalender 2023 • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
2023	

KONTROLLUTVALGET I ÅMOT KOMMUNE

Oppfølgingsliste

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
17.2.	1/22	Godkjenning innkalling/saksliste	Innkalling/sakliste godkjennes		KU		X
	2/22	Godkjenning av protokoll	Protokoll fra 2.12.21 godkjennes		KU		X
	3/22	Orientering fra kommunedirektør, ordfører og HR-leder	Kontrollutvalget tar informasjonen fra kommunedirektøren til orientering		KU		X
	4/22	Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsåret 2021	Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering Kontrollutvalget ber kommunedirektøren besvare skriftlig de avvik som er påpekt i interimrapporten og komme med en plan innen 15. mars om hvordan disse skal lukkes. Kommunedirektøren vil da bli innkalt til kontrollutvalgets ekstraordinære møte 7. april.		KU		X
	5/22	Statusrapport revisjon 2. halvår 2021	Kontrollutvalget tar statusrapport revisjon pr. 31.12.21 til orientering		KU		X
	6/22	Benchmarking – Revisjon Øst IKS	Kontrollutvalget tar Revisjon Øst IKS sin presentasjon til orientering		KU		X
	7/22	Kontrollutvalgets årsrapport 2021	1. Kontrollutvalgets årsrapport for 2021 vedtas 2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2021 til orientering	KS	KU	Behandlet KS 30.3.sak 16/22	X
	8/22	Vurdering av KU's påseansvar for RR og FR for 2021	Kontrollutvalget slutter seg til vurderingene som går fram av vedlegg «Kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon pr. 31.12.2021»		KU		X
	9/22	Vurdering av oppdragsansvarlig RR sin uavhengighet	Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisor sin egenvurdering av uavhengighet i revisjonsoppdraget for revisjonsåret 2022 til orientering.		KU		X
	10/22	Vurdering av oppdragsansvarlig FR sin uavhengighet	Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisor sin egenvurdering av uavhengighet i revisjonsoppdraget for revisjonsåret 2022 til orientering.		KU		X
	11/22	Kontrollutvalgets egenevaluering 2021	Kontrollutvalget tar egenevalueringen sin til etterretning.		KU		X
	12/22	Referater og orienteringer	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering Kontrollutvalget tar tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering		KU		X
	13/22	Referatsaker	Kontrollutvalget tar referatsaker til orientering		KU		X
7.4.22	14/22	Godkjenning av innkalling/saksliste	Innkalling/sakliste godkjennes		KU		X
	15/22	Godkjenning av protokoll 17.2.22	Protokoll godkjennes		KU		X
	17/22	Orientering av øk.sjef ang.sak 4/22	Kontrollutvalget tar økonomisjefens og ordførers redegjørelse til orientering		KU		X

Konsek Øst IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes, Åmot, Engerdal, Trysil, Stor-Elvdal og Elverum

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
19.5.22	18/22	Godkjenning innkalling/sakliste	Innkalling/sakliste		KU		X
	19/22	Godkjenning av protokoll 7.4.22	Protokoll fra 7.4.22 godkjennes		KU		X
	20/22	Orientering fra kom.dir., ordfører, sektorleder oppvekst	Kontrollutvalget tar redegjørelsene til orientering		KU		X
	21/22	Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap/årsregnskap 2021	Kontrollutvalgets uttalelse til Åmot kommunes årsregnskap og årsberetning for 2021, oversendes kommunestyret med kopi til formannskapet	KS	KU		X
	22/22	Årsavslutningsbrev 2021	Kontrollutvalget tar saken årsavslutningsbrev fra Revisjon Øst IKS til orientering og følger opp saken igjen i løpet av høsten 2022		KU	Følge opp til høsten	
	23/22	Kontrollutvalgets regnskap 2021	1.Kontrollutvalgets regnskap for 2021 vedtas. 2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag for vedtak: Kommunestyret tar kontrollutvalgets regnskap for 2021 til orientering		KU		X
	24/22	Eventuelt	Sekretær henvender seg til daglig leder i Konsek Øst IKS for å be om at deltakerne innkalles til fagdagen 2. juni istedenfor at det inviteres. Dette for at møtedeltakerne skal få møtegodtgjøring og tapt arbeidsfortjeneste fra arbeidsgiver. Leder og nestleder hadde et møte med ordfører 20.4. Dette etter kontrollutvalgets møte 7.4. der ordfører og kontrollutvalget hadde en uoverensstemmelse.		KU		X
	25/22	Referater og orienteringer	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering Kontrollutvalget tar tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering		KU		X
	26/22	Referatsaker	Referatsaker tas til orientering		KU		x
16.6.22	27/22	Godkjenning innkalling/saksliste	Innkalling/sakliste godkjennes		KU		X
	28/22	Godkjenning av protokoll fra 19.5.22	Protokoll fra 19.5.22 godkjennes		KU		X
	29/22	Orientering	Kontrollutvalget tar redegjørelsen fra kommunedirektøren og HR-leder til orientering		KU		X
	30/22	Statusrapport på forvaltningsrevisjon «Kommunens kvalitetssystem»	Kontrollutvalgets tar forvaltningsrevisors redegjørelse til orientering		KU		X
	31/22	Bestilling av prosjektplan for eierskapskontroll	Kontrollutvalget viser til vedtatt plan for eierskapskontroll for Åmot kommune for 2020-2023 og bestiller av Revisjon Øst IKS en prosjektplan med utgangspunkt i eierskapskontroll for undersøke hvordan kommunens systemer og rutiner fungerer i praksis, en «overordnet» eierskapskontroll. Prosjektplanen legges fram høsten 2022.		KU		X
	32/22	Forespørsel fra kontrollutvalget Elverum om fellesprosjekt i SØIR IKS	Kontrollutvalget avslår den muntlige henvendelsen om å delta i et felles prosjekt med kontrollutvalget i Elverum kommune.		KU		X
	33/22	Rapportering til kontrollutvalget om "forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen"	Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering.		KU		X
	34/22	Eventuelt	Det er ikke lagt noen saker til Eventuelt fra representantene i KU		KU		X

Tiltaksplan 2022

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
	35/22	Referater og orienteringer	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering Kontrollutvalget tar tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering		KU		X
	36/22	Referatsaker	Referatsaker tas til orientering		KU		X
8.9.22	37/22	Godkjenning innkalling/sakliste	Innkalling/sakliste godkjennes		KU		X
	38/22	Godkjenning av protokoll 16.6.22	Protokoll fra 16.6.22 godkjennes		KU		X
	39/22	Orientering fra kommunedirektøren	Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til orientering		KU		X
	40/22	Statusrapport revisjon 1. halvår 2022	Kontrollutvalget tar statusrapport pr. 1. halvår til orientering		KU		X
	41/22	Prosjektplan overordnet eierskapskontroll	Kontrollutvalget tar prosjektplan overordnet eierskapskontroll til orientering, og vil på bakgrunn av denne bestille en eierskapskontroll. Det avsettes 75 timer til prosjektet som ferdigstilles på våren 2023		KU		X
	42/22	Eventuelt	Det er ikke fremsendt saker til Eventuelt fra representantene i KU		KU		X
	43/22	Referater og orienteringer	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering Kontrollutvalget tar tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering		KU		X
	44/22	Referatsaker	Referatsaker tas til orientering		KU		X
13.10.	45/22	Godkjenning innkalling/sakliste	Innkalling/sakliste godkjennes		KU		X
	46/22	Godkjenning av protokoll fra 8.9.22	Protokoll fra 8.9.22 godkjennes		KU		X
	47/22	Orientering fra administrasjonen	Kontrollutvalget tar redegjørelsene til orientering		KU		X
	48/22	Orientering om revisjonsstrategien 2022	Møtet ble lukket under den del av saken som gjaldt presentasjon av vesentlighet, identifiserte risikofaktorer jf. offentlighetsloven § 24 og kommuneloven 11-5 3. ledd Kontrollutvalget tar orienteringen om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2022 til orientering		KU		X
	49/22	Plan for forenklet etterlevelseskontroll (FELK)	Kontrollutvalget tar «Plan for forenklet etterlevelseskontroll 2022» til orientering		KU		X
	50/22	Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS 2023	Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS for 2023 godkjennes under forutsetning av kommunestyrets budsjettvedtak for 2023		KU		X
	51/22	Budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet 2023	Vedlagt budsjett med en ramme på kr 1 428 000,- oversendes kommunestyret som kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet i Åmot kommune 2023. Forslaget følger formannskapetets innstilling til kommunestyret vedrørende budsjettet for Åmot kommune 2023.		KU	Følge med etter behandling i KS	X
	52/22	Eventuelt	Åse Forbord er meldt på kurs 24. og 25. oktober Kontrollutvalgslederskolen arrangert av FKT (Forum for kontroll og tilsyn). Hun kan ikke møte men muligheten er gitt videre til nestledet Einar Nordli.		KU	Nordli velger å ikke dra	X
	53/22	Referater og orienteringer	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering Kontrollutvalget tar tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering		KU		X
	54/22	Referatsaker	Referatsaker tas til orientering		KU		X

Forvaltningsrevisjoner/eierskapskontroller	Frist	Notater
Bestilt prosjektplan «Oppfølging av kommunens kvalitetssystem» 23.9.		Ble behandlet 2.12. (søkt KS om overføring av midler fra 2021 til 2022) Ble vedtatt i KS 15.12.21
Bestilt prosjektplan for «overordnet» eierskapskontroll	Høsten 2022	Bestilt i møte 16.6.22 sak 31/22 – behandlet i møte 8.9.22

Arkivsak-dok. 21/00095-35
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Åmot kontrollutvalg 2019-2023

Møtedato
01.12.2022

SAK ÅM-62/22 REFERATSAKER

Forslag til vedtak/innstilling:

Referatsaker tas til orientering

Vedlegg:

SØIR IKS – innkalling representantskapsmøte 19.12.22

Saksframstilling:

SØIR IKS – innkalling representantskapsmøte 19.12.22

Representantskapsmøte 2-22 SØIR IKS

man. 19. desember 2022, 09.00 - 12.00

Adm. Hornmoen, Elverum

Agenda

09.00 - 09.00 10. Godkjenning av innkalling og dagsorden

0 min

Beslutning *Espen Andre Kristiansen*

Vedtaksforslag: Dagsorden og innkalling godkjennes

09.00 - 09.00 11. Valg av referent

0 min

Beslutning *Espen Andre Kristiansen*

Vedtaksforslag: Bjørn Erik Jønsberg velges som referent

09.00 - 09.00 12. Valg av to representanter til underskriving av protokollen

0 min

Beslutning *Espen Andre Kristiansen*

Vedtaksforslag: Lillian Skjærvik og Tove Brenna Holmen signerer protokollen

09.00 - 09.00 13. Behandling av Økonomiplan 2023-2026 SØIR IKS

0 min

Beslutning *Bjørn Erik Jønsberg*

Vedtatt er Økonomiplan 2022-2025 SØIR IKS.

Det er foreslått en generell økning av renovasjonsgebyrene på 12,8% for 2023.

Kostnadsutviklingen for 2023-2026 er svært vanskelig å anslå.

Rentene er forventet å stige ytterligere i 2023.

Transportkostnadene vil antageligvis ikke reduseres i 2023.

Forbrenningsavgiften på restavfall for 2023 blir 476 kr/tonn CO₂

Forsikringspremien økes med 300% for 2023

Kostbare investeringsprosjekter utsettes

Forøvrig kan SØIRs administrasjon ikke se at det foreligger andre faktorer som gjør at en kan forvente vesentlige endringer i selskapets inntekter eller kostnader for årene 2023-2026.

Låneopptaket til investeringer vil i 2023 bli ca. 5,7 MNOK, og ca. 5,0 MNOK for 2024

Vedtatt: Økonomiplan 2023-2026 SØIR IKS godkjennes

 Økonomiplan 2023-2026 SØIR IKS.pdf (13 sider)

09.00 - 09.00 14. SØIR Strategidokument 2030 "SØIR tar vare på ressursene"

0 min

Beslutning *Bjørn Erik Jønsberg*

SØIRs virksomhet skal være i tråd med mål og krav i overordnede regelverk. Dette regelverket er i endring. Norske og Europeiske miljøstrategier og politiske dokumenter beskriver en utvikling som det er viktig for SØIR å forberede seg på. Det er derfor foreslått mål og tiltak for å nå både statlige og egne mål.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Visjon, mål og tiltak er utarbeidet i en prosess som har involvert medarbeidere, styret og representantskap. Strategien dekker perioden frem mot 2030.

Styret godkjente strategien " SØIR Strategidokument 2030 - SØIR tar vare på ressursene" 11.11.2022 og oversendte den til representantskapet for beslutning

Vedtaksforslag:

Representantskapet godkjenner strategien " SØIR Strategidokument 2030 - SØIR tar vare på ressursene" 11.11.2022.

Representantskapet ber styreleder og daglig leder om å ta kontakt med eierkommunene for å orientere om strategien.

 SØIR Strategidokument 2030 - Sør tar vare på ressursene 02.11.2022.pdf (81 sider)

 sør mot 2030 strategipresentasjon del 1.pdf (18 sider)

09.00 - 09.00 15. Orientering om tredjekvartals resultater i SØIR IKS, SØIR Husholdning AS og SØIR Næring AS

0 min

Orientering *Bernt Smedstad*

Controller, Bernt Smedstad orienterer om resultatet i selskapene pr. 31.08.2022

Vedtaksforslag: Representantskapet tar orienteringen til orientering

 SOI q3.pdf (3 sider)

 SOH q3.pdf (3 sider)

 SON q3.pdf (3 sider)

09.00 - 09.00 16. Valg av styre i SØIR IKS

0 min

Beslutning *Espen Andre Kristiansen*

Representantskapet gjennomførte 29. april 2022 følgende suppleringsvalg til styret i SØIR IKS

Suppleringsvalg til styret i SØIR IKS

Av helsemessige årsaker ønsker styreleder å fratre som leder og fortsette som styremedlem.

SØIRs valgkomité foreslår følgende:

Styresammensetning

Styreleder Jørn Øversveen (Elverum) - 1 år Vara: Nils Richard Melby 1 år

Nestleder Nils Kvilvang (Åmot) 1 år Vara: Inge Prestegard 1 år

Styremedlem Tore Haugen (Åmot) 1 år Vara: Torbjørn Skavern 1 år

Styremedlem Anne Kari Vik (Trysil) 2 år Vara: Bjørg Edit Enger - 2 år

Styremedlem Kari T. Skjelstad (Elverum) 2 år Vara: Marit Eli Harsjøen Nervik - 2 år

Da vi skriver "1 år" her, så mener vi da frem til ordinært valg høsten 2022 (altså et halvt år).

Samme med "2 år", da disse i praksis da har igjen halvannet år. Nestleder Nils Kvilvang foreslås valgt for 2 år slik at leder og nestleder ikke er på valg samtidig.

Godtgjørelser Valgkomiteen foreslår at vi tar en gjennomgang av disse frem til neste ordinære representantskapsmøte med valg i desember.

Rulleringen Trysil/Åmot Valgkomiteen ønsker vi å se litt på i hvilken grad rulleringen er hensiktsmessig for selskapet. Dette er en større prosess, men hvor kommunene må vurdere hvordan dette kan løses. Alternativene er, slik de fremstår i dag:

1) Viderefører dagens praksis.

2) Utvider styret med et medlem, så Åmot og Trysil har samme antallet.

*3) Utvider styret, slik at Elverum får tre representanter, mens Trysil og Åmot får to hver seg. = 7 styremedlemmer
Valgkomiteen vil foreslå at representantskapet tar en diskusjon om dette med styreleder og daglig leder før vi eventuelt gjør noe. Men det kan virke uhensiktsmessig at kompetente styremedlemmer blir byttet ut pga. rulleringen.*

Derfor løfter vi diskusjonen.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Vedtak: Styresammensetning

Styreleder Jørn Øversveen (Elverum) - **1 år** Vara: Nils Richard Melby **1 år**

Nestleder Nils Kvilvang (Åmot) 2 år Vara: Inge Prestegard 2 år

Styremedlem Tore Haugen (Åmot) **1 år** Vara: Torbjørn Skavern **1 år**

Styremedlem Anne Kari Vik (Trysil) 2 år Vara: Bjørg Edit Enger - 2 år

Styremedlem Kari T. Skjelstad (Elverum) 2 år Vara: Marit Eli Harsjøen Nervik - 2 år

Styreleder Jørn Øversveen og vara Nils Richard Melby er på valg

Styremedlem Tore Haugen og vara Torbjørn Skavern er på valg

For perioden 2022 - 2024 skal, etter vedtektene, Trysil nominere to styremedlemmer, mens Åmot skal nominere ett styremedlem

Valgkomiteen legger fram sitt forslag til valg av styre og godtgjørelser for styret på møtet

Vedtaksforslag:

09.00 - 09.00 **17. Eventuelt**

0 min

Espen Andre Kristiansen

sør-østerdal
interkommunale
renovasjonnsselskap

ØKONOMIPLAN SØIR IKS 2023-2026

RAMMEBETINGELSER

SØIRs virksomhet skal være i tråd med mål og krav i overordnede regelverk. Dette regelverket er i endring. Norske og europeiske miljøstrategier og politiske dokumenter beskriver en utvikling som det er viktig for SØIR å forberede seg på. Det er derfor foreslått mål og tiltak for å nå både statlige og egne mål.

Visjon, mål og tiltak er utarbeidet i en prosess som har involvert medarbeidere, styret og representantskap. Strategien dekker perioden frem mot 2030. Under følger et sammendrag.

Visjon

SØIR – tar vare på ressursene

Det er utarbeidet mål innenfor fire ulike hovedtemaer – miljø, brukertilfredshet, arbeidsmiljø og effektivitet. Målene er koblet opp mot rammevilkår og nasjonale mål, samt FNs bærekraftsmål.

Miljø

Hovedmål: *Minimum 60 % materialgjenvinning og 60 % reduksjon i virksomhetens direkte klimagassutslipp.*

Delmål

1. *Minimum 60 % utsortering av matavfall*
2. *Minimum 60 % utsortering av plastavfall*
3. *Minimum 90 % utsortering av glass- og metallavfall*
4. *Minimum 90 % utsortering av papp- og papiravfall*
5. *Maksimum 2 % tekstilavfall i restavfall fra husholdningene*
6. *Minimum 50 % materialgjenvinning av treavfall*
7. *Ombruksmengden skal tilsvare minimum 1 prosent av total avfallsmengde fra gjenvinningsstasjonene*
8. *Maksimum 40% restavfall fra fritidsboliger og hytter*
9. *Maksimum 15% restavfall fra gjenvinningsstasjonene (til deponi og avfallsforbrenning)*
10. *Redusere virksomhetens direkte klimagassutslipp med 60 % (det er vurdert å ikke ha egne delmål under klima, hovedmålet er derfor gjentatt her)*
11. *Avfallshåndteringen skal sikre riktig kvalitet på alle utsorterte avfallstyper*
12. *Nullvisjon for farlig avfall utenfor egne strømmer*
13. *Redusere utslipp fra transport til sluttbehandling med 50 %*

Andre miljømål som ikke bygger opp under hovedmålene

14. *Null påvirkning på luft, vann og jord fra SØIRs virksomhet*
15. *Det skal ikke forekomme ulovlig tømming av avfall i SØIR-regionen*

sør-østerdal
interkommunale
renovasjonnsselskap

Brukertilfredshet

Hovedmål: *SØIR skal ha innbyggere og næringsliv som er fornøyd med kvaliteten på tjenestene*

Delmål:

- *SØIRs brukere skal være fornøyd med kvaliteten på tjenestene. Det vil si en gjennomsnittlig tilfredshet på minst 4,5 på en skala fra 1-5.*
- *Eierkommunene skal være fornøyd med tjenestene SØIR leverer, minst uttrykt i eierskapsmeldingen.*

Arbeidsmiljø

Hovedmål: *SØIR skal ha et trygt arbeidsmiljø i egen virksomhet og hos underleverandørene*

Delmål:

- *Verken SØIR eller underleverandører skal oppleve at regelverk for sosial dumping, arbeidsmiljø, e.l. brytes.*
- *SØIR skal ha et årssnitt på 95% langtidsfriske*
- *0 arbeidsskader blant medarbeidere og underleverandører*
- *SØIR skal ha minst 66% medarbeidere som mener at fysisk og psykisk helse er god eller meget god*
Ingen skal synes fysisk eller psykisk helse er dårlig eller meget dårlig

Effektivitet

Hovedmål: *SØIR skal ha en stabil økonomi som sikrer effektiv drift, jevn gebyrutvikling og utvikling av tjenester frem mot 2030*

Delmål:

- *Alle tiltak (investeringer) som skal iverksettes skal ha gjennomgått en økonomi- og miljøvurdering for å sikre at riktige tiltak gjennomføres*
- *SØIRs økonomiske effektivitet skal være bedre enn nasjonalt gjennomsnitt målt gjennom jevnlike målinger (benchmarking)*
- *SØIR skal vurdere nye, digitale løsninger og ta relevante løsninger i bruk for å nå miljømål, effektiv drift og gi økt kundetilfredshet*
- *SØIR skal jevnlig vurdere valg av driftsform (egenregi eller konkurranseutsetting) av sine tjenester.*

For å nå målene, foreslår strategien er rekke tiltak. De tiltakene som har fått kryss kan starte opp i 2023 og 2024. De øvrige trenger noe mer utredning eller oppstart kan utsettes.

Miljø	Handlingsplan 2023-2024
Kampanjer for økt kildesortering	X
Kampanje for å gjøre brukerne kjent med at de kan endre beholdervolum	X
Innføre kildesortering på hytter	X
Henteordning for enkelte avfallstyper	
Tiltak for å få flere til å skille emballasje fra matavfall	X
Kampanje om hva som er rent	X
Plassere restavfall bakerst på gjenvinningsstasjonene	X
Materialgjenvinning av treavfall	X
Ettersortering av grovavfall fra gjenvinningsstasjon	X
Innsamlingsløsninger basert på materialer i stedet for funksjon	
Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjon	X
Ettersortering av restavfall	
Økonomi	
Øke pris for levering av restavfall	X
Endre gebyrmodell for å gi økonomisk insitament til å øke utsorteringen	X
Differensiere pris på bakgrunn av beholderstørrelse	X
Redusert pris eller gratis beholder for papir og for glass og metallemballasje	X
Brukertilfredshet	
Bygge tak over gjenvinningsstasjoner	
Arrangere ombruksdag for studenter ved semesterstart	X

Tiltakene vil gi ulik effekt på måloppnåelsen. Strategien har forsøkt å kvantifisere effekten:

Tiltak	Estimert effekt (Prosentpoeng)
Innføre kildesortering på hytter	5 %
Materialgjenvinning av treavfall	8-10 %
Ettersortering av grovavfall fra gjenvinningsstasjon	1,5%
Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjon	<0,1%
Ettersortering av restavfall	3,5 %
Endre gebyrmodell for å gi økonomisk insitament til å øke utsorteringen	1%
Sum	19-21%

Dette gir en effekt på ca. 20 prosentpoeng for tiltakene. Kombinert med SØIRs materialgjenvinningsgrad på 43 prosent i 2021, indikerer tabellen at det bør være mulig for SØIR å oppnå i overkant av 60 prosent materialgjenvinning i 2030.

sør-østerdal
interkommunale
renovasjonnsselskap

UTFORDRINGER FOR PERIODEN

Det har vært svært krevende å kunne beregne både kostnader og inntekter for perioden. Prisen på skrapmetall har vært svært høy i det meste av 2022. På grunn av krigen i Ukraina, er det usikkert hvordan skrapmetallprisen vil utvikle seg. Det kan synes som om i et lengre perspektiv så vil forbruk av krigsmateriell fortsette kanskje i flere år, og etter krigen vil det bli etterspørsel etter skrapmetall pga. gjenoppbygging.

Papp og papir, og trevirke er råvarer vi har sett en økning i prisene på gjennom 2022.

Indeksen på transportkostnader er nå forventet å stige kraftig til 4. kvartal 2022, med kanskje over 20%.

Forbrenningsanleggene for avfall er pålagt et forbrenningsgebyr på kr. 476/tonn CO₂ for 2023. Hvor mye dette slår ut på gate-fee for vårt restavfall er vanskelig å forutsi. Det kommer an på hvor stor %-andel av restavfallet som er fossilt (plast). Vi har grunn til å tro at det vil utgjøre en økning på minst 20%.

Rentene på våre lån stiger raskere enn tidligere forutsatt, og strømprisen forventes å forbli høy.

Konsekvensen av at avfallsbransjen har hatt mange branner og branntilløp er at reassurandører anser avfallsbransjen som et høyrisikoområde. I tillegg til dette har KLP, som er vårt og de fleste avfallsselskaperenes forsikringsselskap, hatt svært store utbetalinger for brannene de siste årene.

Det var tidligere varslet at forsikringspremiene ville stige med inntil 70%.

Nå er situasjonen at det er varslet en premieøkning på 300%.

KLP har nå satt sterke krav til avfallsselskapene for at de fortsatt skal kunne være kunder.

KLP tar inntil videre heller ikke inn nye kunder. Egenandelene på produksjonsbygg blir satt til 5 MNOK, og for andre bygg 1 MNOK.

De brannverntiltakene SØIR har satt i verk gjennom 2022 er vurdert av KLP om tilstrekkelige til at vi fortsatt kan være forsikringskunde.

Restavfallsprisene har generelt ligget lavere hos SØIR enn hos selskap vi sammenligner oss med. Nå krever Milødirektoratet at avfallsselskapene differensierer prisene på restavfall slik at det motiverer til økt kildesortering. Prisene for restavfall levert i sekk eller løst, økes derfor med økende volum. Da vil det lønne seg å sortere avfallet ved levering på GVS.

Det samme gjøres for volumgebyret for restavfallsbeholdere hjemme hos husholdningene.

Det blir kun størrelsen på restavfallsbeholderen som blir den variable delen av

renovasjonsgebyret. Alle andre kostnader for renovasjonen legges inn i grunngebyret.

Dette vil forhåpentligvis være en motivasjon for husholdningskundene til å kildesortere bedre slik at de kan gå ned på størrelsen på restavfallsbeholderen og dermed redusere sine kostnader.

Selv med disse virkemidlene er det sannsynligvis ikke tilstrekkelig med økt kildesortering for å nå 65% materialgjenvinning i 2035. Restavfallet må nok ettersorteres maskinelt for å få ut enda mer gjenvinnbare materialer. SØIR deltar i et forprosjekt som ser på muligheten for etablering av et grovsorteringsanlegg for restavfall i regionen.

Et regionalt ettersorteringsanlegg for avfall vil være gunstig miljømessig og økonomisk for SØIR.

Vi må også sørge for bedre ombruk av gjenstander slik at det som fortsatt kan brukes ikke kastes som avfall. Vi vil gjennomføre et prosjekt over 2 år for å finne den beste løsningen for å øke mengden ombruk i SØIR

Alle økte kostnader og usikkerhet vedr. priser på avfallsfraksjoner gjør at særlig 2023 blir et krevende år. SØIR la opp til et forslag om en gjennomsnittlig gebyrøkning på 12,8% overlevert kommunene for behandling i begynnelsen av oktober. Vi ser nå at denne økningen skulle vært høyere gitt det vi nå vet. Det blir derfor fokus på kostnadsbesparelser og større investeringer som kan vente blir utsatte til senere.

Sammendrag av mulige økonomiske konsekvenser for perioden:

Det er foreslått en generell økning av renovasjonsgebyrene på 12,8% for 2023.

Kostnadsutviklingen for 2023 – 2026 er svært vanskelig å anslå.

Rentene er forventet å stige ytterligere i 2023.

Transportkostnadene vil antageligvis ikke reduseres i 2023.

Forbrenningsavgiften på restavfall for 2023 blir 476 kr/tonn CO₂

Forsikringspremien økes med 300% for 2023

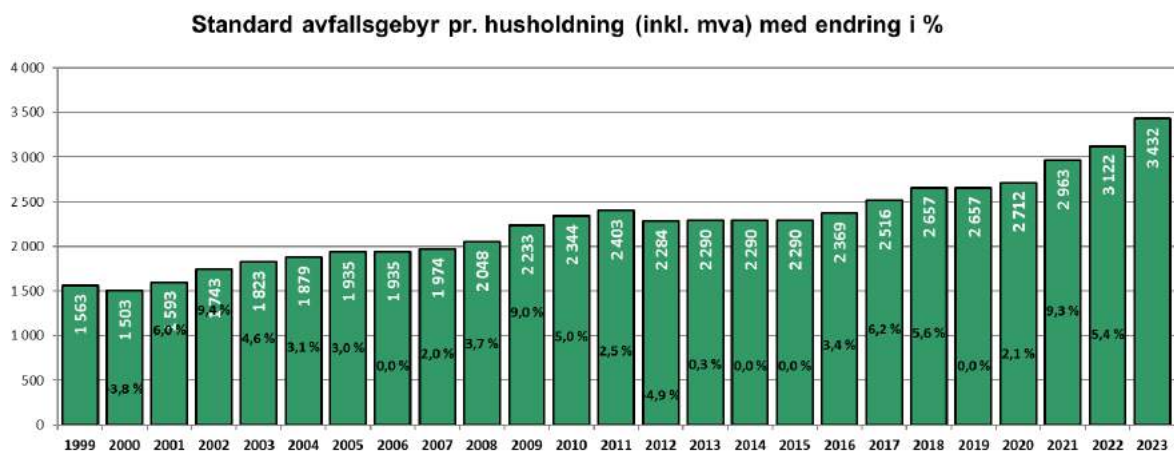
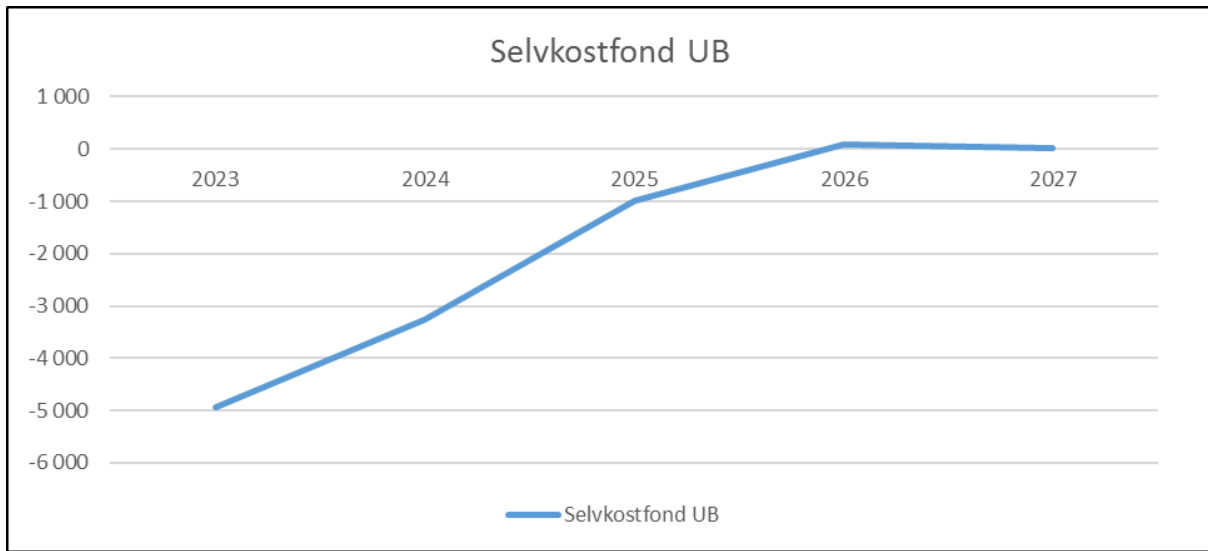
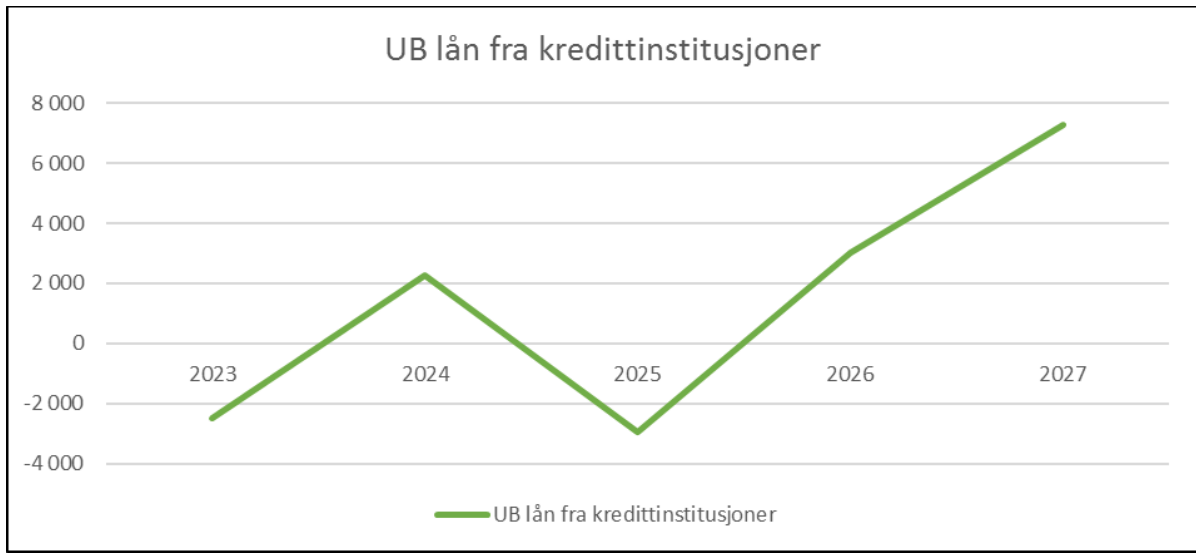
Kostbare investeringsprosjekter utsettes

For øvrig kan SØIRs administrasjon ikke se at det foreligger andre faktorer som gjør at en kan forvente vesentlige endringer i selskapets inntekter eller kostnader for årene 2023 – 2026.

Låneopptaket til investeringer vil i 2023 bli ca. 5,7 MNOK, og ca. 5,0 MNOK for 2024

Selvkostfondet er beregnet til å være i balanse ved utgangen av 2026.

Langtidsprognose 2023 - 2027					
	2023	2024	2025	2026	2027
Resultat IKS	900	700	600	500	400
Resultat Husholdning	-2 526	1 674	2 274	1 074	-66
Resultat næring	800	900	900	900	900
Investeringer	-5 700	-5 000	-16 500	-3 500	-3 500
Avskrivninger	6 600	6 500	7 500	7 000	6 500
UB lån fra kredittinstitusjoner	-2 500	2 274	-2 952	3 022	7 256
Selvkostfond UB	-4 941	-3 267	-993	81	15
Økning i gebyr fra forrige år	12,8 %	8,0 %	3,0 %	0,0 %	0,1 %
Antatt generell prisvekst	3,5 %	1 %	2 %	2 %	2 %

Gebyret for standard restbeholder øker med 9,9%. Gebyret øker i snitt med 12,8%. Det diffrensiertes på restavfallsvolum for å motivere for bedre kildesortering.

sør-østerdal
interkommunale
renovasjonnsselskap

RAMMEBUDSJETT 2023

Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap				
	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring	%
Leieinntekter	28 830 000	31 100 000	-2 270 000	-7,3
Sum driftsinntekter	28 830 000	31 100 000	-2 270 000	-7,3
Lønnskostnad	17 240 000	18 000 000	-760 000	-4,2
Avskrivning varige driftsmidler	6 400 000	6 600 000	-200 000	-3,0
Annen driftskostnad	4 100 000	4 700 000	-600 000	-12,8
Sum driftskostnader	27 740 000	29 300 000	-1 560 000	-5,3
Driftsresultat	1 090 000	1 800 000	-710 000	-39,4
Rentekostnad til foretak i samme konsern	250 000	580 000	-330 000	-56,9
Annen rentekostnad	410 000	310 000	100 000	32,3
Ordinært resultat før skattekostnad	430 000	910 000	-480 000	-52,7
Ordinært resultat	430 000	910 000	-480 000	-52,7
Årsresultat	430 000	910 000	-480 000	-52,7

SØIR Husholdning AS				
	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring	%
Avfallsgebyr	55 800 000	64 014 000	-8 214 000	-12,8
Salgsinntekter	6 469 000	6 384 000	85 000	1,3
Andre driftsinntekter	50 000	52 000	-2 000	-3,8
Sum driftsinntekter	62 319 000	70 450 000	-8 131 000	-11,5
Behandling av avfall	13 665 000	17 712 000	-4 047 000	-22,8
Innsamling av avfall	16 000 000	19 176 000	-3 176 000	-16,6
Innleid hjelp	16 055 000	16 216 000	-161 000	-1,0
Leie areal/bygninger	10 400 000	11 901 000	-1 501 000	12,6
Annen driftskostnad	6 635 000	8 520 000	-1 885 000	-22,1
Sum driftskostnader	62 755 000	73 525 000	-10 770 000	-14,6
Driftsresultat	-436 000	-3 075 000	2 639 000	-85,8
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	220 000	490 000	-260 000	-54,2
Annen renteinntekt	66 000	69 000	-3 000	-4,3
Sum finansinntekter	286 000	559 000	-263 000	-47,9
Sum netto finansposter	352 000	628 000	-266 000	-47,9
Ordinært resultat før skattekostnad	-150 000	-2 526 000	2 376 000	-94,1
Ordinært resultat	-150 000	-2 526 000	2 376 000	-94,1
Resultat etter skatt	-150 000	-2 526 000	2 376 000	-94,1

SØIR Næring AS				
	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring	%
Avfallsgebyr	3 200 000	3 680 000	-480 000	-13,0
Salgsinntekter	2 843 000	3 599 000	-756 000	-21,0
Sum driftsinntekter	6 043 000	7 279 000	-1 236 000	-17,0
Leiekjøring Containerutleie	570 000	623 000	-53 000	-8,5
Behandling av avfall	1 138 000	1 523 000	-385 000	-25,3
Innsamling av avfall	276 000	530 000	-254 000	-47,9
Innleid hjelp	1 305 000	1 900 000	-595 000	-31,3
Leie areal/bygninger	1 180 000	1 200 000	-20 000	-1,7
Annen driftskostnad	634 000	803 000	-169 000	-21,0
Sum driftskostnader	5 103 000	6 579 000	-1 476 000	-22,4
Driftsresultat	940 000	700 000	240 000	-85,8
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	30 000	100 000	-70 000	-70,0
Annen renteinntekt	5 000	5 000	0	0,0
Rentekostnad til foretak i samme konsern	5 000	5 000	0	0,0
Ordinært resultat før skattekostnad	970 000	800 000	170 000	21,3
Ordinært resultat	970 000	800 000	170 000	21,3
Årsresultat	970 000	800 000	170 000	21,3

Husholdningsrenovasjon

Det er i størst mulig grad lagt til rette for at ab. med fritidseiendommer kan kildesortere avfallet på samme måte som husholdningskundene. Enkelte returpunkter må flyttes lengre unna noen hytter for å kunne tilby kildesortering. Returpunkter for kildesortering krever en del plass, og de tidligere restavfallsreturpunktene blir i enkelte tilfeller for små. Kildesorteringspunktene må for noen da trekkes ned til der trafikken kan samles mer. Det legges opp til økt bruk av dypoppsamlere.

Det er vedtatt en ny, nasjonal merkeordning for avfall. Denne harmonerer stort sett med vår eksisterende ordning. Det blir nye farger på matavfall (fra brunt til grønt), og for glass- og metallemballasje (fra orange til turkis). Av miljøhensyn, og kostnadshensyn, har SØIR ikke valgt å bytte lokk på husholdningsbeholderne for matavfall og G&M til de nye fargene. Vi har satt på klistremerker med de nye fargene, og symbolene på husholdningsbeholderne hjemme hos innbyggerne. Den nye merkeordningen vil bli innført på gjenvinningsstasjonene og på dypoppsamlere/containere.

Gratis levering av julepapir i sekk videreføres for å unngå å få ikke gjenvinnbart julepapir i papirfraksjonen.

Næringsrenovasjon

Dagens tilbud videreføres i 2023. Containere blir satt ut og tømt for SØIR Næring AS av Østlandet Gjenvinning. Prisene justeres i januar 2023.

Gjenvinningsstasjonene

Ingen endringer for gjenvinningsstasjonene er planlagt i perioden

sør-østerdal
interkommunale
renovasjonnsselskap

Priser

Renovasjonsgebyrene økes generelt med 12,8%.

For å motivere til bedre sortering på gjenvinningsstasjonene differensieres prisen på restavfall. Minste volum er en sekk (ca 140 liter) som vil koste 55 kr (inkl. mva).

Over 3 sekker regnes som ½ m³ restavfall, vil koste 180 kr (inkl. mva.).

1 m³ restavfall vil koste 400 kr (inkl. mva.).

Pris på ekstrasekker for restavfall økes til kr 60 (inkl. mva. Her er det innberegnet transport til gjenvinningsstasjonen).

Bemanning

Det er ikke foreslått økning av fast bemanning for perioden. Det engasjeres en 80% stilling for 2 år for å bedre ordningen med gjenbrukstorg/ombruksordningen.

Vi fortsetter med undervisning av 4. klassene i kommunene. SØIRs gjenvinningskole, som har vært en suksess.

INVESTERINGSBUDSJETT 2023-2024

INVESTERINGSPLAN 2023 - 2024			
Prosj.nr		Investering	Årlig avskr.
2023 - 1	Avfallsbeholdere 2023	200 000	20 000
2023 - 2	Dypoppsamlere husholdning 2022	1 000 000	100 000
2023 - 3	Kildesorteringssystemer for fritidsrenovasjon 2023	2 000 000	200 000
2023 - 4	Brannsikkert arkivrom	300 000	15 000
2023 - 5	Felles datavarehus INNSIKT	300 000	43 000
2023 - 6	ENØK-prosjekt	500 000	50 000
2023 - 7	Nedgravde spillojetanker i Trysil og Åmot GVS	200 000	10 000
2023 - 8	Diverse containere og krokkasser til GVS	300 000	30 000
2023 - 9	Optimalisering av datasignaler	300 000	43 000
2023 - 10	Skilting på gjenvinningsstasjonene	600 000	60 000
	Sum investeringer i 2023	5 700 000	571 000
2024 - 1	Avfallsbeholdere 2024	200 000	20 000
2024 - 2	Dypoppsamlere husholdning 2024	1 000 000	100 000
2024 - 3	Kildesorteringssystemer for fritidsrenovasjon 2024	1 000 000	100 000
2024 - 4	Utvidelse av rampeområde i Haugedalen, Åmot	800 000	40 000
2024 - 5	SØIR Ombruk	2 000 000	100 000
	Sum investeringer 2024	5 000 000	360 000

INVESTERINGER 2023

Avfallsbeholdere 2023 - Ordinære

Investeringsramme: 200.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Det er konstant slitasje og brekkasje på avfallsbeholderne pga. økende avfallsmengder og klimapåvirkning. Det kommer også til nye abonnenter som gjør supplering nødvendig. Det er forventet at vi kan operere med en litt lavere investeringsramme i perioden 2023- 2026. Innføringen av flere dypoppsamlere vil forventelig redusere tilfeller av brekkasje på vanlige beholdere, slik at anskaffelsesbehovet blir mindre over tid.

Dypoppsamlere Husholdning 2023

Investeringsramme: 1.000.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Renovasjonsforskriften er endret til at SØIR anskaffer dypoppsamlere for husholdningskunder der det er hensiktsmessig. Dette blir et spleiselag der kostnadene deles. Kundene, sameier, borettslag ol., koster nedgraving og vedlikehold. Vi regner med at det vil bli en del nyetableringer og at noen eksisterende «borettslag» vil skifte fra beholdere til dypoppsamlere.

Kildesorteringssystemer for fritidsrenovasjon 2023

Investeringsramme: 2.000.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

I henhold til tidligere planer om «full» kildesortering for fritidskunder og endringen i Renovasjonsforskriften til investering i dypoppsamlere, er det påbegynt store endringer for fritidskundene. De første kildesorteringssystemene kom på plass i Trysil våren 2022, og andre hyttefelt følger fortløpende. Ikke alle steder egner seg for dypoppsamlere så der vil kildesorteringscontainere bli benyttet. Det vil ventelig bli innkjøp av mange dypoppsamlere og sorteringscontainere i perioden

Brannsikkert arkivrom

Investeringsramme: 300.000 kr

Avskrivningstid: 20 år

Regnskapspapirer og andre arkivverdige papirer har blitt lagret i 2. etg. på omlastingshallen på Hornmoen. Rommet er en branncelle, så det er ikke anledning til å lagre brennbart materiale der. Den enkleste løsningen er å kjøpe inn en container egnet til lagring av arkivverdige materiale. Den kan f.eks. plasseres i tilknytning til vektbygget.

Felles datavarehus INNSIKT

Investeringsramme: 300.000 kr

Avskrivningstid: 7 år

Vi måles på nasjonale og EU's gjenvinningsmål. Det er selvsagt viktig at vi får et så korrekt tallmateriale som mulig. Gjennom INNSIKT-samarbeidet har vi sett at selskapene innhenter, og rapporterer forskjellig. Det gjennomføres et digitaliseringsprosjekt der vi samordner rapporteringspraksis, og anskaffer et felles datavarehus for innsamling av nøkkeltall for rapportering og sammenlikning.

ENØK-prosjekt

Investeringsramme: 500.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Med økte strømkostnader er det viktig å minimalisere strømforbruket. Vi ønsker å se på mulighetene for å sette i verk stømsparingstiltak på GVS. F.eks. utskifting av lyskilder til LED, etterisolering osv.

Nedgravde spilloljetanker i Trysil og Åmot GVS

Investeringsramme: 200.000 kr

Avskrivningstid: 20 år

Erfaringen med den nedgravde spilloljetanken på Hornmoen GVS er positiv. Av KHMS-hensyn ønsker vi å ha samme mulighet på de andre to GVS også.

Optimalisering av datasignaler

Investeringsramme: 300.000 kr

Avskrivningstid: 7 år

Vi er helt avhengige av sikker og rask kommunikasjon. Vi må sikre gode datasignaler og mobildekning på alle tre GVS.

Skilting på gjenvinningsstasjonene

Investeringsramme: 600.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Strategiprosessen anbefaler at vi forbedrer kommunikasjonen med kundene på GVS ved hjelp av bedre skilting og oppmerking av kjøremønstre. Særlig på Hornmoen trengs det forbedringer.

Den samlede investerings- og lånerammen for 2023 estimeres til **5.700.000 NOK**

ESTIMERTE INVESTERINGER 2024

Avfallsbeholdere 2024 - Ordinære

Investeringsramme: 200.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Det er stadig slitasje og brekkasje på avfallsbeholderne pga. økende avfallsmengder og klima. Det kommer også til nye abonnenter som gjør supplerende nødvendig.

Det er forventet at vi kan operere med en litt lavere investeringsramme for hvert år i perioden 2024- 2026. Inføringen av flere dypoppsamlere vil forventelig redusere tilfeller av brekkasje på vanlige beholdere, slik at anskaffelsesbehovet blir mindre over tid.

Dypoppsamlere Husholdning 2024

Investeringsramme: 1.000.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Renovasjonsforskriften er endret til at SØIR anskaffer dypoppsamlere (nedgravde avfallsoppsamlere) for husholdningskunder der det er hensiktsmessig. Dette blir et spleiselag der kostnadene deles. Kundene, sameier, borettslag ol., koster nedgraving og vedlikehold. Vi regner med at det vil bli en del nyetableringer og at noen eksisterende «borettslag» vil skifte fra beholdere til dypoppsamlere

sør-østerdal
interkommunale
renovasjsselskap

Kildesorteringssystemer for fritidsrenovasjon 2024

Investeringsramme: 1.000.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

I henhold til tidligere planer om «full» kildesortering for fritidskunder og endringen i Renovasjonsforskriften til investering i dypoppsamlere, fortsettes endringene for fritidskundene. Det vil ventelig bli innkjøp av mange dypoppsamlere og sorteringscontainere i perioden

Utvidelse av rampeområde i Haugedalen

Investeringsramme: 800.000 kr

Avskrivningstid: 20 år

For å forbedre kapasiteten på Åmot GVS ønsker vi å fylle på med mer masse og asfaltere, samt sørge for medre avrenning av overvann

SØIR Ombruk

Investeringsramme: 2.000.000 kr

Avskrivningstid: 20 år

Vårt opplegg for ombruk er ikke optimalt og kan forbedres. Vi setter av en 80% stilling for 2 år for å finne den beste løsningen for økt ombruk av gjenstander som SØIR får inn. Re-Sirkula er et eksempel på en løsning som ser ut til å fungere bra. Vi opplever at et ombruksopplegg er plasskrevende, og fungerer best om det er enkel tilgang for kunder.

Den samlede investerings- og lånerammen for 2024 estimeres foreløpig til **5.000.000 NOK**

Elverum 04. november 2022

Bjørn Erik Jønsberg Daglig leder SØIR IKS

VEDLEGG: Gebyrsatser for husholdningsrenovasjon 2023:

SØR-ØSTERDAL INTERKOMMUNALE RENOVASJONSSLESKAP IKS				
RENOVASJONSGBEYR			2023	2022
Det fastsettes følgende gebyrsatser for Sør- Østerdal Interkommunale renovasjonsselskap IKS. Alle priser er inkl. mva. Ved manuell betaling av fakturering/betalinger, vil det tilkomme et behandlingsgebyr på kr. 35,-. Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (SØIR) innkrever renovasjonsgebyrene på vegne av kommunene, og representerer ved innfordring av kravene Elverum, Trysil og Åmot kommuner hva gjelder bruk av legalpant i eiendommer.				
Samlet årlig renovasjonsgebyr vil være: Grunngebyr + Volumgebyr restavfall			(Kr)	(Kr)
A	Grunngebyr pr. år – husstander/husholdningsavfall		1799	1340
B	Volumgebyr pr år - tømning av restavfallsbeholder 1 gang pr mnd. - ordinære husstander:			
	140 ltr. restavfall		1633	1526
	190 ltr. restavfall		2715	2392
	240 ltr. restavfall		3476	3023
	360 ltr. restavfall		5241	4538
	660 ltr. restavfall		9658	8325
	360 ltr. Restavfall - Tømming hver 14 dag		10483	9075
	660 ltr. restavfall - Tømming hver 14 dag		19231	16650
	160 ltr. ekstrasekk (kjøpes i butikker)		60	50
C	Renovasjonsgebyr pr. år - forenklet renovasjonsordning (kun sekkerrenovasjon) - jfr retningslinjer for endring av abonnement: (spredtbygde områder, lang privat gårdsveg, liten avfallsproduksjon)			
	Årsgebyr forenklet ordning		1695	1502
D	Fradrag i ordinært renovasjonsgebyr pr. år som følge av hjemmekompostering/bruk av egen gjødselkjeller for bioavfall - jfr. retningslinjer for endring av abonnement			
	Fradrag hjemmekompostering		-666	-590
E	Serviceabonnement pr. år - henting av avfall utover 3 meters-regelen.			
	3-10 meter		249	220
	11-20 meter		505	448
	over 20 meter - særskilt avtale			
F	Gebyr pr år for renovasjon av hytter og fritidseiendommer			
	Kategori 0 - hytter/fritidseiendommer i områder med høy standard og stor avfallsproduksjon (for eksempel Trysilfjellet)		3034	2689
	Kategori 1 - hytter/fritidseiendommer i regulerte hytteområder med tilrettelagt infrastruktur (veg, vann, avløp, elektrisitet)		1896	1680
	Kategori 2 - hytter/fritidseiendommer i eller i tilknytning til regulerte hytteområder. Omfatter også hytter som ligger inntil offentlig vei/privat vei og hvor det delvis er tilrettelagt infrastruktur. De fleste hytter hører inn under denne kategorien.		1029	911
	Kategori 3 - omfatter hytter/koier med lav standard utenfor regulerte områder, uten vegforbindelse i rimelig nærhet		413	365
G	Bringeordning av sortert avfall til ministasjoner - papp/papir, glass og tekstiler			
	Ministasjoner		0	0
H	Bringeordning til gjenvinningsstasjoner - sorterte avfallsfraksjoner som papp/papir, treverk, metall, møbler, farlig avfall, hageavfall, kuldemøbler osv.			
	Sortert avfall - Alle fraksjoner unntatt restavfall		0	0
	Restavfall pr inspisert sekk, inntil 140 liter, i klar plast med løst avfall (55 kr inkl. mva) Inntil 3 sekker. Mer enn 3 sekker betales som 1/2 m ³		55	45
	Restavfall pr. 1/2m ³		180	180
	Restavfall pr. 1 m ³		400	270
	Kostnadene for håndtering av sortert avfall inngår i grunngebyret			
I	Septikrenovasjon – Elverum kommune			
	For tømning av slamavskillere for eiendommer med fast bosetting betales pr. år for slamvolum opp til 6 m ³ og tømning hvert 2. år.		1408	1248
	For eiendommer med fast bosetting uten toalett og for fritidsbebyggelse betales pr. år for slamvolum opp til 6 m ³ og tømning hvert 4. år		700	620
	Tilsyn og kontroll av private avløpsanlegg jfr. KS vedtak 008/19, fritatt for merverdiavgift		270	360

Foto: Shutterstock

SØIR tar vare på ressursene

Strategi 2030

Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap (SØIR)

Dato: 1. november 2022

Innhold

1.	Introduksjon og bakgrunn.....	6
1.1.	Strategiprosess	6
2.	En bærekraftig fremtid – hvordan ser den ut i 2030?	8
2.1.	FNs bærekraftsmål	8
2.2.	Den digitale hverdagen	9
2.3.	Innbyggernes forventninger til SØIR.....	10
3.	Rammebetingelser for avfallshåndtering	11
3.1.	EUs miljø- og avfallspolitikk.....	11
3.2.	EUs grønne giv	11
3.3.	Sirkulær økonomi	12
3.4.	EUs lovverk	12
3.4.1.	Rammedirektiv for avfall	12
3.4.2.	Direktiv for emballasje og emballasjeavfall.....	13
3.4.3.	Eco design direktiv	13
3.4.4.	Byggevareforordning	15
3.5.	Norsk avfallspolitikk.....	15
3.5.1.	Strategier og stortingsmeldinger	15
3.5.2.	Regelverk.....	16
3.6.	Utvikling og fremtidige rammevilkår	17
3.7.	Jordens ressurser forbrukes raskt	17
4.	SØIR i dag.....	19
4.1.	Utvikling av befolkning i SØIR.....	19
4.2.	Avfallshåndtering i dag	20
4.3.	SØIR og avfall i 2030	21
5.	Hvordan kan SØIR møte fremtidens krav?	23
5.1.	Visjon	23
5.2.	Mål	23
5.2.1.	Miljø	23
5.2.1.1.	Mål for avfallshåndtering.....	23
5.2.1.2.	Mål for reduksjon av klimagasser	24
5.2.1.3.	Mål om ytre miljø.....	25
5.2.1.4.	Bidrag til å nå bærekraftsmål.....	25
5.2.2.	Brukertilfredshet	25
5.2.3.	Arbeidsmiljø.....	26
5.2.4.	Effektivitet.....	26
5.3.	Tiltak	27
	Vedlegg 1.....	29
	Vedlegg 2.....	74

Rev.nr.	Dato	Utarbeidet av	Verifisert av	Godkjent
00	01.11.2022	HSJE og LHAN	IDJO	IDJO

Sammendrag

SØIRs virksomhet skal være i tråd med mål og krav i overordnede regelverk. Dette regelverket er i endring. Norske og europeiske miljøstrategier og politiske dokumenter beskriver en utvikling som det er viktig for SØIR å forberede seg på. Det er derfor foreslått mål og tiltak for å nå både statlige og egne mål.

Visjon, mål og tiltak er utarbeidet i en prosess som har involvert medarbeidere, styret og representantskap. Strategien dekker perioden frem mot 2030.

Visjon

SØIR – tar vare på ressursene

Det er utarbeidet mål innenfor fire ulike hovedtemaer – miljø, brukertilfredshet, arbeidsmiljø og effektivitet. Målene er koblet opp mot rammevilkår og nasjonale mål, samt FNs bærekraftsmål.

Miljø

Hovedmål: Minimum 60 % materialgjenvinning og 60 % reduksjon i virksomhetens direkte klimagassutslipp.

Delmål

1. Minimum 60 % utsortering av matavfall
2. Minimum 60 % utsortering av plastavfall
3. Minimum 90 % utsortering av glass- og metallavfall
4. Minimum 90 % utsortering av papp- og papiravfall
5. Maksimum 2 % tekstilavfall i restavfall fra husholdningene
6. Minimum 50 % materialgjenvinning av treavfall
7. Ombruksmengden skal tilsvare minimum 1 prosent av total avfallsmengde fra gjenvinningsstasjonene
8. Maksimum 40% restavfall fra fritidsboliger og hytter
9. Maksimum 15% restavfall fra gjenvinningsstasjonene (til deponi og avfallsforbrenning)
10. Redusere virksomhetens direkte klimagassutslipp med 60 % (det er vurdert å ikke ha egne delmål under klima, hovedmålet er derfor gjentatt her)
11. Avfallshåndteringen skal sikre riktig kvalitet på alle utsorterte avfallstyper
12. Nullvisjon for farlig avfall utenfor egne strømmer
13. Redusere utslipp fra transport til sluttbehandling med 50 %

Andre miljømål som ikke bygger opp under hovedmålene

14. Null påvirkning på luft, vann og jord fra SØIRs virksomhet
15. Det skal ikke forekomme ulovlig tømning av avfall i SØIR-regionen

Brukertilfredshet

Hovedmål: SØIR skal ha innbyggere og næringsliv som er fornøyd med kvaliteten på tjenestene

Delmål:

- SØIRs brukere skal være fornøyd med kvaliteten på tjenestene. Det vil si en gjennomsnittlig tilfredshet på minst 4,5 på en skala fra 1-5.
- Eierkommunene skal være fornøyd med tjenestene SØIR leverer, minst uttrykt i eierskapsmeldingen.

Arbeidsmiljø

Hovedmål: SØIR skal ha et trygt arbeidsmiljø i egen virksomhet og hos underleverandørene

Delmål:

- Verken SØIR eller underleverandører skal oppleve at regelverk for sosial dumping, arbeidsmiljø, e.l. brytes.
- SØIR skal ha et årssnitt på 95% langtidsfriske
- 0 arbeidsskader blant medarbeidere og underleverandører
- SØIR skal ha minst 66% medarbeidere som mener at fysisk og psykisk helse er god eller meget god
Ingen skal synes fysisk eller psykisk helse er dårlig eller meget dårlig

Effektivitet

Hovedmål: SØIR skal ha en stabil økonomi som sikrer effektiv drift, jevn gebyrutvikling og utvikling av tjenester frem mot 2030

Delmål:

- Alle tiltak (investeringer) som skal iverksettes skal ha gjennomgått en økonomi- og miljøvurdering for å sikre at riktige tiltak gjennomføres
- SØIRs økonomiske effektivitet skal være bedre enn nasjonalt gjennomsnitt målt gjennom jevnlig målinger (benchmarking)
- SØIR skal vurdere nye, digitale løsninger og ta relevante løsninger i bruk for å nå miljømål, effektiv drift og gi økt kundetilfredshet
- SØIR skal jevnlig vurdere valg av driftsform (egenregi eller konkurranseutsetting) av sine tjenester.

For å nå målene, foreslår strategien er rekke tiltak. De tiltakene som har fått kryss kan starte opp i 2023 og 2024. De øvrige trenger noe mer utredning eller oppstart kan utsettes.

Miljø	Handlingsplan 2023-2024
Kampanjer for økt kildesortering	X
Kampanje for å gjøre brukerne kjent med at de kan endre beholdervolum	X
Innføre kildesortering på hytter	X
Henteordning for enkelte avfallstyper	
Tiltak for å få flere til å skille emballasje fra matavfall	X
Kampanje om hva som er rent	X
Plassere restavfall bakerst på gjenvinningsstasjonene	X
Materialgjenvinning av treavfall	X
Ettersortering av grovavfall fra gjenvinningsstasjon	X

Innsamlingsløsninger basert på materialer i stedet for funksjon	
Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjon	X
Ettersortering av restavfall	
Økonomi	
Øke pris for levering av restavfall	X
Endre gebyrmodell for å gi økonomisk insitament til å øke utsorteringen	X
Differensiere pris på bakgrunn av beholderstørrelse	X
Redusert pris eller gratis beholder for papir og for glass og metallemballasje	X
Brukertilfredshet	
Bygge tak over gjenvinningsstasjoner	
Arrangere ombrukdag for studenter ved semestertart	X

Tiltakene vil gi ulik effekt på måloppnåelsen. Strategien har forsøkt å kvantifisere effekten:

Tiltak	Estimert effekt (Prosentpoeng)
Innføre kildesortering på hytter	5 %
Materialgjenvinning av treavfall	8-10 %
Ettersortering av grovavfall fra gjenvinningsstasjon	1,5%
Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjon	<0,1%
Ettersortering av restavfall	3,5 %
Endre gebyrmodell for å gi økonomisk insitament til å øke utsorteringen	1%
Sum	19-21%

Dette gir en effekt på ca. 20 prosentpoeng for tiltakene. Kombinert med SØIRs materialgjenvinningsgrad på 43 prosent i 2021, indikerer tabellen at det bør være mulig for SØIR å oppnå i overkant av 60 prosent materialgjenvinning i 2030.

1. Introduksjon og bakgrunn

De europeiske, nasjonale og lokale rammebetingelsene for SØIRs virksomhet vil være endret i 2030. Det er derfor nødvendig å utarbeide en strategi mot 2030 og en mer kortsiktig arbeidsplan for 2023 og 2024.

Strategien beskriver rammebetingelsene SØIR har i 2030, og hvordan en strategi kan hjelpe SØIR til å nå nye mål. Strategien skal bygge på beslutningene SØIR har tatt fram til nå, og er byggestein for nye mål og tiltak. Strategien vil avklare

- hvilke forventninger og krav eierkommunene har til SØIR?
- hvilke forventninger innbyggere og næringsliv har til SØIR?
- hvilke forventninger og kunnskap våre medarbeidere har.

1.1. Strategiprosess

Strategi er gjennomført i tre faser:

Fase 1 hadde som formål å bestemme oppgaven. En del av oppstarten var å samle de data SØIR har tilgjengelig.

Fase 2 (rammebetingelser) var å sammenstille data og de forutsetninger som ligger i dagens organisering og avfallssystem. I tillegg ble nasjonale/internasjonale rammebetingelser kartlagt. Fase to involverte interne og eksterne brukere for å avklare forventninger til utvikling av SØIRs tjenester.

Det ble gjennomført en samling med medarbeidere, styret og representantskap i uke 24. Her ble rammebetingelser gjennomgått og diskutert. Diskusjonen dannet grunnlag for å foreslå en ny visjon for SØIR, samt første gjennomgang av målformuleringer. Målet med samlingen var å gjennomgå, besvare og reflektere over en rekke temaer og spørsmål:

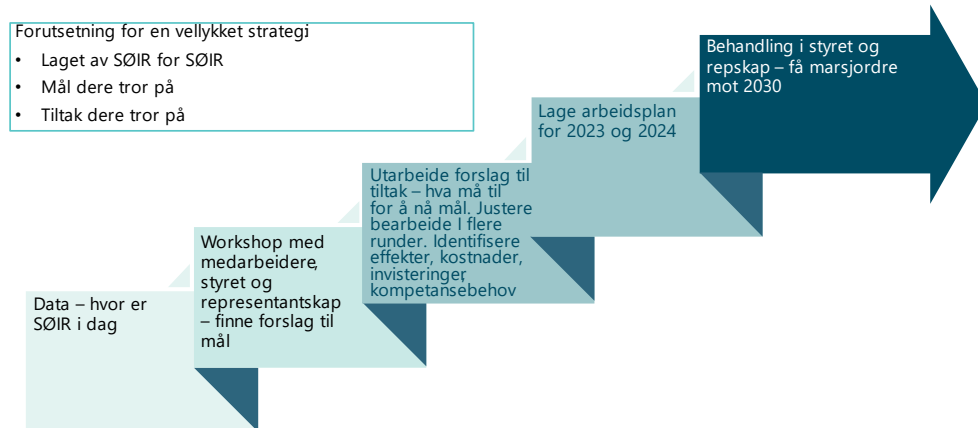
- Dagens og fremtidige rammevilkår
- Hvor er SØIR i dag?
- Hvordan ser medarbeiderne SØIR i 2030 og hva må gjøres for å komme dit?
- Er det funksjoner som skal legges ned eller settes ut på anbud? Eksisterende eller kommende med nye regler?
- Hvilke mål skal man ha, hvordan sikrer man at disse nås og hvilke effekter vil de ha på SØIR?
- Hvordan måler man effekten av tiltak?
- Hvilke barrierer står i veien for måloppnåelse og gjennomføring av tiltak?

Basert på deltakernes svar og ideer, ble det utarbeidet forslag til visjon, mål, delmål og tiltak som ble presentert for styret og representantskap på dag to av samlingen. Her ble rammebetingelser gjennomgått og diskutert. Diskusjonen dannet grunnlag for å foreslå ny visjon for SØIR samt første gjennomgang av målformuleringer.

Samling 2 ble gjennomført i september. Her ble de utarbeidete forslagene til visjon og målformuleringer gjennomgått. Deretter ble det gjort en prioritering av tiltak for videre arbeid.

Fase 3 (prosess og strategi) var å utarbeide utkast til faggrunnlag for strategi med forslag til tiltak frem mot 2030 og for en handlingsplan for 2023 og 2024. Basert på prioriteringen i fase 2, er det utarbeidet beskrivelser av tiltakene i form av tiltakskort. Disse er basert på en kombinasjon av informasjon fra workshops, data fra SØIRs virksomhet og eksternt innhentet data.

Prosess -

5

Figur 1.1 Beskrivelse av strategiprosessen, med mål og utarbeidelse av tiltak

Som del av strategiarbeidet har også konsulentselskapet Bouvet gjennomført et prosjekt med brukerreise og brukerinvolvering på Elverum gjenvinningsstasjon. Dette prosjektet ble gjennomført med mål om å svare på hvordan man kan forbedre brukeropplevelsen og øke materialgjenvinningen ved gjenvinningsstasjonen. Gjennomføringen av prosjektet er beskrevet i vedlegg og er et eksempel på metodikk SØIR kan benytte for å involvere brukerne og jobbe systematisk med brukeropplevelsen av tjenestene.

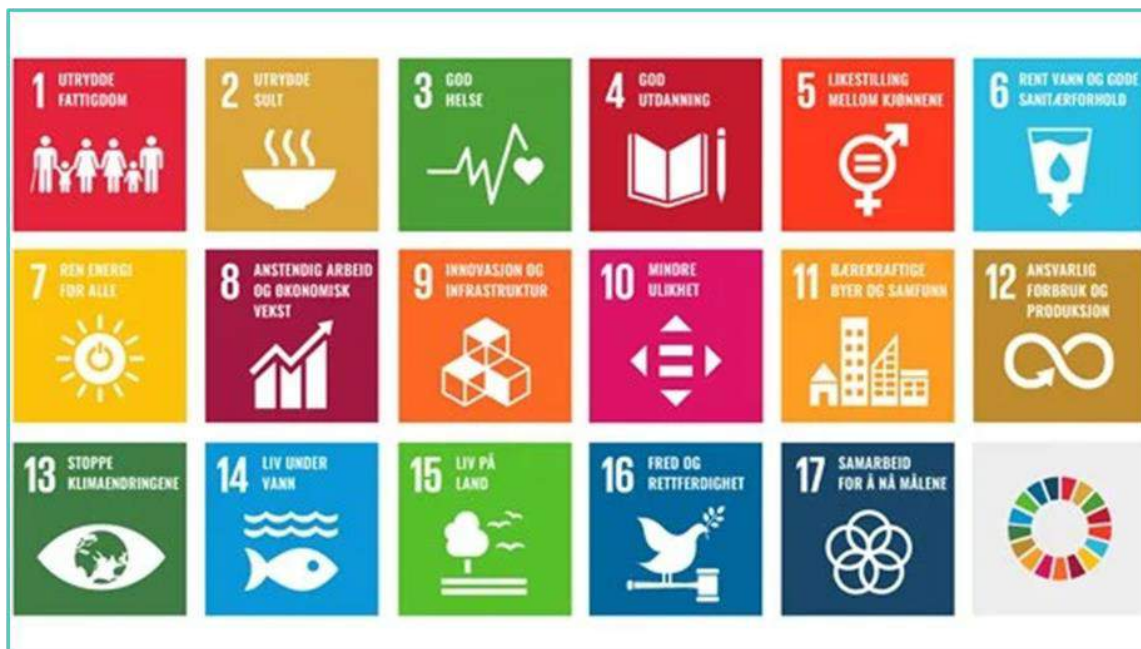
2. En bærekraftig fremtid – hvordan ser den ut i 2030?

2030 er bare 7 år frem i tid. På samme måte som 2015 er 7 år bakover i tid. Derfor vet vi en hel del om hvordan verden trolig kommer til å se ut i 2030

2.1. FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er vedtatt av nesten alle verdens land, inkludert Norge. De gir en ramme for samfunnsutviklingen mot 2030 og videre. Målene skal sikre at vi utvikler samfunnet i en retning som ivaretar både miljø og mennesker på en bedre måte enn det vi gjør i dag. De 17 målene og de mer detaljerte delmålene gir rammer for nasjoner, regioner, kommuner og virksomheter.

Derfor gir FNs bærekraftsmål de overordnede rammebetingelser og mål for SØIR sin virksomhet frem mot 2030. SØIR kan selv bidra til å nå målene, og også hjelpe både eierkommuner og næringsvirksomheter i regionen til det samme.

Figur 2.1 FNs 17 bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål ble utarbeidet etter en spørreundersøkelse med ti millioner deltakere fra hele verden og er ment å være en felles, global arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene omfatter 17 hovedmål og 169 delmål, og ble vedtatt av FNs medlemsland høsten 2015. De 17 hovedmålene er vist i figuren over. Målene brukes som grunnlag for ulike internasjonale og nasjonale strategier for bærekraftig utvikling innenfor miljø og sosiale forhold.

SØIR må være bevisst alle de 17 bærekraftsmålene, men for SØIRs virksomhet er særlig følgende mål relevante:

6 Rent vann og gode sanitærforhold

SØIR kan bidra til Rent vann og gode sanitærforhold gjennom å sørge for at avfall ikke havner på avveie og forurensrer vann. God avfallshåndtering sikrer også at ikke avløp blir benyttet til å kvitte seg med avfall.

7 Ren energi for alle

Avfall er en viktig energikilde gjennom forbrenning av restavfall og å sortere ut treavfall til biobrensel. Derfor er det viktig at det avfallet som ikke kan materialgjenvinnes eller ombrukes, blir benyttet som energi.

9 Innovasjon og infrastruktur

SØIR skal sørge for å ha kunnskap om utvikling av ny teknologi og nye måter å håndtere avfall og ta disse i bruk. SØIR skal også ha anlegg og maskiner for å håndtere avfall fra innbyggerne på en miljøriktig og effektiv måte.

11 Bærekraftige byer og samfunn

God avfallshåndtering er en forutsetning for å ta vare på og utvikle lokalsamfunn. SØIR har en viktig oppgave i å ivareta dette.

12 Ansvarlig forbruk og produksjon

I dette målet ligger avfallshåndtering, både for å sikre at avfall ikke medfører forurensning og helseplager og å ta vare på ressursene i avfall. Bærekraftsmål 12 er det viktigste målet for SØIR.

13 Stoppe klimaendringene

Gjennom å ta vare på ressursene i avfallet bidrar SØIR med å redusere klimagassutslipp. I tillegg kan SØIR arbeide med å redusere egne utslipp fra anlegg, maskiner og transport.

15 Liv på land

SØIR kan bidra til å opprettholde naturmangfold gjennom å sørge for sikker håndtering av hageavfall og hindre spredning av uønskede planter, og for å sørge for at matavfall og hageavfall kommer tilbake som kompost og jordprodukter.

17 Samarbeid for å nå målene

SØIR er avhengig av en rekke samarbeidspartnere for å nå sine mål. Et godt forhold til leverandører, innbyggere, næringsliv, naboselskaper med flere er en viktig del av SØIRs hverdag.

SØIRs strategi vil forsøke å svare ut de 8 målene.

2.2. Den digitale hverdagen

Hverdagen forandres for oss alle. Også for avfallshåndtering tar vi i bruk flere digitale løsninger. I 2030 vil dette være kommet mye lengre, og den utvikling vi har sett på andre områder i samfunnet vil komme til avfallshåndteringen.

Eksempler er:

- Registrering av henting og tømning av beholdere
- Brukeridentifisering for de som har fellesbeholdere
- Brukeridentifisering på gjenvinningsstasjoner
- Personlig informasjon til brukerne tilpasset det behovet de har
- Forenklet salg eller bytte av brukte ting – Finn har allerede i dag løsninger som i 2030 vil være allmenn bruk
- Behovsstyrt tømning av beholdere
- Behovsstyrt bestilling av ekstratjenester som henting av farlig avfall og grovavfall
- Digital ruteplanlegging som kan variere fra gang til gang

Figur 2.2 SØIR app for tømmekalender

Et område som er spennende er utvikling av produktdata som følger et produkt fra produsent, via forhandler og til forbruker. Informasjon om innhold i produktet, reparasjonsmuligheter, hvordan det kan selges som bruktprodukt eller hvordan det skal leveres som avfall, vil være enkelt tilgjengelig for innbyggerne. Hvordan kan vi utnytte denne informasjonen i kommunikasjon med innbyggerne?

Digitale produktdata er allerede utviklet av leverandører og prøves ut, blant annet for noen store tekstilprodusenter. Dette vil koble SØIR direkte til produsentene på en helt annen måte enn tidligere, men forutsetningen er at SØIR kan registrere produktene når de kastes av forbrukerne. Dette må SØIR forberede seg på.

2.3. Innbyggernes forventninger til SØIR

I 2030 vil innbyggerne forvente digitale løsninger og digital kommunikasjon som er tilpasset deres behov. Felles løsninger der alle skal gjøre det samme, vil bli utfordret av forventninger om å få en tilpasset løsning. En småbarnsfamilie vil ha andre behov enn pensjonister. Har du husdyr, vil du f.eks. ha tilbud om å bli kvitt kattesand.

Samtidig vil SØIR måtte stille strengere krav til hvordan hver enkelt håndterer sitt avfall. Hvis mål om et bærekraftig samfunn, bedre ressursutnyttelse og mindre utslipp av klimagasser skal nås, kan det ikke være opp til den enkelte å bestemme kildesortering eller ikke. Statlige krav og regler må følges opp gjennom strengere krav til den enkelte innbygger.

Figur 2.3 Illustrasjon utarbeidet av PWC Norge

3. Rammebetingelser for avfallshåndtering

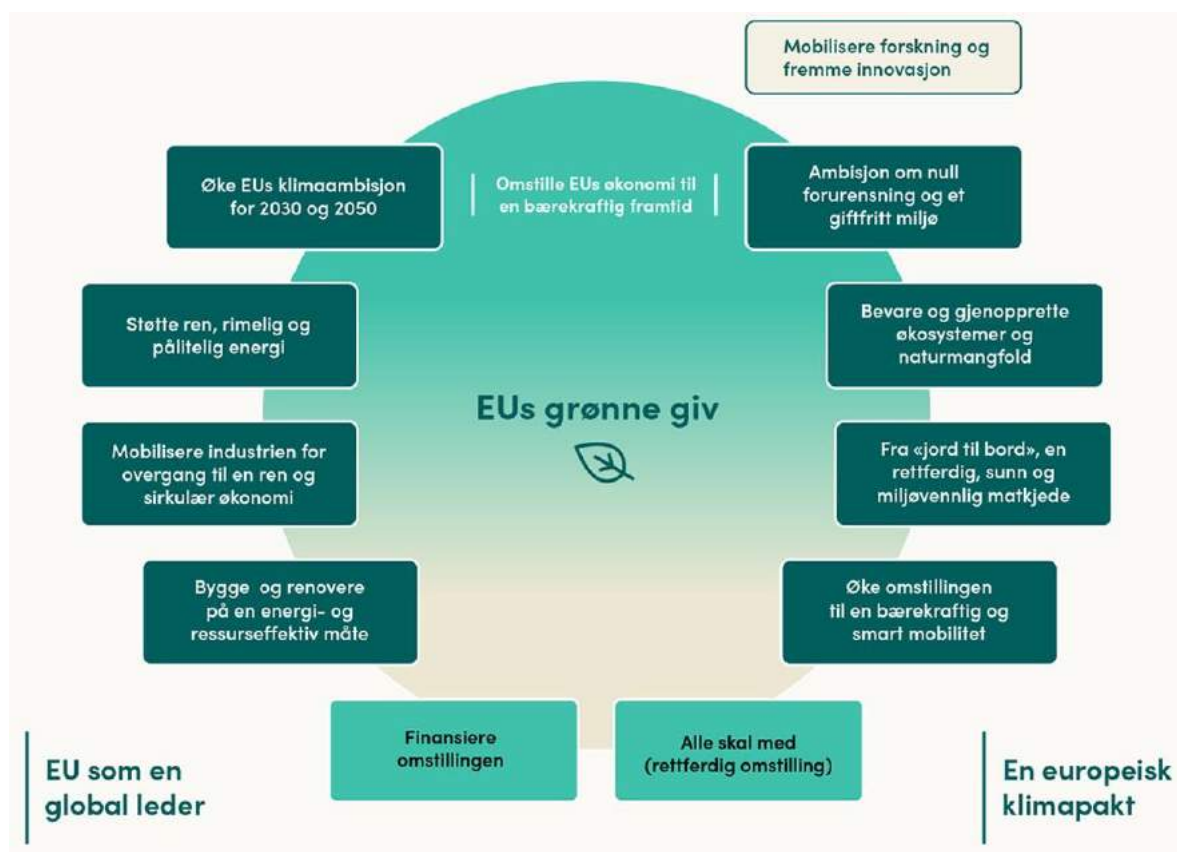
Som kommunal avfallsaktør kommer de overordnede rammebetingelsene for SØIRs virksomhet fra europeiske og norske strategier, handlingsplaner og regelverk. Retninger og trender i regelverket kommuniseres ofte på overordnet strategisk nivå før de implementeres i regelverket. Nedenfor er det gitt en kort oppsummering av de viktigste europeiske og norske føringene.

3.1. EUs miljø- og avfallspolitikk

EU har i sine strategier grønne giv (Green Deal) og handlingsplan for sirkulær økonomi satt opp ambisiøse mål for miljøpolitikk i Europa. Klima- og miljødepartementet har karakterisert det som en tsunami av politiske initiativer og reguleringer som nå kommer. Mange av disse vil få direkte betydning for SØIRs rammebetingelser og arbeid mot 2030.

3.2. EUs grønne giv

EUs grønne giv inneholder en rekke politiske strategier. Den er svært ambisiøs og vil påvirke alle samfunnsområder frem mot 2030. Strategien vil føre til en rekke handlingsplaner og lovforslag. Hvis EU lykkes med de ambisjonene som er satt frem, vil verden oppleves annerledes i 2030.

Figur 3.1 EUs grønne giv - illustrasjon Miljødirektoratet

Som alle strategier, er denne også avhengig av oppfølging lokalt. SØIR har en liten, men viktig rolle i den omstilling som EU-kommisjonen forsøker å få med seg alle i Europa på.

3.3. Sirkulær økonomi

Den viktigste delplanen for SØIR er den reviderte handlingsplanen for sirkulær økonomi. Den første planen som kom i 2015 var konsentrert om avfallshåndtering. Den nye planen retter seg mye mer mot design, produksjon og forbruk, og i mindre grad om avfall. Planen inneholder noen prioriterte produktstrømmer som også er viktig for avfallshåndtering:

- Elektriske- og elektroniske produkter
- Batterier
- Emballasje
- Tekstiler
- Bygge- og anleggsprodukter
- Mat, vann og næringsstoffer

Figur 3.2 EU sirkulær økonomi plan

3.4. EUs lovverk

De konkrete bestemmelsene kommer i direktiver og forordninger. I direktiver, må innholdet tas inn i norsk regelverk, men Norge bestemmer selv hvordan og må kunne redegjøre for hvordan det er gjort. En forordning må tas inn ordrett, dvs. at vi må lage en tilsvarende lov eller forskrift som er helt lik i ordlyden som den som vedtas i EU og medlemslandene.

3.4.1. Rammedirektiv for avfall

EUs rammedirektiv¹ for avfall er den viktigste europeiske regulering av avfall og avfallshåndtering. Norge er forpliktet til å følge direktivet, og mål og reguleringer blir tatt inn i norsk regelverk. Dermed blir de også førende for SØIRs rammebetingelser mot 2030. Rammedirektivet for avfall er omfattende, men noen av de mest sentrale føringene er definisjoner av de ulike avfallstypene, at avfallshierarkiet skal ligge til grunn for behandling av avfall og krav til utformingen av produsentansvarsordninger. Viktige krav og føringer:

- Målene for ombruk og materialgjenvinning av «municipal waste» er satt til 55%, 60% og 65% i hhv. i 2025, 2030 og 2035.
- Nytt målepunkt for materialgjenvinning der utgangspunktet for beregningen skal være vekten av avfallet som inngår i en materialgjenvinningsprosess etter sortering og øvrige prosesser for å fjerne avfall som ikke gjenvinnes i den aktuelle prosessen. I dag måles som oftest det som sorteres ut ved kildesortering og som leveres videre. Det er viktig at det er selve materialgjenvinningen

¹ EUs rammedirektiv for avfall – informasjon https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/waste-framework-directive_en

som måles. Det er da den miljøriktige håndteringen av avfallet skjer, ikke allerede når det er ut-sortert. Det kan likevel være bedre for SØIR å ha mål på utsortering siden det ikke er så lett å få vite hva som skjer med avfallet når det er levert ut fra anlegget på Elverum.

- Det stilles krav til separat innsamling av mat fra 2023, og separat innsamling av plast, papir, glass, metall og tekstil fra 2025. Her har allerede SØIR innført dette, med unntak for tekstil.
- Nye minimumskrav for produsentansvar. Dette kan påvirke ansvarsfordelingen mellom SØIR og returselskapene for ulike avfallstyper, i tillegg til å påvirke kostnadsfordelingen for SØIRs avfalls-håndtering.
- Krav til utvikling av nasjonale strategier for forebygging og ombruk. Ombruk har fått et mye større fokus i EUs miljøpolitikk, og det er fordi det å ta vare på verdiene i produktene gir langt større miljønytte enn bare å ta vare på materialene ved materialgjenvinning.

Krav til materialgjenvinning av emballasje er satt i et annet EU-direktiv, direktivet for emballasje og emballasjeavfall. Disse kravene er inkludert i kravene om separat innsamling og i utsorteringskrav som blir innført i Norge (se kap. 3.5.2 og 3.6).

3.4.2. Direktiv for emballasje og emballasjeavfall

EUs emballasjeavfallsdirektiv² angir følgende mål for materialgjenvinning av emballasjeavfall innen hhv. 2025 og 2030:

Fraksjon	2025	2030
Alt emballasjeavfall	65%	70%
Plast	50%	55%
Tre	25%	30%
Jernholdige metaller	70%	80%
Aluminium	50%	60%
Glass	70%	75%
Papp og papir	75%	85%

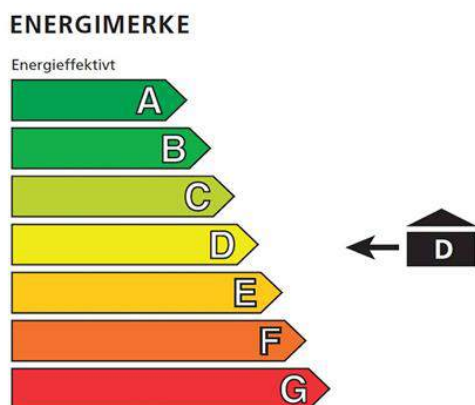
I tillegg inneholder direktivet krav om innføring av utvidet produsentansvar for all emballasje, og om tilrettelegging for økt andel ombrukbar emballasje.

3.4.3. Eco design direktiv

Eco design³-direktivet kjenner vi i dag best gjennom merking av energieffektivitet på elektriske produkter.

² https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/package-waste_en

³ https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/sustainable-products/ecodesign-sustainable-products_en

Figur 3.3 Energimerke

Merket viser hvor energieffektivt et produkt er. Nå skal merkingen utvides til også å omfatte holdbarhet til et produkt, om det egner seg for ombruk, om det egner seg for reparasjon, innhold av miljøgifter, innhold av materialgjenvunnet råstoff med mer.

EU-kommisjonen la i mars 2022 frem et forslag til en ny **økodesignforordning** som skal fremme en sirkulær økonomi. Merk at EU kommisjonen nå foreslår en forordning, noe som betyr at medlemsstatene må innføre regelverket ordrett i egen lovgivning. De nye reglene skal gjelde for de aller fleste produkter og økodesignkrav skal, i tillegg til energieffektivitet, omfatte sirkularitet og utslipp gjennom hele livsløpet.

De konkrete kravene til produktene vil framgå av underliggende produktspesifikke regler som EU-kommisjonen skal utarbeide etter at endelig økodesignforordning er vedtatt. Forslaget åpner også for muligheten til å fastsette såkalte horisontale krav til økodesign som skal gjelde for flere produktgrupper med tekniske likheter som gjør det mulig å fastsette felles krav, slik som tekstiler eller elektroniske produkter.

Miljødirektoratet har utarbeidet en oversikt over hvordan økodesign krav kan slå ut for ulike produkter.

Økodesignaspekt for ulike produktgruppe	Holdbarhet og pålitelighet	Mulighet for ombruk	Mulighet for oppgradering, reparasjon, vedlikehold og	Innhold av stoffer som gir grunn til bekymring	Energi/ ressursbruk og -effektivitet	Materialgjenvunnet råvare	Mulighet for materialgjenvinning	Karbon- og miljøfotavtrykk	Forventet avfallsmengde (avfallsenerering)
EE-produkter	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Emballasje		x		x	x	x	x	x	x
Drikkevareemballasje		x		x	x	x	x		x
Batteri	x	x	x	x	x	x	x	x	
Kjøretøy	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dekk	x		x	x			x		

Tabell 3.1 Kilde Miljødirektoratet: Økodesign krav under økodesignforordningen

Hvis EU lykkes med å utarbeide gode kriterier for hvordan produsentene skal dokumentere denne typen krav, kan det lette informasjonen til forbrukerne på å velge miljøvennlige produkter. Ikke minst vil det gi et kraftig signal til produsentene om å designe produkter på en annen måte enn i dag. Dette vil også påvirke hvordan SØIR samler inn og mottar avfall. Det vil øke etterspørselen etter avfallsråvarer, det vil kunne gi økt informasjon om et produkt kan ombrukes og repareres i «Brukt Bua», og det kan lette videre håndtering hos mottakerne av det avfallet SØIR leverer videre.

3.4.4. Byggevarereforordning

EUS byggevarereforordning⁴ etablerer felles europeiske rammer for å sette byggevarer på markedet. Hensikten hittil har vært å stille felles funksjonskrav, f.eks. gjennom CE-merking av alle produkter. EU arbeider nå med å utvide kravene til også å omfatte miljøinformasjon om produktene, krav til at produsenter/forhandlere skal ta produkter tilbake, og til innhold av gjenvunnet materiale i produktene. Hvordan forordningen vil påvirke SØIR og mottak av bygge-avfall på gjenvinningsstasjoner, er fortsatt uklart, men forordningen viser hvordan EU bruker regelverket til å stille nye krav til produsentene.

3.5. Norsk avfallspolitikk

Norsk avfallspolitikk følger i all hovedsak den europeiske avfallspolitikken og de mål og føringer som blir lagt i EU.

3.5.1. Strategier og stortingsmeldinger

Regjeringens **nasjonale strategi for sirkulær økonomi**⁵ ble lansert i juni 2021. Strategien fremhever viktigheten av EUs grønne giv og handlingsplan for sirkulær økonomi for Norges arbeid med sirkulær økonomi. I tillegg omtales sammenhengen mellom klimapolitikk og sirkulær økonomi. Behovet for langsiktighet, samarbeid, styrket kompetanse og innovasjon går igjen gjennom hele strategien, det samme gjør det offentlige rolle med å legge til rette for at næringslivet kan løse oppgavene. Strategien er delt i 4 deler, som er kort omtalt under:

- Del 1 omhandler produkter. Strategien fremhever behovet for bærekraftige produkter (levetid, reparabilitet, bruk av sekundære råvarer, etc.) og varsler gjennomgang av regelverket for å stille krav til produkter gjennom hele livsløpet. Produsentansvar fremheves som virkemiddel for produksjon av sirkulære produkter. Avfallspolitikken må integreres med produktpolitikken og regjeringen vil innføre tiltak for å nå ombruks- og materialgjenvinningsmål i EUs avfallsregelverk. Videre skal man se på materialgjenvinning av bygge- og anleggsavfall, håndtering av overskuddsmasser og sørge for at avfallsregelverket bygger opp under digitalisering og teknologiutvikling.
- Del 2 omhandler forbruk og anskaffelser. Forbrukerne skal ha tilgang på informasjon om produkter som muliggjør bærekraftige valg. Regjeringen vil bidra i EUs arbeid med produktkrav, markedsføring og forbrukerinformasjon, samt tiltak for å hindre tidlig foreldelse av produkter. Regjeringen vil styrke Miljømerking og Svanemerket som verktøy for sirkulær økonomi. Offentlig etterspørsel kan styrke markedet for sirkulære produkter og tjenester, drive innovative løsninger og forretningsmodeller og fremme bruk av sekundære råvarer. Regjeringen vil bl.a. utarbeide en handlingsplan for å øke klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser og grønn innovasjon. Det skal også utredes krav til lav- og nullutslippsløsninger i offentlige anskaffelser av transporttjenester og kjøretøy.
- Del 3 handler om giftfrie kretsløp. Her er EUs kjemikaliestrategi sentral. Miljøgifter og farlige stoffer skal ut av kretsløpet ved hjelp av internasjonale forbud mot bruk i produkter. Videre vil man bidra til utviklingen av bærekraftige kjemikalier og produkter og stille samme krav til kjemikalieinnhold i jomfruelige

⁴ https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/construction/construction-products-regulation-cpr/review_en

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-strategi-for-ein-gron-sirkular-okonomi/id2861253/>

og sekundære råvarer. Regjeringen vil også sikre informasjon om innhold av farlige stoffer i produkter og avfallsstrømmer og stimulere til utvikling og bruk av teknologi for å rense avfall og materialer.

- I strategiens del 4 omtales verdiskaping i den sirkulære økonomien. Her omtales bl.a. politikk og tilrettelegging for sirkulær økonomi innenfor batterier, industri, bioøkonomi, varehandel og bygg, anlegg og eiendom. Det skal gjennomføres en gjennomgang av skatte- og avgiftssystemet for å se på virkemidler for bedre ressursutnyttelse, sirkulær produksjon og forbruk, samt verdiskaping og sysselsetting basert på sirkulære løsninger. Økonomiske virkemidler for sirkulær økonomi skal også vurderes i forbindelse med statsbudsjett og implementering av nye EU-krav i norsk regelverk.

Regjeringen lanserte i januar 2021 **Klimaplan 2021-2030**⁶ (Meld. St. 13 (2020–2021)). Her presenteres regjeringens politikk for å nå de nasjonale klimamålene om 50-55 % kutt i klimagassutslippene innen 2030 og 90-95 % kutt innen 2050, sammenlignet med 1990. Sirkulær økonomi omtales gjennom hele klimaplanen som et av flere verktøy for at Norge skal nå sine klimamål. Prosessindustri, varehandel, bygg og anlegg, samt primærnæringene utpekes som spesielt viktige for Norge i arbeidet med sirkulær økonomi. Biogass nevnes spesielt i forbindelse med sirkulær økonomi og omtales som sirkulær økonomi i praksis.

Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi (Meld. St. 45 (2016–2017))⁷ beskriver regjeringens politikk på avfallsområdet. Stortingsmeldingen viser til EUs arbeid med sirkulær økonomi og fremhever at effektiv ressursbruk er god økonomi med mulighet for å styrke næringslivets konkurransekraft. Avfallsforebygging omtales som grunnleggende i en effektiv ressursbruk, og her trekkes matavfall, tekstilavfall, emballasjeavfall og EE-avfall frem som prioriterte områder. Når det gjelder materialgjenvinning og ombruk vil regjeringen bl.a. se på mulige krav til utsortering av ulike avfallstyper som plast og tekstiler, samt arbeide for å styrke markedet for sekundære råvarer.

3.5.2. Regelverk

Forurensningsloven regulerer forurensning og avfall på helt overordnet nivå i Norge. De mest sentrale føringene i forurensningsloven er prinsippet om at forurenser skal betale (§2), avfallsdefinisjonene (§27a), at kommunen skal sørge for innsamling av husholdningsavfall (og at ingen andre får gjøre dette uten kommunens samtykke) (§30), og selvkostprinsippet for renovasjonsgebyret (§34).

Avfallsforskriften angir det detaljerte regelverket for avfall. For kommunale avfallsaktører er de mest relevante kapitlene:

- Kapittel 1. Kapitlet angir regelverk og kommunale plikter for håndtering av kasserte elektriske og elektroniske produkter.
- Kapittel 2 Angir kommunenes ansvar for mindre fritidsbåter.
- Kapittel 3 og kapittel 5 stiller krav til håndtering av hhv. kasserte batterier og kasserte kjøretøy.
- Kapittel 7 regulerer produsentansvaret for emballasje.
- Kapittel 10a inneholder utsorteringskrav for plastavfall, matavfall og park- og hageavfall.
- Kapittel 11 inneholder regelverket for farlig avfall, med standardkrav for kommunale mottak i vedlegg.
- Kapittel 14 angir kommunenes plikter for PCB-holdige isolerglassruter.

Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (**produktkontrollloven**) inneholder en rekke overordnede bestemmelser som bl.a. skal bidra til å forebygge miljøforstyrrelse fra produkter. Produktkontrollloven gjør at norsk regelverk allerede er klar for å motta EU bestemmelser knyttet til Eco-design, byggevarerforordning eller andre produktrettede regelverk.

⁶ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-13-20202021/id2827405/>

⁷ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-45-20162017/id2558274/>

3.6. Utvikling og fremtidige rammevilkår

Oppsummeringen over viser at regelverket og rammevilkårene i 2030 vil være endret i forhold til det SØIR ser i dag. Oppsummert kan det beskrives på denne måten:

- *Økte krav til produkter.* Norske og europeiske strategier peker på behovet for produkter som varer lenger og som kan repareres og oppgraderes. Når produktene til slutt blir avfall, skal de være mulige å demontere slik at delene kan ombrukes eller materialgjenvinnes. Særlig økodesigndirektivet vil være sentralt i å sette slike produktkrav. De første produktkravene – til mobiltelefoner og nettbrett er på høring høsten 2022⁸.
- *Produsentansvar.* Produsentansvarsløsninger, der produsenter og importører plikter å finansiere avfallsfasen av produktene de setter på markedet, er tatt inn i overordnet regelverk. I Norge gjennomgås bestemmelsene i de eksisterende ordningene for å vurdere behov for endringer. Miljødirektoratet oversendte 31.10.2022 forslag til felles bestemmelser for produsentansvaret i Norge. Forslagene til endringer vil blant annet stille krav til at produsentene skal dekke kostnadene ved innsamling. Miljødirektoratet anbefaler også å utvide produsentansvar for visse engangs plastprodukter med medansvar for forsøpling og avfall i offentlige innsamlingssystemer for tre produktgruppene (emballasje, ballonger/våtservietter og tobakksprodukter). Miljødirektoratet foreslår også produsentansvar for fiskeredskaper fra fritidsfiske. Dette kan få betydning for SØIRs og kommunenes dekning av kostnader for nye tiltak for å øke innsamling. I tillegg vil utvikling produsentansvar vil være et aktuelt tema i tiden som kommer – både i form av produkttyper som omfattes og i lys av produktkrav som nevnt i punktet over.
- *Utsorteringskrav.* Det har kommet og vil komme flere krav til utsortering av avfallsfraksjoner fra husholdningsavfallet. Avfallsforskriftens kapittel 10a trer i kraft 1.1.2023 og inneholder krav om utsortering av matavfall, plastavfall og hageavfall med mål for utsorterte andeler fra 2025. Miljødirektoratet har allerede anbefalt Klima- og Miljødepartementet å innføre ytterligere utsorteringskrav til tekstiler, papir, glass og metall i kapittel 10a⁹.
- *Produktinformasjon.* Strategier for sirkulær økonomi peker på at forbrukere og innkjøpere trenger relevant informasjon dersom de skal gjøre bærekraftige valg, og varsler derfor at det vil komme krav om tilgjengeliggjøring av informasjon om produkter.
- *Ombruk.* Ombruk står høyere i avfallshierarkiet enn materialgjenvinning, og forlenger ressursenes liv før de blir avfall. Mål for ombruk er tatt inn i overordnet regelverk, og det ventes fokus på dette også fremover. En viktig strategisk avveining i fremtiden kan være hvordan ombrukstjenestene skal innrettes – om man skal opprette sine egne separate løsninger eller satse på samarbeid med aktører som f.eks. Finn.no eller andre avfallsselskap.
- *Matkastelov,* for å redusere matsvinn foreslår både regjeringen og andre aktører at det bør utarbeides lov om å redusere matsvinn. Dette kan redusere mengden matavfall som skal samles inn. Og samtidig bidra til økt kildesortering både hos husholdningene og næringslivet.
- *Materialstrømmer uten miljøgifter.* Behovet for å fjerne miljøgifter fra avfallsstrømmene er fremhevet både i norske og europeiske strategier og omtales som en forutsetning for en fungerende sirkulær økonomi.

3.7. Jordens ressurser forbrukes raskt

Bruk av ressurser – i form av materialer som f.eks. metall og biomasse – er og har vært økende de siste årene. Vi blir flere som forbruker mer. Og dagens bruk av ressursene setter kildene til råvarer under press.

⁸ <https://www.miljodirektoratet.no/hoeringer/2022/oktober-2022/okodesignkrav-til-mobiltelefoner-smarttelefoner-og-nettbrett/>

⁹ <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2022/juli-2022/nye-krav-til-kildesortering-av-avfall/>

Samtidig vil økende priser på ressurser gjøre det mer attraktivt å utvikle og bruke løsninger som effektiviserer bruken, erstatter jomfruelige råvarer og dermed minimerer svinn. Forbruket påvirker miljøet, men miljøproblemer skyldes ikke bare avfallet vi kaster i avfallet. Produksjon og bruk av produkter gir ofte et stort ressursforbruk i verdikjeden – fra utvinning av råvarer til distribusjon og generell bruk. F.eks. det totale ressursforbruket for en flatskjerm-TV er beregnet til å være mer enn 100 ganger større enn vekten til det ferdige produktet.

For å oppnå dette må avfallskurven brytes - mindre avfall, mindre avfall og mer resirkulering. Hierarkiet kan sees i figuren under. Hensikten med det øvre nivået i avfallshierarkiet er å forhindre avfall. Forebygging kan blant annet enten gjøres ved:

- å redusere forbruket
- å forlenge levetiden til produktene
- gjenbruk av produkter

Det er derfor viktig ved innføring av nye tiltak å sikre at muligheten for avfallsforebygging vurderes.

Figur 3.4 Avfallshierarkiet eller avfallspyramiden

4. SØIR i dag

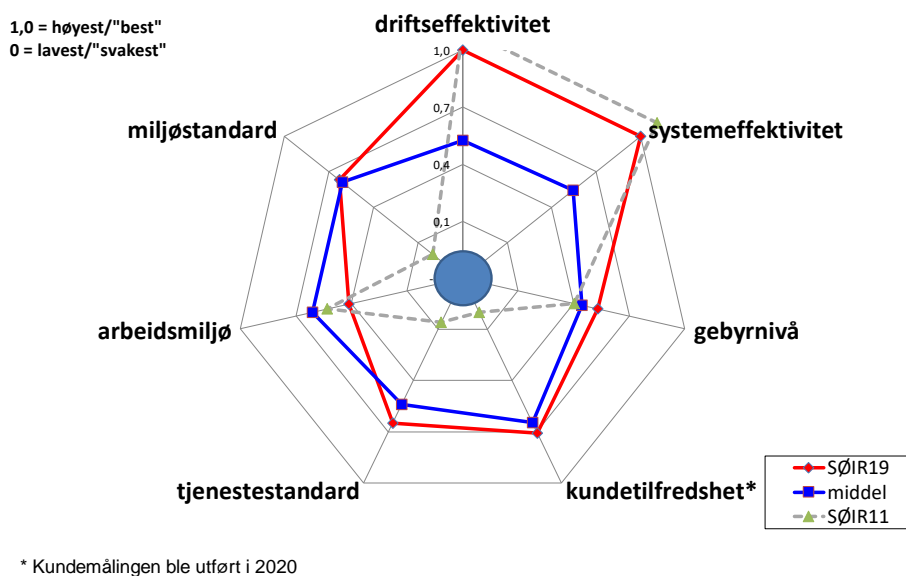
SØIR er et interkommunalt selskap som skal utføre de lovpålagte avfallsoppgavene på vegne av eierkommunene Elverum, Trysil og Åmot. SØIR har sitt hovedkontor i Elverum og håndterer avfallet fra over 34 000 innbyggere. SØIR håndterer i tillegg avfall fra over 10 000 hytter, de fleste av disse i Trysil.

Renovasjonsløsningen i SØIRs område omfatter matavfall, papp og papir, glass og metallemballasje og restavfall i egne beholdere. Plastemballasje sorteres i plastsekker. Renovasjonen utføres på kontrakt.

SØIR har tre gjenvinningsstasjoner – en i hver av eierkommunene. Disse mottar avfall med størrelse og egenskaper som ikke passer i renovasjonsordningen. Gjenvinningsstasjonene driftes i egen regi.

Materialgjenvinningsgraden i SØIR var 42% i 2020 og 43% i 2021.

SØIR har gjennom snart 25 år utviklet et moderne avfallshåndteringssystem for innbyggerne organisert på en effektiv måte. Dette vises tydelig i benchmark som SØIR deltar i:

Figur 4.1 Sammenligning av SØIR mot andre selskaper i Innlandet

Figuren viser SØIRs resultater målt mot de øvrige selskapene i Mjøsregionen. Ved å oppnå 1 er selskapet best. Ved å være utenfor blå sirkel er man bedre enn gjennomsnittet og innenfor blå sirkel er selskapet dårligere enn gjennomsnittet. Figuren viser at SØIR skårer høyt på nesten alle målepunktene.

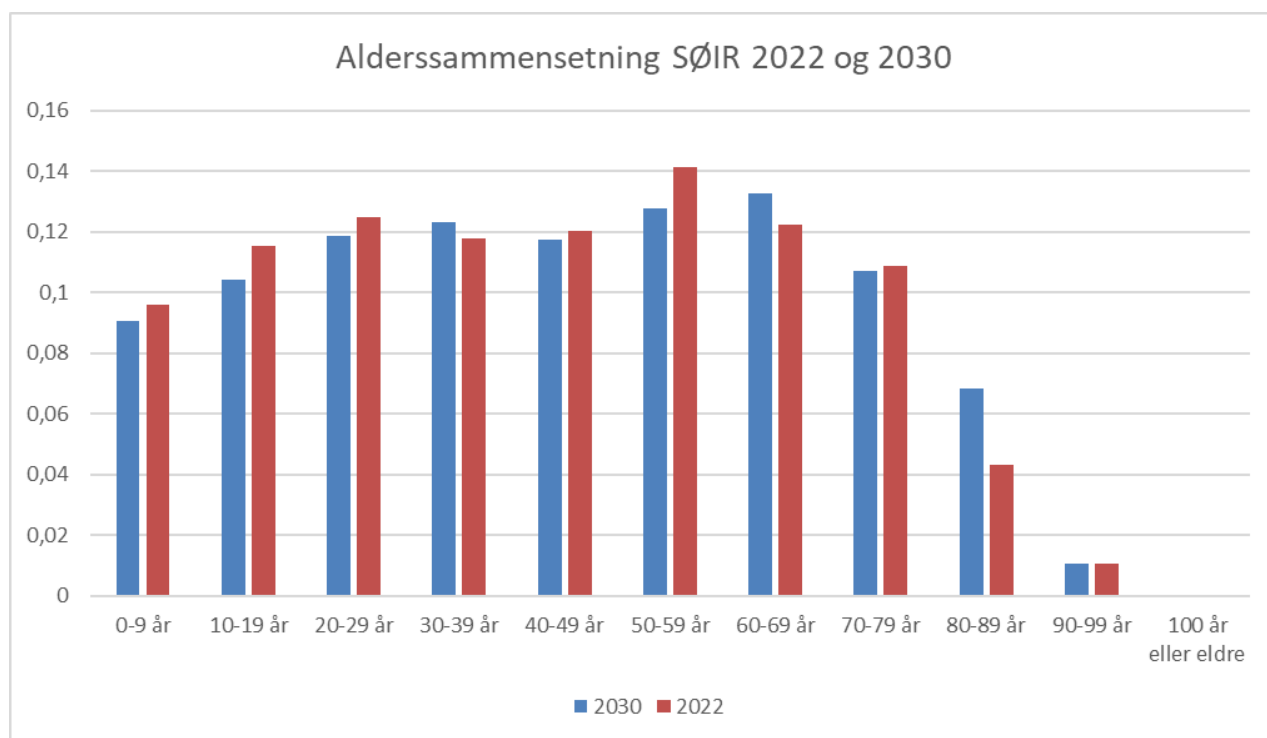
Det er vanskelig å være best på alt.

4.1. Utvikling av befolkning i SØIR

Ifølge hovedalternativet i SSBs befolkningsframskrivninger, vil det i 2030 være i underkant av 33 000 innbyggere i SØIRs eierkommuner til sammen¹⁰. Ved inngangen av 2022 var innbyggertallet 32 218 i de tre kommunene. Framskrivningene estimerer en vekst i folketallet på ca. 500 personer til sammen. En sammenligning

¹⁰ SSB-tabell 13600 Framskrevet folkmengde, hentet ut for Elverum, Trysil og Åmot.

av SØIRs befolkning i 2022 med framskrivningen for 2030, viser at aldersfordelingen vil være omtrent den samme i 2030 som den er i dag. Dette er vist i figuren under.

Figur 4.2. Figuren viser alderen til befolkningen i SØIRs eierkommuner i 2022 sammen med framskrevet befolkning i 2030. Kilde: SSB tabell 07459 og 13600.

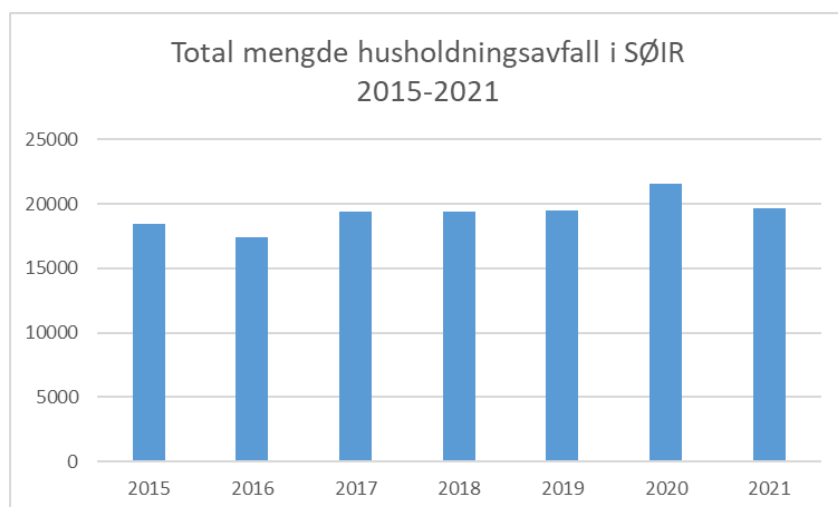
4.2. Avfallshåndtering i dag

SØIRs materialgjenvinningsgrad var på 43% av det mottatte avfallet i 2021. Dette er på nivå med 2020 og 2019, da materialgjenvinningsgraden var hhv. 42% og 43%. Tabellen nedenfor gir en overordnet oversikt over behandlingsmåter for SØIRs avfall i dag.

Tabell 4.1. Tabellen viser behandlingsmåte for SØIRs avfallsfraksjoner.

Avfallsfraksjon	Behandlingsmåte
Restavfall	Energigjenvinning
Matavfall	Materialgjenvinning med biogassproduksjon
Hageavfall	Materialgjenvinning og energigjenvinning
Papir og papp	Materialgjenvinning
Plast	Materialgjenvinning
Treverk	Energigjenvinning
Metall	Materialgjenvinning
EE-avfall	Materialgjenvinning
Glass/metallemballasje	Materialgjenvinning
Drikkekartong	Materialgjenvinning
Tekstiler, klær	Ombruk og energigjenvinning
Brukbare gjenstander	Ombruk

I likhet med materialgjenvinningsgraden har også den totale avfallsmengden fra husholdning vært relativt stabil de siste årene. Figur 4.2 viser totale mengder husholdningsavfall for SØIR i perioden 2015-2021.

Figur 4.3. Figuren viser total mengde mottatt husholdningsavfall for SØIR i perioden 2015-2021.

Plukkanalyser

Analysen av restavfall fra eneboliger i SØIRs område i 2020 viser at det er potensiale for å øke utsorteringen av materialgjenvinnbare fraksjoner fra restavfallet – ca. 40% av restavfallet var faktisk restavfall. De største materialgjenvinnbare fraksjonene i restavfallet var matavfall og plastavfall. I studentboliger var mengdene materialgjenvinnbare fraksjoner i restavfallet store, her var innholdet ca. 20% faktisk restavfall. De største fraksjonene avfall som kunne vært utsortert var mat, plast og papp/papir.

Når det gjelder fritidsboliger er kildesortering under innføring. Plukkanalysen viser stort potensiale for utsortering av materialgjenvinnbare fraksjoner fra avfallet, som inneholder relativt store andeler matavfall, plast, papir/papp og glass og metall.

4.3. SØIR og avfall i 2030

I perioden 2015-2021 har avfallsmengden per innbygger i SØIRs eierkommuner vært relativt stabil, som vist i tabellen nedenfor. Unntakene er relativt lave avfallsmengder i 2016 og en topp i 2020 som kanskje kan være grunnet COVID-19. Gjennomsnittsmengden gjennom perioden var ca. 602 kg/innbygger/år.

Tabell 4.2. Tabellen inneholder folketall, totalmengde husholdningsavfall og avfall per innbygger for SØIR i perioden 2015-2021. Mengdene er relativt stabile gjennom perioden.¹¹

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Gjennomsnitt
Folketall SØIR	31819	31984	32154	32170	32205	32237	32210	32111
Mengde husholdningsavfall (tonn)	18438	17374	19434	19385	19490	21565	19625	19330
Avfall per innbygger (kg)	579	543	604	603	605	669	609	602

¹¹ Folketall fra SSB-tabell 0749 for Elverum, Trysil og Åmot, mengder husholdningsavfall fra SØIRs årsrapport for 2021.

Ved å kombinere det framskrevne folketallet med gjennomsnittlig mengde avfall per innbygger, får vi et enkelt estimat for avfallsmengden i 2030. Estimaten gir en avfallsmengde i 2030 på ca. 19 700 tonn husholdningsavfall – som er innenfor mengdeintervallet SØIR har mottatt i perioden 2015-2021. Det understrekes at tallet er et estimat basert på usikre data. Estimaten tar ikke høyde for tiltak og endringer i regelverk som kan påvirke mengder og sammensetning av avfallet.

Som vist i gjennomgangen av rammevilkår og regelverk er det mange prosesser og initiativer som vil kunne påvirke hvordan avfallet ser ut i 2030. I tillegg til politikk og regelverk, påvirkes avfallsmengdene av hvilke tilbud husholdningene får, og hvordan de velger å bruke penger. Eksempler på dette er:

- Matkastelover og initiativer for å kutte matsvinn vil kunne redusere mengdene matavfall.
- Stigende priser på forbruksvarer, strøm og drivstoff kan gjøre at folk reduserer forbruket sitt og dermed produserer mindre avfall.
- Regelverksutvikling kan føre til at produkter får lenger levetid og blir enklere å reparere. Dette kan føre til lavere avfallsproduksjon,
- Fokus på miljøkonsekvensene av plast kan føre til at andelen plast reduseres i enkelte produkter.
- Forhold som lav vekt og enkel tilgjengelighet kan føre til at plast overtar for andre produkter – slik som har skjedd f.eks. med en del drikkevareemballasje der man har byttet ut plast med glass.
- Fokus på ombruk kan gjøre at det blir naturlig for forbrukerne å omsette produkter som har en restverdi heller enn at disse kastes. Dette vil kunne føre til en reduksjon i avfallsmengdene til gjenvinningsstasjonene.

Som oversikten over viser, er det mange forhold som påvirker avfallsmengdene, og det er vanskelig å estimere effekten av disse hver for seg og samlet.

5. Hvordan kan SØIR møte fremtidens krav?

For at SØIRs virksomhet også i fremtiden skal være i tråd med mål og krav i overordnede regelverk, i tillegg til å sørge for miljøriktig håndtering av behandling av avfall fra Elverum, Trysil og Åmot, er det nødvendig å ha en strategi for fremtiden. Det er derfor satt opp mål og foreslått tiltak for å nå disse. Visjon, mål og tiltak er utarbeidet i løpet av strategiprosessen og gjelder for SØIRs aktiviteter frem mot 2030.

5.1. Visjon

SØIR – tar vare på ressursene

Visjonen skal være en kort og konsis oppsummering av SØIR og kommunisere verdiene i selskapet. Det er valgt å fokusere på ressurs som er positive ord man kan assosiere med avfalls- og materialhåndtering. Visjonen kan brukes i profileringsmaterieil for SØIR, f.eks. på renovasjonsbiler eller hjemmesider.

5.2. Mål

Det er utarbeidet mål innenfor fire ulike hovedtemaer – miljø, brukertilfredshet, arbeidsmiljø og effektivitet. Målene er koblet opp mot rammevilkår og nasjonale mål, samt FNs bærekraftsmål.

5.2.1. Miljø

Hovedmål: Minimum 60 % materialgjenvinning og 60 % reduksjon i virksomhetens direkte klimagassutslipp.

Delmål

1. Minimum 60 % utsortering av matavfall
2. Minimum 60 % utsortering av plastavfall
3. Minimum 90 % utsortering av glass- og metallavfall
4. Minimum 90 % utsortering av papp- og papiravfall
5. Minimum 2 % tekstilavfall i restavfall fra husholdningene
6. Minimum 50 % materialgjenvinning av treavfall
7. Ombruksmengden skal tilsvare minimum 1 prosent av total avfallsmengde fra gjenvinningsstasjonene
8. Maksimum 40% restavfall fra fritidsboliger og hytter
9. Maksimum 15% restavfall fra gjenvinningsstasjonene (til deponi og avfallsforbrenning)
10. Redusere virksomhetens direkte klimagassutslipp med 60 % (det er vurdert å ikke ha egne delmål under klima, hovedmålet er derfor gjentatt her)
11. Avfallshåndteringen skal sikre riktig kvalitet på alle utsorterte avfallstyper
12. Nullvisjon for farlig avfall utenfor egne strømmer
13. Redusere utslipp fra transport til sluttbehandling med 50 %

Andre miljømål som ikke bygger opp under hovedmålene

14. Null påvirkning på luft, vann og jord fra SØIRs virksomhet
15. Det skal ikke forekomme ulovlig tømning av avfall i SØIR-regionen

5.2.1.1. Mål for avfallshåndtering

Samlet mål for materialgjenvinning er 60 % materialgjenvinning i 2030. Målet er foreslått med utgangspunkt i materialgjenvinningsmålet for 2030 i rammedirektivet for avfall. Målet i direktivet er ambisiøst i seg selv, og tilsvarer en økning på 17 prosentpoeng i forhold til SØIRs måloppnåelse i 2021. Målet danner grunnlag for tiltakene som er beskrevet i kapittel 5.3 og i vedlegg.

Delmål for avfallsfraksjonene mat, plast, glass, metall, papp og papir er satt i tråd med vedtatte og foreslåtte utsorteringskrav i avfallsforskriftens kapittel 10a. Utsorteringskravene er ambisiøse og vil være utfordrende å nå – selv på nivået som settes i regelverket. Strategien foreslår tiltak for hvordan målene kan nås.

Mål for tekstilavfall er satt med utgangspunkt i plukkanalyser av avfall fra SØIR – disse viser at det i dag er 3-5% tekstiler i restavfallet, avhengig av boligtype.

Mål for restavfall fra gjenvinningsstasjonene er satt med utgangspunkt i SØIRs avfallsstatistikk. Denne viser at ca. 20% av avfallet fra gjenvinningsstasjonene var restavfall i 2021.

Nullvisjon for farlig avfall er satt med bevissthet om at dette er avfall som kan gi særlige skadevirkninger dersom det behandles feil. Avfallsforskriften setter særlige krav til innsamling og håndtering av farlig avfall siden dette avfallet har egenskaper som kan gi skade på mennesker, dyr eller miljø. Avfallsforskriftens §11-5 sier at farlig avfall ikke skal blandes sammen med annet avfall. I dag samler SØIR inn farlig avfall ved sine gjenvinningsstasjoner der dette sorteres og tas hånd om på en forsvarlig måte, før det videresendes til sluttbehandling hos profesjonelle aktører.

Uansett hvilke løsninger som tilbys for farlig avfall, vil det ikke være mulig å lage en løsning som er enklere å benytte enn restavfallsposen. Denne representerer en rask og effektiv måte å bli kvitt avfallet på, med minimal risiko for å bli tatt i å gjøre noe galt. Det er derfor svært utfordrende å skulle holde alt farlig avfall ute av strømmen der dette egentlig ikke skal være. Dette er ikke unikt for SØIR, men noe man ser i plukkanalyser fra alle avfallsselskaper i Norge. Det anbefales derfor at SØIR opererer med en nullvisjon for farlig avfall, og overvåker mengdene og typene som havner i restavfallet.

Ved å overvåke farlig avfall kan SØIR sette inn tiltak, f.eks. med informasjonskampanjer dersom man ser at mengdene øker eller at det dukker opp nye typer. Et eksempel på dette er litiumbatterier, som er beskrevet i eget tiltakskort.

Mål om riktig kvalitet på utsortert avfall vil bidra til at SØIR lettere får behandlet avfallet på riktig trinn i avfallshierarkiet og at avsetningen blir så smidig som mulig. Målet vil bidra til å redusere svinn i utsortering etter kildesortering.

5.2.1.2. Mål for reduksjon av klimagasser

Mål for reduksjon av utslipp av klimagasser er foreslått til 60 prosent reduksjon av virksomhetens direkte klimagassutslipp innen 2030, med 2021 som referanseår. Dette inkluderer utslipp fra transport, maskiner og bygg som SØIR eier eller kontrollerer. Målet er satt med utgangspunkt i regjeringens klimaplan 2021-2030 som sier at Norge gjennom Parisavtalen har forpliktet seg til å redusere utslipp av klimagasser med minst 50 prosent innen 2030 sammenlignet med 1990. Med mål om 60 prosent reduksjon sammenlignet med 2021 er SØIR sin målsetting noe mer ambisiøs. Målsettingen er vurdert som realistisk, ettersom direkte utslipp for SØIR i all hovedsak består av utslipp fra maskiner og biler som i dag er fossildrevne, noe som innebærer et stort utnyttet potensiale for utslippskutt.

Det er utarbeidet årlige klimaregnskap for SØIR sin avfallsbehandling for årene 2020 og 2021. Klimaregnskapene omfatter utslipp fra innsamling, levering, videre transport til sluttbehandling og utslipp og substitusjonseffekter knyttet til ombruk, energi- og materialgjenvinning. Merk at systemgrensene for klimaregnskapene skiller seg fra målsettingen om 60 prosent reduksjon i virksomhetens direkte utslipp, da direkte utslipp kun inkluderer de prosessene som SØIR har direkte påvirkning på. SØIR sine direkte utslipp kan derfor ikke trekkes direkte ut av klimaregnskapet, da utslipp fra maskiner på gjenvinningsstasjoner og eventuelle utslipp fra bygg ikke er inkludert.

Miljømålet for reduksjon i klimagassutslipp knyttet til transport til sluttbehandling påvirkes gjennom innkjøpsmakt. Målet tilsvarer Norges klimamål om 50 prosent reduksjon innen 2030, men tar for SØIR utgangspunkt i året 2021, og ikke regjeringens referanseår 1990. 2021 er satt som referanseår fordi dette er et årstall som SØIR har tall på. Tallene på transportutslipp til sluttbehandling kan trekkes ut fra SØIR sitt klimaregnskap.

5.2.1.3. Mål om ytre miljø

Mål om påvirkning fra SØIRs virksomhet og ulovlig tømning av avfall er i tråd med forurensningslovens bestemmelser om at det er ulovlig å forurense og kommunens innsamlingsplikt for husholdningsavfall. Lav påvirkning på miljøet og fravær av villfyllinger vil også bidra til omdømme for SØIR og avfallshåndtering som sådan.

5.2.1.4. Bidrag til å nå bærekraftsmål

Til sammen vil målene på miljø særlig bidra til måloppnåelse innenfor følgende av FNs bærekraftsmål:

- 6 Rent vann og gode sanitærforhold
- 7 Ren energi for alle
- 9 Industri, innovasjon og infrastruktur
- 11 Bærekraftige byer og samfunn
- 12 Ansvarlig forbruk og produksjon
- 13 Stoppe klimaendringene
- 15 Liv på land

5.2.2. Brukertilfredshet

Hovedmål: SØIR skal ha innbyggere og næringsliv som er fornøyd med kvaliteten på tjenestene

Delmål:

- SØIRs brukere skal være fornøyd med kvaliteten på tjenestene. Det vil si en gjennomsnittlig tilfredshet på minst 4,5 på en skala fra 1-5.
- Eierkommunene skal være fornøyd med tjenestene SØIR leverer, minst uttrykt i eierskapsmeldingen.

Kommentarer til målene:

Det er satt et generelt hovedmål om at innbyggerne og næringslivet skal være fornøyde med kvaliteten på tjenestene. Dette anses som en forutsetning for at tjenestene skal brukes, og dermed at SØIR kan oppnå målene for de andre temaene – særlig på miljø.

Det er satt opp delmål med høyt ambisjonsnivå for hvor fornøyde brukerne skal være med tjenestene. Målet er satt med bakgrunn i tidligere oppnådd brukertilfredshet og vil bidra til at brukerne fungerer som en partner for SØIR.

Det er også satt et delmål for eierkommunene. Det anses som viktig at SØIR mottar tilbakemeldinger på tjenestene de utfører for eierne slik at tjenestene kan justeres ved behov. Som følge av dette er det naturlig å sette mål om at eierne skal være fornøyd med SØIRs tjenester.

Til sammen vil målene på miljø særlig bidra til måloppnåelse innenfor følgende av FNs bærekraftsmål:

- 9 Innovasjon og infrastruktur
- 11 Bærekraftige byer og samfunn
- 17 Samarbeid for å nå målene

5.2.3. Arbeidsmiljø

Hovedmål: SØIR skal ha et trygt arbeidsmiljø i egen virksomhet og hos underleverandørene

Delmål:

- Verken SØIR eller underleverandører skal oppleve at regelverk for sosial dumping, arbeidsmiljø, e.l. brytes.
- SØIR skal ha et årssnitt på 95% langtidsfriske
- 0 arbeidsskader blant medarbeidere og underleverandører
- SØIR skal ha minst 66% medarbeidere som mener at fysisk og psykisk helse er god eller meget god
Ingen skal synes fysisk eller psykisk helse er dårlig eller meget dårlig

Kommentarer til målene:

Det er satt et overordnet mål om et trygt arbeidsmiljø, ikke bare for SØIRs egne ansatte, men også hos underleverandører. Dette synliggjør at SØIR tar ansvar for hele virksomheten sin – ikke bare den som foregår under eget tak. Målet er satt i tråd med formålet i arbeidsmiljøloven. Hovedmålet er videre delt opp i delmål for sykdom og skader hos SØIR og underleverandører.

Til sammen vil målene på miljø særlig bidra til måloppnåelse innenfor følgende av FNs bærekraftsmål:
8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

5.2.4. Effektivitet

Hovedmål: SØIR skal ha en stabil økonomi som sikrer effektiv drift, jevn gebyrutvikling og utvikling av tjenester frem mot 2030

Delmål:

- Alle tiltak (investeringer) som skal iverksettes skal ha gjennomgått en økonomi- og miljøvurdering for å sikre at riktige tiltak gjennomføres
- SØIRs økonomiske effektivitet skal være bedre enn nasjonalt gjennomsnitt målt gjennom jevnlig målinger (benchmarking)
- SØIR skal vurdere nye, digitale løsninger og ta relevante løsninger i bruk for å nå miljømål, effektiv drift og gi økt kundetilfredshet
- SØIR skal jevnlig vurdere valg av driftsform (egenregi eller konkurranseutsetting) av sine tjenester.

Kommentarer til målene:

Hovedmål og delmål om økonomisk effektivitet og økonomi- og miljøvurderinger er i tråd med selvkostbestemmelsene i forurensningsloven. SØIRs aktiviteter skal dekkes over renovasjonsgebyret til innbyggerne i eierkommunene, og effektiv drift med riktige tiltak vil derfor være en forutsetning for kostnadene ved virksomheten.

Delmålene om digitale løsninger og vurderinger av driftsform er begge satt slik at SØIR periodevis kan gjøre vurderinger av egen drift og om denne gjennomføres på mest mulig effektiv måte.

Til sammen vil målene på miljø særlig bidra til måloppnåelse innenfor følgende av FNs bærekraftsmål:
8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst
9 Innovasjon og infrastruktur
11 Bærekraftige byer og samfunn

5.3. Tiltak

I workshopen som ble gjennomført i september, ble det utarbeidet en oversikt over mulige tiltak for å nå målene. Det ble gjort en øvelse for å prioritere disse ut fra størrelse på påvirkningen innenfor temaene miljø, brukere, økonomi og arbeidsmiljø. I tillegg ble det gjort en vurdering av hvorvidt tiltak var lavt hengende eller ikke. Det ble ikke identifisert egne tiltak på arbeidsmiljø, men en rekke av de øvrige tiltakene vil ha en påvirkning på dette.

Tabellen under viser tiltakene sortert etter målområde. Det er utarbeidet tiltakskort med nærmere vurderinger, som ligger i vedlegg 1. Vedlegget inneholder også tiltak inspirert av en tilsvarende prosess i København – disse går på optimering av SØIRs hjemmesider og utvidelse av antall fraksjoner ved gjenvinningsstasjonene. Til slutt i vedlegget er det satt opp en oversikt over tiltak som ble diskutert i workshop med SØIR, men ikke er fullt ut beskrevet med egne tiltakskort da de kom lavt i rangeringen. I tillegg er det utarbeidet et tiltakskort basert på arbeidsmiljøtiltakene som gjennomføres i dag.

Som del av strategiprosessen ble det også gjennomført en brukerreise og brukerintervjuer ved gjenvinningsstasjonene. En oppsummering av denne prosessen er gitt i vedlegg 2.

Tabell 5.1 Tabellen viser de identifiserte tiltakene sortert etter overordnet målområde

Miljø	Handlingsplan 2023-2024
Kampanjer for økt kildesortering	X
Kampanje for å gjøre brukerne kjent med at de kan endre beholdervolum	X
Innføre kildesortering på hytter	X
Henteordning for enkelte avfallstyper	
Tiltak for å få flere til å skille emballasje fra matavfall	X
Kampanje om hva som er rent	X
Plassere restavfall bakerst på gjenvinningsstasjonene	X
Materialgjenvinning av treavfall	X
Ettersortering av grovavfall fra gjenvinningsstasjon	X
Innsamlingsløsninger basert på materialer i stedet for funksjon	
Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjon	X
Ettersortering av restavfall	

Økonomi	
Øke pris for levering av restavfall	X
Endre gebyrmodell for å gi økonomisk insitament til å øke utsorteringen	X
Differensiere pris på bakgrunn av beholderstørrelse	X
Redusert pris eller gratis beholder for papir og for glass og metallemballasje	X
Brukertilfredshet	
Bygge tak over gjenvinningsstasjoner	
Arrangere ombrukdag for studenter ved semesters-tart	X

De fleste tiltakene kan iverksettes allerede i perioden 2023-2024. De øvrige trenger noe mer utredning eller kan utsettes til senere i strategi perioden.

For tiltakene der det har vært mulig å estimere effekt på overordnet materialgjenvinningsgrad for SØIR er det i tabell 3.2 satt opp en oversikt. Som tabellen viser, er det for mange tiltak vanskelig å estimere en effekt. Dette kan være pga. manglende datagrunnlag eller fordi tiltakene vil ha indirekte positive effekter som er vanskelige å kvantifisere.

Tabell 5.2. Tabellen viser en oversikt over den estimerte effekten de ulike tiltakene vil ha på overordnet materialgjenvinning for SØIR.

Tiltak	Estimert effekt (Prosentpoeng)
Innføre kildesortering på hytter	5 %
Materialgjenvinning av treavfall	8-10 %
Ettersortering av grovavfall fra gjenvinningsstasjon	1,5%
Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjon	<0,1%
Ettersortering av restavfall	3,5 %
Endre gebyrmodell for å gi økonomisk insitament til å øke utsorteringen	1%
Sum	19-21%

Som vist i tabellen er det estimert en totaleffekt på rundt. 20 prosentpoeng for tiltakene der effekten har latt seg tallfeste. Kombinert med SØIRs materialgjenvinningsgrad på 43 prosent i 2021, indikerer tabellen at det bør være mulig for SØIR å oppnå i overkant av 60 prosent materialgjenvinning i 2030.

Vedlegg 1

Tiltakskort

Tiltak: Kampanjer og informasjonsarbeid

Tiltaksområde:

Miljø, brukertilfredshet

Beskrivelse av tiltak

For å påvirke abonnentene til å kildesortere og benytte seg av avfallstjenestene, kan SØIR påvirke ved bruk av informasjonsarbeid og kampanjer. Kampanjer og informasjonsarbeid kan skape positiv omtale av og assosiasjoner til SØIR og avfallshåndteringen slik at abonnentene motiveres til å kildesortere og

Under er en oversikt over temaer SØIR kan vurdere å benytte som utgangspunkt for kampanjer og informasjonsarbeid. Kampanjer og informasjonsarbeid kan vurderes gjennomført i samarbeid med regionale eller nasjonale aktører.

- Øke abonnentenes kildesortering, f.eks. ved å belyse miljønytte ved materialgjenvinning og vise hva det utsorterte avfallet brukes til.
- Redusere emballasje i matavfallet, f.eks. ved å belyse konsekvensene av emballasjen på gjødselkvalitet og synlig plastforurensning.
- Når er avfallet rent nok til å kildesorteres? Belyse hvorvidt emballasje må skylles eller tørkes, ev. med instruksjoner.
- Abonnentenes muligheter til å endre volumet på avfallsbeholdere.
- Startpakke med informasjon om kildesortering og avfallshåndtering til nye innbyggere i SØIR. Kan ev. gjennomføres i samarbeid med eierkommunene dersom disse har velkomstopplegg.
- Utarbeide sorteringsguide for avfall etter oppussing slik at mer av avfallet sorteres til riktig fraksjon og materialgjenvinnes.

I tillegg til punktene over, kan SØIR vurdere å gjennomføre kampanjer i forbindelse med øvrige tiltak beskrevet i strategidokumentet.

Bidrag til måloppnåelse

Det er vanskelig kvantifisere den direkte måloppnåelsen av kommunikasjons- og informasjonsarbeid direkte på materialgjenvinning og klimagassutslipp. Kommunikasjon vil gjøre brukerne bevisste på SØIRs tjenestetilbud og verdien av kildesortering.

Usikkerhet måloppnåelse

Siden abonnentene i SØIR er en stor og sammensatt gruppe, er det vanskelig å treffe alle med den samme informasjonen. Det er usikkert hvilke kanaler som har størst nedslagskraft i området.

Kostnader

Avhengig av omfang og kanaler vil kampanjer og informasjonsarbeid medføre kostnader.

Vanskelighetsgrad

Generelt anses kommunikasjonstiltak å ha en lav vanskelighetsgrad for SØIR.

Enkelte budskap vil være vanskeligere å kommunisere enn andre – og vil dermed kreve mer arbeid. Eksempler på dette kan være kommunikasjon av tiltak som pålegger abonnenten merarbeid i forhold til i dag.

Arbeidsmiljø

Positiv medieomtale av SØIR kan være med på å gjøre de ansatte stolte av arbeidsplassen sin – noe som antas å ville være bra for arbeidsmiljøet.

Tidshorisont

Kontinuerlig ved passende anledninger.

Grunnlag

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Kampanje - batterier

Tiltaksområde:

Miljø, arbeidsmiljø

Beskrivelse av tiltak

I et innlegg i Teknisk Ukeblad fra 2021 sier en seniorforsker fra Sintef at litiumbatterier i motsetning til andre batterier, inneholder svært brennbare bestanddeler. På tross av dette er risikoen for brann i utgangspunktet svært liten og branner skyldes som regel ytre påvirkninger som mekaniske skader.

DSB peker i en veileder fra 2021 på batterier som en av tenkildene til de mange brannene i norske avfallsanlegg de siste årene. I avfallsbehandlingen er feilsorterte batterier utsatt for mekaniske skader som kan øke brannrisiko.

I tillegg til brannrisikoen ved litiumbatterier, mister man gjenvinnbare råmaterialer fra alle batterier som går til forbrenning gjennom restavfallsstrømmen.

For å unngå branner og sørge for at gjenvinnbare materialer havner i riktige strømmer, kan SØIR gjennomføre en kampanje for å opplyse abonnentene om riktig håndtering av batterier som er avfall. Kampanjen kan vurderes gjennomført i samarbeid med andre avfallsselskaper i regionen og/eller nasjonale aktører som Batteriretur og returselskaper for EE-avfall.

Bidrag til måloppnåelse

Tiltaket vil primært ha en forebyggende effekt på branner.

I tillegg vil det kunne påvirke til bedre sortering av batterier, men disse mottas også i andre kanaler enn dem SØIR styrer. Det vil derfor være vanskelig å kvantifisere hvordan tiltaket bidrar til måloppnåelse.

Usikkerhet måloppnåelse

Effekten av tiltaket vil avhenge av at man treffer abonnentene.

Kostnader

Tiltaket antas å ha lav kostnad, særlig dersom det gjennomføres sammen med andre aktører.

Vanskelighetsgrad

Vanskelighetsgraden antas å være lav.

Arbeidsmiljø

Tidshorisont

2023-2024

Grunnlag

[Teknisk Ukeblad 2021, Er litiumbatterier brannfarlige?](#)

[DSB Risikovurdering og håndtering av brann i litium-ion batterier, 2021](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Avfallsanalyser

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

For å vurdere utsorteringsgrader og måloppnåelse, bør SØIR gjennomføre jevnlig avfallsanalyser. Analysene bør utarbeides i henhold til gjeldende veileder fra Avfall Norge og på en måte som gjør det enkelt å sammenligne SØIRs resultater med andre avfallsselskaper.

Bidrag til måloppfyllelse

Avfallsanalyser vil ikke bidra til måloppnåelse i seg selv, men vil gjøre SØIR i stand til å vurdere hvordan man ligger an i forhold til målene. Ved å sammenligne med andre avfallsselskaper kan man også avdekke forskjeller som kommer av ulike måter å gjøre ting på. Dette kan føre til at man lar seg inspirere til endringer.

Usikkerhet måloppfyllelse

Avfallsanalysene vil bidra til å redusere usikkerheten i måloppnåelsen.

Kostnader

Plukkanalyser vil medføre kostnader ved gjennomføring og rapportering. Kostnadene vil avhenge av analysenes omfang og hvor ofte man gjennomfører, men en analyse antas å være i området 200 000 – 400 000 kr.

Vanskelighetsgrad

Vanskelighetsgraden er lav dersom SØIR anskaffer analysen i markedet.

Ikke håndtert

Tidshorisont

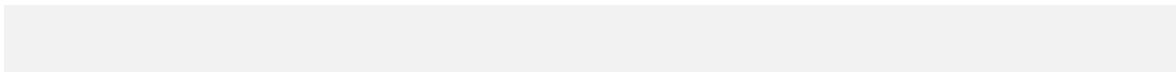
Jevnlig

Grunnlag

[Veileder for plukkanalyser, Avfall Norge, 2015](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Kildesortering hos fritidsboliger

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

SØIR har mer enn 10 000 hytter i sitt område. Disse har ikke kildesortering i dag, men SØIR skal starte opp dette høsten 2022 i de største hytteområdene. SØIR vil samtidig planlegge og på nye nye områder for videre innføring av kildesortering.

Ved å innføre kildesortering i hytteområdene, vil man få ut materialgjenvinnbare fraksjoner fra avfallet. I tillegg vil SØIR kommunisere til hyttegjestene at kildesortering er viktig, også i ferier og fritid.

Bidrag til måloppnåelse

Plukkanalyse fra 2020 viser at restavfallet fra hytter og fritidseiendommer i SØIRs område gjennomsnittlig inneholder 18 prosent matavfall. I 2021 samlet SØIR inn til sammen 2163 tonn avfall fra hytter og fritidseiendommer. Forutsatt resultatene fra plukkanalysen, inneholdt dette avfallet bl.a.

- 18 prosent eller ca. 390 tonn matavfall
- 20 prosent eller ca. 430 tonn plast
- 11 prosent eller ca. 240 tonn glass og metall
- 14 prosent eller ca. 300 tonn papp og papir

Dersom SØIR når følgende utsorteringsgrader – hentet fra avfallsforskriftens kapittel 10a og miljødirektoratets varslede ytterligere utsorteringskrav til kommunene:

- 70 prosent matavfall
- 70 prosent plastavfall
- 90 prosent glass- og metallemballasje
- 85 prosent papp- og papir

Dersom SØIR oppnår utsorteringsandelene ovenfor i avfallet fra fritidseiendommer, ville dette øke mål-oppnåelsen for materialgjenvinning av husholdningsavfall med i overkant av 5 prosent.

Usikkerhet måloppnåelse

Mengdeanslaget over er basert på kun en avfallsanalyse og er derfor usikkert i seg selv. Det er lite tilgjengelig informasjon om sammensetning av avfall fra hytter og fritidseiendommer, men restavfall fra husholdninger har vanligvis et høyere innhold av matavfall enn det som er identifisert her.

De brukte utsorteringsgradene er høye, og hentet fra mål i regelverket. Det er usikkert hvor lang tid det vil ta å oppnå målene. Det kan være at det vil være behov for informasjonsarbeid og kampanjer for å opplyse hytteeierne om ordningen, og for å få dem til å ta den i bruk.

Estimatene overfor tar også utgangspunkt i totalmengden fritidsboliger i SØIRs område. SØIR skal i første omgang starte opp med kildesortering i de største hytteområdene, og det er ikke gitt at alle hyttene i området skal innlemmes i full kildesortering i fremtiden. Potensialet for måloppnåelse avhenger av andelen hytter og dermed avfall som omfattes av kildesorteringsordningen.

Kostnader

Vanskelighetsgrad

Utsortering av matavfall fra hytter og fritidseiendommer antas å ha en lav vanskelighetsgrad for SØIR.

Tiltaket krever tilpasning av innsamlingsruter, installasjon av infrastruktur og informasjonsarbeid.

Ikke håndtert

Tidshorisont

SØIR har allerede satt i gang prosessen med å innføre kildesortering på fritidseiendommer.

Grunnlag

Internrapport plukkanalyse 2020

Avfallsregnskap for SØIR 2021

[Avfallsforskriftens kapittel 10a](#)

[Nye krav til kildesortering av avfall, Miljødirektoratet 2022](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Hentetjenester for grovavfall

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

Hentetjenester for grovavfall kan innføres som et supplement til SØIRs gjenvinningsstasjoner. Hentetjenester vil kunne treffe abonnenter som i dag har vanskeligheter med å komme seg til gjenvinningsstasjoner, f.eks. fordi de ikke har egen bil eller fordi de har behov for hjelp med å håndtere grovavfall.

Hentetjenester for grovavfall kan legges opp på flere måter:

- Bestillingstjeneste der abonnentene bestiller henting av avfall på sin hjemmeadresse. Avfallet plasseres ved kjørbær vei og plukkes opp av avfallsselskapet til avtalt tid. Ordningen brukes bl.a. i Trondheim og flere kommuner i Vestfold og Rogaland.
- Mobil gjenvinningsstasjon med faste stoppesteder og tidspunkt. Brukere kan ta med avfallet sitt og levere til den mobile gjenvinningsstasjonen. Ordningen brukes bl.a. i Oslo og Bergen.

Ifølge Trondheim Renholdsverk er hentetjenester for grovavfall veldig populært blant kundene. De har ikke inntrykk av at tilbudet tar avfall fra gjenvinningsstasjonene, men heller fører til at man får inn mer avfall.

Bidrag til måloppnåelse

Trondheim innførte ordning med avfallstaxi i 2008. I 2017 hadde tjenesten 1600 oppdrag med en gjennomsnittlig avfallsmengde på 150 kg/oppdrag eller ca. 240 tonn avfall til sammen.

Det antas at man særlig ved oppstart vil hente inn mye avfall, fordi man får tak i avfall folk har lagret hjemme. Deretter ventes det at mengdene vil avta noe og stabilisere seg på et lavere nivå enn ved innføring.

Det forventes at en hentetjeneste for grovavfall vil være populær, og dermed ha en positiv effekt på brukertilfredshet. For SØIR vil den også kunne være en ny arena for å møte brukerne.

Usikkerhet måloppnåelse

Det er mulig at tiltaket til en viss grad vil konkurrere med gjenvinningsstasjonene, slik at avfall som i dag leveres av kundene heller vil komme inn via hentetjenester. Dette vil i så fall medføre at netto effekt av tiltaket på avfallsmengder vil reduseres.

Kostnader

I Trondheim er det ansatte fra gjenvinningsstasjonen som drifter avfallstaxien. Disse jobber først og fremst med hentetjenesten, men bidrar ved gjenvinningsstasjonen (f.eks. sortering av farlig avfall) når det er færre bestillinger. Henteoppdrag utføres av to personer.

Det antas at innføring av hentetjenester for grovavfall for SØIR vil kreve ansettelse av minst en person. Med utgangspunkt i gjennomsnittslønn for en gjenvinningsoperatør på 450 000 NOK/år, vil dette gi en kostnad på ca. 530 000 NOK for SØIR. I tillegg kommer utgifter til bil og sorteringsløsninger, samt kommunikasjon.

Det må vurderes hvordan kostnadene ved tjenesten skal innhentes - ved at brukerne betaler per henting eller over renovasjonsgebyret. Under er det gitt en oversikt over hvordan løsningen finansieres i ulike kommuner og IKS:

Løsningen der kundene bestiller henting:

I VESAR betaler brukerne per henting. Priser i de ulike VESAR-kommunene er gitt under:

- Færder – 503 kr/15 enheter grovavfall
- Holmestrand – 325 kr/15 enheter grovavfall
- Horten – 561 kr/15 enheter grovavfall
- Tønsberg – 625 kr/15 enheter grovavfall

I Rogalandskommunene Stavanger, Sola, Sandnes, Time, Randaberg og Gjesdal kan husholdningene bestille tre årlige hentinger av grovavfall inkludert i renovasjonsgebyret.

Trondheim har i dag avfallstaxi der brukerne betaler per henting. I tillegg prosjekt på gang der to hentinger av grovavfall skal inkluderes i renovasjonsgebyret. Når dette er rullet ut i hele byen, vil avfallstaxien først og fremst betjene dem som har behov for flere enn 2 hentinger per år.

Avfallstaxi: Grunnpris på 500 kr for opptil 300 kg avfall. Tilleggsgebyr for større avfallsmengder og for restavfall.

Mobile gjenvinningsstasjoner med faste stoppesteder:

I Oslo er levering inkludert i renovasjonsgebyret.

Ved BIRs mobile gjenvinningsstasjon i Bergen sentrum leverer husholdningene elektronikk, farlig avfall, kildesortert plastemballasje og papp/papir gratis, mens øvrig avfall koster fra 10-100 kr å levere – avhengig av volum.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket antas å ha en lav vanskelighetsgrad.

Ikke håndtert

Rammebetingelser – lovgivningsmessig – politisk – undersøges nærmere?

Tidshorisont

2023-2024, etter 2024

Grunnlag

[Altinn Lønnskalkulator](#)

[Utdanning.no – gjennomsnittslønn gjenvinningsoperatør basert på SSB-data](#)

[Mobil minigjenvinningsstasjon, Asker kommune](#)

[Henting av grovavfall, Stavanger kommune](#)

[Mobil minigjenvinningsstasjon i Bergen, BIR](#)

[Tekniske data Mobil minigjenvinningsstasjon, Enviropac](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Plassere restavfallscontainere bakerst på gjenvinningsstasjon

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

For å påvirke kundene til å sortere avfallet så godt som mulig ved gjenvinningsstasjonene, kan man plassere containere for restavfall bakerst i rekken. På denne måten vil man påvirke til at alt materialgjenvinnbart avfall er tatt ut og at det som er igjen når man når restavfallscontainerne, faktisk er restavfall.

Å plassere restavfallet etter containere til sorterte fraksjoner er gjort ved gjenvinningsstasjoner som Kretsløpsparken i Hamar (Sirkula) og Grinda i Larvik (Vesar).

Bidrag til måloppnåelse

Tiltaket antas å ville bidra til måloppnåelse på materialgjenvinning, men det er utfordrende å skulle anslå hvor stort bidraget vil være.

Usikkerhet måloppnåelse

Tiltakets bidrag til måloppnåelse er usikkert.

Kostnader

Tiltaket vil ikke medføre kostnader, da det er dagens materiell og arealer som benyttes.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket anses å ha lav vanskelighetsgrad – SØIR kan endre plasseringen uten at dette krever planlegging eller etterarbeid.

Ikke håndtert

Tidshorisont

2023-2024

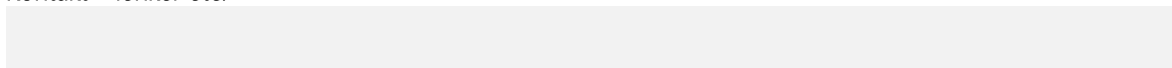
Grunnlag

[Kretsløpsparken, Sirkula](#)

[Grinda, Vesar](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Krav om materialgjenvinning av treavfall

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

SØIR sender i dag utsortert trevirke fra gjenvinningsstasjonene til forbrenning med fjernvarmeproduksjon lokalt i Elverum. Avtalen gjelder alt trevirke som ikke er farlig avfall pga. impregnering. Dagens løsning gir altså korte transportavstander og bidrar til energiproduksjon som erstatter elektrisk strøm.

For å øke materialgjenvinningsgraden kan SØIR sette krav om materialgjenvinning i anbud om sluttbehandling av treavfall. Krav om materialgjenvinning vil gjøre at trevirket må transporteres lenger enn i dag og må erstattes med alternativt brensel i energiproduksjonen

Ved produksjon av sponplater kan behandlet og ubehandlet trevirke sendes til materialgjenvinning sammen. Urenheter i form av f.eks. plast og metaller vil renses senere i verdikjeden. MDF er uønsket i sponplateproduksjon, noe som kan gjøre det nødvendig å innføre en egen MDF-fraksjon ved gjenvinningsstasjonene eller at dette går til restavfall til forbrenning. Impregnert trevirke må separeres fra treavfall til materialgjenvinning – dette gjelder også om det impregnerte trevirket ikke er farlig avfall. Leverandør oppgir at en tommelfingerregel er at 60-70% av mottatt treavfall går til materialgjenvinning, men at dette varierer mye – blant annet med nærhet til IKEA og dermed mengde MDF i treavfallet.

Det er også produksjon av sponplater fra avfallstrevirke under oppstart i Norge, men det antas at krav om materialgjenvinning vil gjøre at trevirket vil måtte transporteres ut av landet.

Bidrag til måloppnåelse

Tiltaket vil bidra til måloppnåelse for materialgjenvinning.

I 2021 leverte SØIR ca. 2 700 tonn avfallstrevirke fra husholdninger til lokal forbrenning med produksjon av fjernvarme.

Dersom 60-70% av SØIRs avfallstrevirke var blitt materialgjenvunnet i 2021, ville dette gitt et bidrag på 8-10 prosentpoeng til den totale materialgjenvinningen.

Usikkerhet måloppnåelse

Det er gjort en begrenset informasjonsinnhenting, og det kan være at priser vil avvike fra det oppgitte. Materialgjenvinning av avfallstrevirke vil uansett bli en kostnad i forhold til dagens løsning og det anbefales derfor at SØIR gjør en markedsundersøkelse i forkant av en ev. anskaffelse.

Kostnader

I dag selger SØIR trevirke fra gjenbruksstasjonene for 85 NOK/tonn til energigjenvinning.

Ved materialgjenvinning av trevirke, vil SØIR måtte betale en kostnad per tonn levert. Basert på samtale med avfallsaktører som allerede materialgjenvinner treavfall, anslås en behandlingspris per tonn på ca. 800 NOK/tonn.

Med utgangspunkt i SØIRs avfallsmengder fra 2021 og er det gjort et estimat på kostnader ved å gå fra energigjenvinning til materialgjenvinning av treavfall.

Materialgjenvinning av avfallstrevirke fra husholdning vil medføre en årlig kostnad for SØIR på ca. 2 000 000 NOK.

Energigjenvinning av mengden avfallstrevirke fra vil gi en inntekt på ca. 250 000 NOK.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket anses å ha en lav vanskelighetsgrad for SØIR og kan gjennomføres ved krav i anskaffelse. Tiltaket vil medføre vesentlig høyere kostnad for behandling av treavfall enn i dag.

Ikke håndtert

Tidshorisont

2023-2024

Grunnlag

SØIRs avfallsstatistikk for 2021

[Avfall Norges rapport «Materialgjenvinning av returtrevirke» fra 2018](#)

[Utsortering MDF, IVAR 2022](#)

[Når virkemiddelapparatet virker, Regjeringen.no 2022](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Et krav om materialgjenvinning av trevirke, vil gjøre at forbrenningsanleggets behov for brensel må løses på en annen måte. Dersom løsningen blir brensel av jomfruelig råvare, vil dette redusere miljøgevinsten av tiltaket.

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Ettersortering av restavfall fra gjenvinningsstasjon

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

Ettersortering av brennbart og ikke-brennbart restavfall fra gjenvinningsstasjonene kan være en måte å unngå at materialgjenvinnbare fraksjoner går til energigjenvinning eller deponi. Tiltaket kan gjennomføres ved at fulle containere tømmes på egnet areal og ev. materialgjenvinnbare materialer sorteres maskinelt og sendes til materialgjenvinning. I dag ettersorteres ikke-brennbart restavfall fra gjenvinningsstasjonene hos Østlandet gjenvinning på Elverum. Her reduseres volumet med ca. 50% ved uttak av materialgjenvinnbart og brennbart avfall.

Tiltaket bør ses i sammenheng med muligheter for endringer i kundeveiledningen.

Bidrag til måloppnåelse

I 2021 mottok SØIR 815 tonn brennbart restavfall og 553 tonn ikke-brennbart restavfall fra husholdning på gjenvinningsstasjonene. Det foreligger ikke egne analyser av restavfall fra SØIRs gjenvinningsstasjoner – det er heller ikke veldig mange analyser tilgjengelige fra andre steder.

I en analyse fra RiG av to gjenvinningsstasjoner i 2017, ble det funnet at det brennbare restavfallet fra de to stasjonene inneholdt hhv. 60% og 40% restavfall. Da analysen ble gjennomført var det fortsatt mulig å levere i svarte sekker. I en tilsvarende analyse fra 2018 av restavfall fra seks gjenvinningsstasjoner i Vestfold, ble det i snitt funnet 31% feilsortert avfall i restavfallet.

Siden datagrunnlaget er såpass usikkert, tas det utgangspunkt i et konservativt anslag på 25% materialgjenvinnbart avfall i restavfallet. Dette ville for avfallsmengdene i 2021 utgjort til sammen 340 tonn eller 1,5 prosentpoeng til materialgjenvinning.

Usikkerhet måloppnåelse

Estimatene overfor er svært usikre og basert på analyser fra andre steder med til dels svært ulike forutsetninger (f.eks. bruk av svarte sekker). SØIR bør gjøre egne vurderinger av potensialet for materialgjenvinnbare fraksjoner i restavfall fra gjenvinningsstasjonene. Dette kan f.eks. gjøres ved å prøve ut sortering av innholdet i en periode og se om utbyttet står i stil med den ekstra innsatsen tiltaket krever. Når det gjelder ikke-brennbart restavfall kan SØIR benytte seg av sorteringen Østlandet Gjenvinning allerede gjør, for å skaffe informasjon om hva som typisk feilsorteres til ikke-brennbart restavfall.

Kostnader

Tiltaket vil kreve bruk av mannskap og maskiner og vil utløse kostnader som følge av dette. Kostnadene må ses i sammenheng med ev. reduksjon i utgifter til sluttbehandling av restavfall som følge av lavere restavfallsmengder og ev. økning i inntekter for fraksjoner med positiv verdi.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket antas å ha lav vanskelighetsgrad.

Ikke håndtert

Tidshorisont

2023-2024

Grunnlag

[Analyse av restavfall og rene masser fra gjenvinningsstasjoner, Renovasjon i Grenland, 2017](#)

[Mulighetsstudie Kastet Gjenvinningsstasjon, Asplan Viak for Sandefjord kommune, 2019](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Materialbasert innsamling – Sortering basert på materialer i stedet for funksjon

Tiltaksområde:

Miljø, brukertilfredshet

Beskrivelse av tiltak

Innenfor den samme materialtypen er noen produkter underlagt produsentansvar, mens andre ikke er det. Eksempler er emballasje av glass, metall og plast som er omfattet av produsentansvar, mens øvrige produkter i de samme materialene ikke er det. Gjennom produsentansvaret finansierer produsenter og importører innsamling og materialgjenvinning av omfattede produkter. Via returselskapene kompenseres kommunene for kostnader med innsamling og håndtering av avfall underlagt produsentansvar. I dag sorteres derfor avfall bestående av de samme materialene i flere strømmer. Et eksempel på dette er plast, der det for husholdningsavfall typisk er henteordninger for emballasje, mens øvrig plast leveres til avfallsmottak.

For brukerne av tjenestene kan det være vanskelig å vite hvilket avfall som skal i henteordningen. Dette kan gjøre at materialgjenvinnbart avfall havner i restavfall eller at man slutter å sortere denne typen avfall. For å gjøre det enklere for brukerne er det ønskelig å sortere avfallet etter materiale heller enn funksjon.

En barriere for tiltaket er innretningen av produsentansvaret. Dersom man innførte materialbasert sortering i dag, vil dette gjøre at returselskapene mottar en stor andel avfall som ikke er underlagt produsentansvar og der sluttbehandlingen ikke er finansiert. For materialer med negativ verdi vil dette medføre en lavere finansiering per tonn materiale.

Utsorteringskravet for plast i avfallsforskriftens §10a er gitt generelt for plastavfall. På nasjonalt nivå kan man arbeide for at også produsentansvaret endres til å gjelde alle produkter i ulike materialer.

Bidrag til måloppnåelse

Løsningen vil virke logisk og enkel å forstå for brukerne. Dette kan gjøre flere motiverte til kildesortering, og at mer avfall sorteres heller enn å havne i restavfallet.

Usikkerhet måloppnåelse

Det er usikkert hvor stort utslag en slik sorteringsløsning vil gi på materialgjenvinningsmål.

Kostnader

Tiltaket vil ikke medføre større kostnader enn i dag. Så lenge man utnytter dagens systemer med gjeldende størrelsesbegrensninger, antas det at merkostnadene vil være begrensede.

Tiltaket kan være et godt utgangspunkt for informasjons- og mediekampanjer med positiv vinkling. Dette vil medføre kostnader.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket har høy vanskelighetsgrad og avhenger av samarbeid og påvirkningsarbeid på regionalt og nasjonalt nivå. På nasjonalt nivå må tiltaket avklares mot produsentansvar og returselskaper. På regionalt nivå bør man forsøke å få til en koordinert innføring av systemendringen for å få mest mulig like systemer.

Ikke håndtert

Tidshorisont

Etter 2024

Grunnlag

[Oppdrag om å gjennomgå og foreslå forbedringer av utvidet, Oppdrag fra KLD til Miljødirektoratet, 2020](#)

[Anbefaler nytt regelverk for økt materialgjenvinning, Miljødirektoratet 2021](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjoner

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

I dag sorteres EPS som brennbart restavfall på gjenvinningsstasjonene til SØIR. EPS er materialgjennvinnbart, og sortering i egen fraksjon kan bidra til måloppnåelse på materialgjenvinning. Vanlige måter å samle inn EPS på gjenvinningsstasjoner er i sekker i stativ eller i lukkede containere.

Dersom man skal ha utsortering av EPS på gjenvinningsstasjonene, bør man også vurdere en presse for å få en rasjonell transport. Ukomprimert EPS har en tetthet på 14-17 kg/m³, mens komprimert EPS har en vekt på 200-400 kg/m³. Volumet på ukomprimert EPS er altså 10-30 ganger større enn volumet av komprimert EPS.

Det bør vurderes hvorvidt SØIR kan investere i en mobil EPS-presse sammen med øvrige avfallsselskap i regionen.

Bidrag til måloppnåelse

Tiltaket vil gjøre SØIR i stand til å materialgjenvinne en avfallsfraksjon som i dag går til forbrenning.

I en rapport fra EPS-foreningen, Vartdal Plast og Zero i 2021 er det estimert EPS-mengder for en rekke ulike avfallsselskaper på Vestlandet og i Midt-Norge. Rapporten estimerer for de fleste avfallsselskapene en produksjon på ca. 0,1-0,25 kg EPS-avfall/innbygger/år.

For SØIR tilsvarer dette en produksjon på 3-8 tonn EPS per år, noe som ved 100 prosent utsortering og materialgjenvinning kun gir et marginalt bidrag til måloppnåelse på materialgjenvinning (mindre enn 0,1 prosentpoeng).

Usikkerhet måloppnåelse

Mengdene EPS er estimert med utgangspunkt i nevnte rapport og det er ikke gitt at estimatene stemmer med de faktiske mengdene hos SØIR.

Kostnader

Kostnader til sorteringsmateriell, informasjon og veiledning. I tillegg vil det komme investeringskostnader til en ev. EPS-presse.

Ifølge den ovennevnte rapporten har komprimert EPS en verdi på ca. 5000 kr/tonn, noe som kan gi en inntekt på 15 000 – 40 000 NOK for SØIRs EPS gitt de estimerte mengdene over.

Vanskelighetsgrad

Vanskelighetsgraden ved å innføre utsortering av EPS ved gjenvinningsstasjonene anses å være lav.

Dersom man skal investere i en EPS-presse sammen med øvrige aktører i regionen vil dette kreve noe arbeid i forbindelse med å avtale innkjøp og rutiner for transport og bruk av pressa.

Ikke håndtert

Det er ikke vurdert hvorvidt EPS i dag forurensrer andre avfallsfraksjoner (f.eks. plast) slik at disse blir mindre gjenvinnbare. Dersom dette er tilfelle kan det være at innføring av EPS-sortering også vil ha en indirekte, positiv effekt på måloppnåelsen.

Tidshorisont

2023-2024

Grunnlag

[«Sirkulær og utslippsfri EPS er mulig», EPS-foreningen, Vartdal Plast og Zero, 2021](#)

SSB kommunefakta (Elverum, Åmot, Trysil)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Ettersortering av restavfall fra renovasjon

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

Mekanisk ettersortering av restavfall kan øke utsorteringen av gjenvinnbare fraksjoner fra restavfall – særlig plast og metall.

I dag er det bare ROAF som har et mekanisk ettersorteringsanlegg for restavfall i drift i Norge. Flere anlegg er under planlegging, bl.a. i tidligere Østfold og i Trøndelag. I tillegg er det ventet at IVARs anlegg i Stavanger settes i drift igjen i løpet av de nærmeste årene, etter at det brant i 2022.

Alle eksisterende og planlagte ettersorteringsanlegg håndterer eller skal håndtere husholdningsavfall. Ettersortering av restavfall er ikke kommersielt tilgjengelig i det norske eller skandinaviske markedet i dag. SØIR vil derfor ikke kunne anskaffe ettersortering av restavfallet ved bruk av anbud.

SØIR kan vurdere å ta initiativ til et konsortium med øvrige avfallsselskaper i regionen for å vurdere mulighetene for etablering av et regionalt ettersorteringsanlegg. Et anlegg vil ideelt sett være sentralt plassert i forhold til hvor avfallet oppstår og i kort avstand fra energigjenvinningsanlegg for restavfall. Energigjenvinningsanlegg kan være aktuelle samarbeidspartnere for et ev. konsortium av regionale avfallsselskaper.

Bidrag til måloppnåelse

Ved å ettersortere restavfallet, vil SØIR kunne oppnå utsorteringskravene for plastavfall i avfallsforskriftens kapittel 10a. En rapport fra Handelens Miljøfond i 2021 anslår at grovsorteringsanlegg for restavfall kan ta ut ca. 80 prosent av plastinnholdet.

Ifølge avfallsanalyser inneholder SØIRs restavfall ca. 20% plastemballasje og ca. 10% glass- og metallemballasje. Basert på en rapport fra Avfall Norge i 2019, antas det at metallet utgjør under 10% av vekten av glass- og metallemballasje.

Gitt at et ettersorteringsanlegg vil kunne utsortere 80% av plasten og 100% av metallet, ville ettersortering av SØIRs restavfallsmengde fra 2021 øke mengdene sendt til materialgjenvinning med ca. 700 tonn eller ca.3,5 prosentpoeng. Det er ikke tatt stilling til andelen plast som faktisk lar seg materialgjenvinne.

Usikkerhet måloppnåelse

Utsorteringen overfor er et grovt estimat basert på begrensede data.

I plukkanalysene er det angitt et plastinnhold i restavfall på ca. 20%. Erfaringsmessig pleier denne andelen i restavfall å være 10-15 prosent.

Videre er beregningene gjort med antakelse om at restavfallet grovsorteres for å ta ut en samlet plastfraksjon som overtas av returselskap i henhold til produsentansvaret for videre finsortering.

Kostnader

Ettersortering av SØIRs restavfall vil sannsynligvis kreve at det bygges et nytt anlegg.

Bygde og planlagte anlegg i Norge har betydelige investeringskostnader som vist under (summene er ikke regnet om til 2022-kroner):

- IVARs Ettersorteringsanlegg på Forus. Investering ca. 650 mill. NOK. Åpnet 2018 (320 000 innbyggere)
- ROAFs Ettersorteringsanlegg på Berger. Investering ca. 230 mill. NOK. Åpnet 2014 (ca. 200 000 innbyggere)
- Østfold Avfallssortering. Estimert investering ca. 630 mill. Ikke åpnet NOK (360 000 innbyggere)

Sammenlignet med dagens løsning med energigjenvinning av restavfall, vil en eventuell løsning med ettersortering og påfølgende energigjenvinning medføre høyere kostnader.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket vil kreve at det opprettes et konsortium med andre avfallsselskaper for å planlegge og prosjektere et anlegg.

Konsortiet må ta stilling til en rekke avgjørelser, som bl.a.

- Avfallsmengder som skal behandles.
- Organisering og eierskapsmodell
- Rolle i verdikjeden. Produksjon av sekundært råstoff eller utsortering av materialer til videreforedling andre steder.
- Beliggenhet
- Hvorvidt innbyggere skal fortsette å kildesortere plast

Ikke håndtert

Det er ikke vurdert hvorvidt det er interesse for et slikt anlegg blant avfallsaktørene i regionen.

Tidshorisont

Anses å ha en lang tidshorisont da det sannsynligvis må bygges et anlegg for å oppfylle tiltaket.

Grunnlag

SØIR avfallsregnskap 2021.

Plukkanalyse 2020

[Renere råvarer - Case: Optimalisering av verdikjeden for glass- og metallemballasje, Avfall Norge 2019](#)

[En mer sirkulær, norsk verdikjede for plast gjennom ny infrastruktur og markedsutvikling, Handelens Miljøfond 2021](#)

[IVAR Ettersorteringsanlegg Forus](#)

[Sentralsorteringen er i gang, Kretsløpet om ROAFs ettersorteringsanlegg, 2014](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Øke pris for restavfall på gjenvinningsstasjoner

Tiltaksområde:

Miljø, økonomi

Beskrivelse av tiltak

På SØIRs gjenvinningsstasjoner leverer kundene sortert avfall gratis, mens restavfall kan leveres mot en pris på 45 kr/sekk inntil 140 L eller 270 kr/m³ levert løst.

SØIRs priser er relativt lave i forhold til andre avfallsselskaper. Hos Sirkula koster det f.eks. 70 kr å levere en 100 L sekk og 700 kr/m³ for løst restavfall.

Lave leveringspriser kan gjøre at kundene ikke sorterer ut gjenvinnbare fraksjoner. Like priser for avfallslevering i regionen vil bidra til at folk leverer avfallet sitt på nærmeste gjenvinningsstasjon i stedet for å oppsøke billigste alternativ.

Bidrag til måloppnåelse

Høy pris på restavfall vil fungere som insentiv for kundene til å sortere ut mest mulig gjenvinnbart avfall fra restavfallet for å spare penger. Høy restavfallspris sammen med gratis levering av sorterte fraksjoner, vil også kommunisere verdien av ressursene i avfallet.

Usikkerhet måloppnåelse

Effekten på måloppnåelse i tonnasje er vanskelig å anslå, men tiltakets har også verdi ved å kommunisere verdien i avfallsressurser.

Kostnader

Vanskelighetsgrad

Tiltaket vil ha lav vanskelighetsgrad, men antas å kunne føre til misfornøyde kunder og klager i en overgangperiode.

Ikke håndtert

Tidshorisont

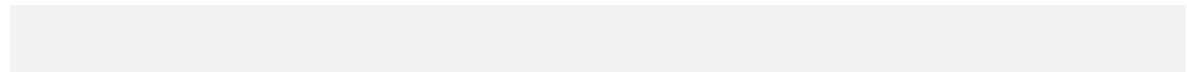
2023-2024

Grunnlag

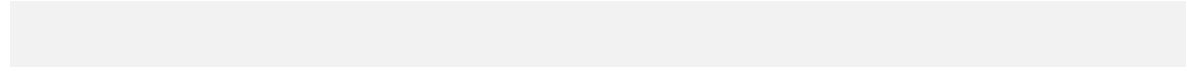
SØIRs leveringspriser

Leveringspriser for andre avfallsselskaper i regionen (Sirkula, HRA etc.)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Differensierte gebyrer

Tiltaksområde:

Økonomi, miljø

Beskrivelse av tiltak

SØIRs gebyr består av et fast grunngebyr og tillegg som avhenger av beholderstørrelse for restavfall, papir og glass- og metallemballasje.

Miljødirektoratet fikk i 2021 oppdrag fra KLD om å utrede endring av forurensningsloven slik at kommunene forpliktes til å innføre differensierte avfallsgebyr. I sitt svar på oppdraget, anbefalte Miljødirektoratet krav om differensierte avfallsgebyr «der dette kan bidra til avfallsreduksjon, økt forberedelse til ombruk og økt materialgjenvinning. Forurensningsmyndigheten kan fastsette forskrifter om beregning av gebyrene og om differensierte gebyr».

Renovasjonsgebyret kan differensieres på ulike måter. I dag gjøres dette vanligvis ved å knytte deler av gebyret til antall hentinger og/eller beholdervolum. En videre mulighet kan være å knytte gebyret til avfallsvekten slik at kostnadene for abonnenten direkte gjenspeiler levert avfallsmengde. For at differensierte gebyrer skal ha ønsket effekt, bør abonnenten kunne se hvor mye de betaler. I større borettslag er renovasjonsgebyret ofte en del av husleien, slik at beboerne i praksis ikke vet hvor mye de betaler.

Uavhengig av hvordan gebyret differensieres, trengs det systemer for å koble hver enkelt tømming til en abonnent. Den vanligste måten å gjøre dette på, er ved å RFID-merke beholderne og registrere tømming ved hjelp av lesere på renovasjonsbilene. RFID-merking gjør det også mulig å kartlegge feilsorteringer og ødelagte beholdere, i tillegg til å innhente oppdatert informasjon om tømminger til bruk i kundebehandling. En tilleggseffekt kan også være at det avdekkes beholdere som tømmes uten at det betales renovasjonsavgift. På bruk av RFID er særlig BIR langt fremme i Norge.

Tiltaket må ses i sammenheng med tiltak om gratis eller redusert pris på beholdere for kildesortert avfall. Ved prising av disse beholderne etter størrelse, kan abonnentene fristes til å velge mindre beholdere enn de egentlig trenger slik at mer avfall havner i restavfallet.

Bidrag til måloppnåelse

Miljødirektoratet estimerer at differensierte gebyrer vil bidra til ca. 1 prosentpoeng økning i materialgjenvinning av total, nasjonal avfallsmengde, og ca. 2 prosentpoeng for husholdningsavfallet.

Analyser av SØIRs restavfall viser høyt innhold av materialgjenvinnbare fraksjoner, og det antas at differensiering av gebyret kan gi abonnentene et økonomisk insentiv til å sortere ut mer av dette.

Usikkerhet måloppnåelse

Miljødirektoratets estimater gjelder for nasjonalt nivå og det er ikke gitt at effekten vil være den samme for SØIR. Tiltakets effekt avhenger av at abonnentene har et forhold til eget renovasjonsgebyr, er kjent med hvordan de kan påvirke gebyret og har tilgang til enkel kildesortering i beholdere av riktig størrelse.

Kostnader

Kostnadene vil avhenge av hvordan man velger å differensiere gebyret.

Innkjøp og montering av RFID-brikker, opplæring av personale og kommunikasjon vil medføre kostnader. En ev. differensiering basert på vekt, vil kreve ytterligere kostnader.

Vanskelighetsgrad

Vanskelighetsgraden vil avhenge av hvordan man velger å differensiere gebyret. For eksempel er frekvensbasert differensiering er mer kjent og mindre komplekst enn vektbasert differensiering.

Ikke håndtert

Tidshorisont

Grunnlag

[Nye krav til kildesortering av avfall, Miljødirektoratet 2022](#)

[Avfallsgebyr - BIR](#)

Plukkanalyse av SØIRs restavfall 2020.

Utsiktede virkninger av tiltaket

En måte å redusere avfallsproduksjonen på, er ved å kjøpe mer holdbare varer.

Slike varer er ofte dyrere i innkjøp, men rimeligere over tid. For enkelte kan investeringskostnaden være for stor, slik at man ender opp med å kjøpe rimeligere alternativer som skaper mer avfall.

Det kan tenkes at slike mekanismer i enkelte tilfeller kan føre til at gebyrdifferensiering rammer skjevt i forhold til intensjonen.

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Gratis beholdere for sorterte avfallstyper

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

SØIRs renovasjonsgebyr er satt sammen av et grunngelyr og størrelsesbaserte gebyrer for beholdere til restavfall, papir og glass- og metallemballasje.

Hos andre avfallsselskaper i regionen, baseres renovasjonsgebyret på restavfallsbeholderens størrelse, uten at størrelsen på øvrige beholdere påvirker gebyret.

Ved å legge renovasjonsgebyret på restavfallet heller enn kildesorterte fraksjoner, kan SØIR stimulere abonnentene til å bytte til riktig størrelse på beholdere for papir og glass- og metallemballasje. En slik innretning av gebyret vil i tillegg kommunisere verdien av det kildesorterte avfallet.

Tiltaket kan kombineres med kampanje- og informasjonsarbeid for å skape positive nyheter rundt SØIR.

Bidrag til måloppnåelse

Tiltaket kan gjøre at flere abonnenter går over til større beholdere for papir og glass- og metallemballasje. Hos abonnenter som tidligere har hatt for små beholdere kan dette redusere tap av papiravfall til restavfall og forsøpling. Lukkede beholdere beskytter innholdet bedre mot vær og vind enn beholdere som er så fulle at lokket blir stående åpent.

Plukkanalyser viser at SØIRs restavfall i 2020 inneholdt i overkant av 10% papir og i underkant av 10% glass- og metallemballasje. Med restavfallsmengdene i 2021 utgjør dette til rundt 500 tonn papir og 400 tonn glass- og metallemballasje.

Basert på plukkanalysen fra 2020, er andelene papir og glass- og metallemballasje i restavfallet blant de høyeste i regionen. De andre avfallsselskapene i regionen har ulik oppbygning av avfallsgebyret, men felles for alle er at de har tilbyr en gratis standardbeholder for papir og for glass- og metallemballasje (større beholdere medfører kostnader enkelte steder).

Det antas at det å gå over til gratis beholdere for papir og glass- og metallemballasje vil kunne ha en viss effekt på mengden av disse fraksjonene i restavfallet. Det er ikke grunnlag for å estimere totaleffekt av tiltaket på SØIRs avfallsstrøm da det ikke er kjent hvor mange abonnenter som har behov for større beholdere enn de har i dag.

Usikkerhet måloppnåelse

Det er vanskelig å kvantifisere tiltakets bidrag til måloppnåelse, da det ikke er kjent hvor mange abonnenter som i dag har underdimensjonerte papirbeholdere og mengden papir som havner i restavfallet pga. dette. Avfallsanalysen indikerer at SØIR ligger noe høyere enn naboene på papir og glass- og metallemballasje i restavfallet, men det understrekes at datagrunnlaget er svært begrenset. Det er sannsynligvis også andre faktorer enn oppbygningen av renovasjonsgebyret som kan forklare forskjellen i sammensetning av restavfall.

Kostnader

Tiltaket vil kunne kreve noe merarbeid med utsetting av beholdere, særlig rett etter innføring. Dette er dekket i gjeldende renovasjonskontrakt, og gjennomføres av selskapet som henter avfallet i dag.

Eventuelt informasjonsarbeid og kampanjer vil kunne medføre kostnader.

Arbeidsmiljø

Tiltaket kan ha en positiv effekt på arbeidsmiljø for renovatørene ved å redusere papirforsøpling på hentesteder.

Vanskelighetsgrad

Endring til gratis eller redusert pris på papirbeholder antas å ha en lav vanskelighetsgrad for SØIR.

Endringen vil kreve beregning av nye priser for restavfallsbeholdere for å opprettholde selvkostprinsippet.

Endringer i gebyret vil også måtte vedtas i SØIRs eierkommuner.

Ikke håndtert

Tidshorisont

2023-2024

Grunnlag

SØIRs hjemmeside - beskrivelse av renovasjonsgebyret

Plukkanalyse SØIR 2020

Utsiktede virkninger av tiltaket

Tiltaket kan gjøre at folk bestiller så store papirbeholdere som mulig. Disse kan bli svært tunge og vanskelige å trille. For å unngå å påvirke renovatørens arbeidsmiljø negativt, bør SØIR vurdere maksimal størrelse på papirbeholdere.

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Videreutvikle SØIRs ombruksløsninger

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

SØIR mottar ombruksgjenstander på gjenvinningsstasjonene i Elverum, Åmot og Trysil. Her kan brukerne levere de aller fleste typer gjenstander så lenge disse er rene og i god stand. SØIR har en rekke kriterier for hva som mottas, som gjør at tilbudet ikke blir et gratis alternativ til å kaste gjenstandene i avfallet.

SØIR tar ikke betalt for ombruksvarer, men lar brukerne hente disse ut gratis.

Gjennom ombrukstilbudet sørger SØIR for at gjenstander som ellers ville ha blitt avfall, i stedet kan brukes videre til sitt opprinnelige formål.

Det finnes flere muligheter for å videreutvikle ombrukstilbudet i fremtiden.

- I arbeid med brukeropplevelse på gjenvinningsstasjonen ble det avdekket at en del av brukerne synes det er uklart hvordan ombruk er prioritert på stasjonen. Det er avvikende åpningstider fra stasjonen for øvrig, og det er ikke klart hva som egner seg for ombruk eller hvem som kan hente ut gjenstander. SØIR kan utarbeide klare retningslinjer for ombrukstjenesten og hvordan denne skal brukes.
- Samarbeid med lokale aktører for å reparere, redesigne eller omsette brukte gjenstander kan være en mulig videreutvikling av ombruksløsningen. Sirkula har utarbeidet ombrukskonseptet Resirkula ved kretsløpsparken utenfor Hamar. Ved Resirkula er det selvstendige aktører som reparerer og redesigner det som kommer inn ved gjenvinningsstasjonen for å gi dette økt verdi. Resirkula består i dag av seks ulike butikker spesialisert på hver sin produkttype, i tillegg til en kafe. SØIR kan vurdere hvorvidt det er mulig å inngå et samarbeid med Resirkula eller om man kan starte noe tilsvarende med lokale aktører fra SØIR-kommunene.
- En annen mulighet er å utvide omfanget av produkter som går til ombruk. Enkelte avfallsselskap, som IVAR og Renovasjons- og gjenvinningsetaten i Oslo kommune, har startet med ombruk av enkelte produkter farlig avfall. Dette omfatter hovedsakelig maling, vaskemidler og løsemidler. IVAR har gjort en vurdering ulike husholdningskjemikalier og kommet frem til at mellom 20 og 90 % av de mottatte produktene er brukbare, avhengig av produkttype.

Bidrag til måloppnåelse

En videreutvikling av ombruksløsningen vil gjøre at SØIR kan bidra til at flere produkter går til ombruk heller enn å havne i avfallet og bidra direkte til ombruksmålet. Hvor stort bidrag tiltaket gir, vil avhenge av hvordan man videreutvikler ombruksløsningen.

Usikkerhet måloppnåelse

Mål om ombruk og mål om materialgjenvinning kan i utgangspunktet konkurrere om de samme materia- lene dersom man ikke har en intern prioritering av målene. Dersom man benytter avfallshierarkiet som grunnlag for prioritering, kan man gi større «verdi» til et ombruksmål enn til et materialgjenvinningsmål slik at dette prioriteres i tilfeller der det kommer inn ombrukbare produkter.

Kostnader

Kostnadene vil være avhengige av hvordan man videreutvikler ombruksløsningen. Generelt kan man tenke seg at kostnadene vil øke med omfanget av SØIRs behandling av ombruksgjenstander. Dersom SØIR bestemmer seg for å funksjonsteste og rengjøre gjenstandene, vil dette koste mer enn om man lar kundene levere og hente ut ombruksgjenstander på egen hånd. Samarbeid med andre aktører kan bidra til å redusere kostnadene, mens det å selge gjenstandene heller enn å gi dem bort gratis vil kunne gi en inntekt fra ombruksaktiviteten.

Vanskelighetsgrad

På samme måte som kostnadene, vil vanskelighetsgraden være avhengig av hvordan SØIR velger å videreutvikle ombruksløsningen. En enkel løsning vil ha lavere vanskelighetsgrad enn en mer kompleks løsning, f.eks. i samarbeid med andre aktører.

Ikke håndtert

Rammebetingelser – lovgivningsmessig – politisk – undersøges nærmere?

Tidshorisont

2023-2024, etter 2024

Grunnlag

[Salg av produkter levert som farlig avfall på mottaksanlegg, Posisjonsnotat/Veileder, NFFA, 2021](#)

[Ombruk farlig avfall, Innlegg Farlig avfallskonferansen 2021, Tord Tjelflaat, IVAR IKS](#)

[Resirkula - Sirkulas ombrukskonsept ved kretsløpsparken](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Ombruksdag for studenter

Tiltaksområde:

Miljø, brukertilfredshet

Beskrivelse av tiltak

SØIR kan arrangere en ombruksdag for studenter ved studiestart på Høgskolen. Studenter har behov for en rekke ulike produkter når de flytter for seg selv. SØIR kan bidra til å redusere avfallsmengdene og studentenes utgifter ved å tilby gratis ombruksprodukter.

Tiltaket kan gjennomføres f.eks. ved å sette opp et telt i umiddelbar nærhet til Høgskolen, der studentene kan komme og ta med seg det de trenger til hybelen sin. Aktuelle produkter kan være møbler, bilder, kjøkkenutstyr, lamper etc. Samtidig kan SØIR dele ut informasjon om avfallsløsninger og kildesortering.

Bidrag til måloppnåelse

Tiltaket antas å ville gi et begrenset bidrag til ombrukstonnasjen, men vil være en god arena for å skape et godt bilde av SØIRs avfallstjenester for studentene i Elverum.

Usikkerhet måloppnåelse

Kostnader

Tiltaket antas å kun gi mindre kostnader i form av tid og ressurser ved selve arrangementet.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket antas å være greit å gjennomføre, men vil kreve planlegging. SØIR må planlegge hvilke produkter studentene skal tilbys, slik at man tar dem ut av ombruksstrømmen og lagrer dem til ombruksdagen skal arrangeres.

Ikke håndtert

Tidshorisont

Kan gjennomføres årlig ved studiestart

Grunnlag

[Ombruksdag ved UiO](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Tiltak: Tak over gjenvinningsstasjoner

Tiltaksområde:

Kundetilfredshet, arbeidsmiljø

Beskrivelse av tiltak

SØIRs gjenvinningsstasjoner er åpne, uten takoverbygg.

Det anses som sannsynlig at det i fremtiden vil kunne komme krav fra Statsforvalter om at håndtering av avfall skal skje under tak.

Ved prosjektering av tak over gjenvinningsstasjonene, kan SØIR vurdere om det er øvrige endringer som bør gjøres samtidig eller om man skal prosjektere tak på en måte som gjør det mulig å bygge om stasjonene til innvendig drift i fremtiden.

Bidrag til måloppnåelse

Tak over gjenvinningsstasjonene vil kunne bidra til høyere kundetilfredshet ved at kundene ikke eksponeres for vær og vind ved levering av avfall. Tak vil også begrense vannmengden i avfallscontainerne, som kan forringe kvaliteten av f.eks. papp og papir.

Usikkerhet måloppnåelse

Det er vanskelig å anslå den konkrete måloppnåelsen som følger av å bygge tak over gjenvinningsstasjonene.

Kostnader

Kostnadene vil avhenge av størrelse og type tak som skal bygges.

Arbeidsmiljø

Tak over gjenvinningsstasjonene kan gi et positivt bidrag til arbeidsmiljøet for kundeveilederne, ved at de skjermes mot vær og vind.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket antas å ha relativt lav vanskelighetsgrad for SØIR, men vil kreve tid og kostnader.

Det antas at tiltaket vil være søknadspliktig etter byggesaksforskriften og at takkonstruksjonen må prosjekteres på en måte som ivaretar konstruksjonssikkerhet.

Ikke håndtert

Tidshorisont

Etter 2024

Grunnlag

[Mile gjenvinningsstasjon](#)

[Ryen gjenbruksstasjon](#)

[Støleheia gjenvinningsstasjon](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Dersom taket blir flott nok, kan det bli vanskelig å få kundene ut igjen.

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Bruk av avfallshierarkiet i kommunikasjon

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

SØIRs ombruksløsninger fungerer som et sikkerhetsnett som fanger opp gjenstander som ellers ville blitt avfall ved gjenvinningsstasjonene. Ved siden av SØIRs ombruksløsning, finnes det også etablerte tjenester for ombruk, slik som f.eks. Finn.no og Tise.

SØIR kan benytte seg av avfallshierarkiet og stille spørsmål som «Har du tenkt om noen andre kan ha bruk for gjenstanden?» i all sin kommunikasjon. Dette kan gjøre at SØIR bidrar til avfallsreduksjon og økt ombruk ved at gjenstandene omsettes i etablerte og effektive kanaler for ombruk.

Bidrag til måloppnåelse

Tiltakets effekt vil være at mindre avfall og ombruksgjenstander kommer inn på SØIRs gjenvinningsstasjoner. Effekten av dette lar seg ikke kvantifisere. På overordnet nivå vil tiltaket føre til mer miljøvennlig håndtering av avfall, og gi SØIR muligheten til å påvirke avfallsproduksjonen.

Usikkerhet måloppnåelse

Hvor mange av SØIRs kunder som lar seg inspirere til å selge eller gi bort gjenstander i strømmen utenfor SØIR er vanskelig å anslå.

Kostnader

Tiltaket vil ikke medføre kostnader utover dagens nivå, da det omfatter utvidelse av fremtidig kommunikasjon til alltid å minne om ombruk og avfallsreduksjon.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket kan enkelt gjennomføres ved å tilpasse fremtidig kommunikasjon.

Ikke håndtert

Tidshorisont

Tiltaket kan settes i gang umiddelbart.

Grunnlag

Utsiktede virkninger av tiltaket

Tiltaket kan føre til at mindre ombruksvarer kommer inn til SØIR – noe som kan gjøre det vanskeligere å nå ombruksmål.

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Optimering av SØIRs hjemmesider

Tiltaksområde:

Brukertilfredshet

Beskrivelse av tiltak

Gjennomgang og optimering av SØIRs hjemmesider med fokus på brukervennlige sorteringsguider, som brukerne enkelt kan finne og forstå. Det kan også være behov for kart over gjenvinningsstasjonene og informasjon på flere språk enn norsk (polsk, somali, litauisk og engelsk kan være aktuelle med tanke på representerte nasjonaliteter i SØIRs område). SEO (søkemotoroptimalisering) for at SØIRs hjemmesider skal komme frem i toppen av relevante Google-søk kan være et verktøy for å nå kundene.

Mange brukere vil heller google svaret på hvordan avfall skal sorteres og behandles enn å oppsøke SØIRs hjemmesider. Dersom svaret ikke enkelt lar seg finne, er det fare for feilsortering og at materialgjenvinnbare fraksjoner havner i restavfallet.

Bidrag til måloppnåelse

Måloppnåelsen ved tiltaket er vanskelig å vurdere. Tiltaket vil kunne føre til riktig avfallssortering i enkelttilfeller, men med en begrenset effekt.

Usikkerhet måloppnåelse

Kostnader

Anslag på kostnader til gjennomgang og optimering av hjemmesider vha. konsulenter innenfor webutvikling og kommunikasjon: 150 000 – 200 000 kr. Faktiske kostnader bør kartlegges gjennom en markedsundersøkelse.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket har lav vanskelighetsgrad. SØIR kan kanskje gjøre en del av arbeidet internt eller leie inn kompetanse fra en ekstern aktør.

Ikke håndtert

Tidshorizont

2023-2024

Grunnlag

Utsiktede virkninger av tiltaket

Ingen

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Flere fraksjoner på gjenvinningsstasjonene

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

I dag sorteres følgende fraksjoner ved SØIRs gjenvinningsstasjoner:

- Brennbart restavfall
- Ikke-brennbart restavfall
- Papp og papir
- Glass og metall
- Plast
- Treverk
- Impregnerert treverk
- Metall
- EE-avfall
- Farlig avfall
- PCB-vinduer
- Gips
- Gulvbelegg med ftalater

SØIR kan vurdere å utvide med flere fraksjoner enn i dag. Eksempler kan være madrasser, kaffekapsler, sykler etc.

Ev. nye fraksjoner bør være avfallstyper som i dag havner i restavfallscontainerne selv om de kan materialgjenvinnes eller fraksjoner som kan forringe kvaliteten på andre fraksjoner.

Tiltaket bør ses i sammenheng med tiltak «Ettersortering av restavfall fra gjenvinningsstasjon» og ev. erfaringer som innhentes her.

Bidrag til måloppnåelse

Det er usikkert om det finnes enkeltfraksjoner av en slik størrelse at det vil lønne seg å ta dem ut i egne containere ved gjenvinningsstasjonene.

Usikkerhet måloppnåelse

Kostnader

Tiltaket vil ev. medføre kostnader til oppsamlingsmateriell og skilting.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket kan enkelt gjennomføres dersom man finner egnede avfallsfraksjoner.

Ikke håndtert

Tidshorisont

SØIR bør gjøre en vurdering av aktuelle fraksjoner før en ev. utvidelse av sorteringen.

Grunnlag

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Arbeidsmiljø

Tiltaksområde:

Arbeidsmiljø

Beskrivelse av tiltak

SØIR har et godt arbeidsmiljø preget av samarbeid, lite fravær og trivsel. Tilbakemeldinger i arbeidsmiljøundersøkelser er gjennomgående gode.

SØIR gjør i dag følgende tiltak for med tanke på fysisk og psykisk arbeidsmiljø:

- Arbeidsmiljøundersøkelser
- Vernerunder
- Kantine der de ansatte spiser lunsj sammen
- Fagdager, kurs og kompetanseheving
- Sosiale arrangementer
- Eget treningsrom i administrasjonsbygget til fri bruk for de ansatte
- Tilskudd til de organiserte treningsaktiviteter
- Muligheter for hjemmekontor
- Hendelsesregister der uønskede hendelser registreres og systematiseres slik at tiltak kan settes i gang

SØIR gjennomfører allerede en rekke tiltak knyttet til arbeidsmiljø og det anbefales at arbeidet systematiseres, for eksempel i en arbeidsmiljøkalender med oversikt over hvilke aktiviteter som bør gjennomføres og hvor ofte dette bør skje.

For å stimulere til mer fysisk aktivitet, kan SØIR vurdere å gjennomføre en intern konkurranse med poeng og premier for fysisk aktivitet. Sykle til jobben er et eksempel på en etablert konkurranse der SØIR kan melde seg på.

Bidrag til måloppnåelse

SØIR har allerede et godt arbeidsmiljø, og bør fokusere på å videreføre og systematisere det som fungerer heller enn å gjøre større endringer. Arbeidsmiljøundersøkelsen er et viktig verktøy for å fange opp endringer som krever tiltak.

Usikkerhet måloppnåelse

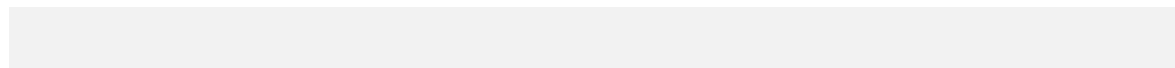
Kostnader

Kostnader vil komme i forbindelse med fagdager, seminarer og sosiale arrangementer for de ansatte.

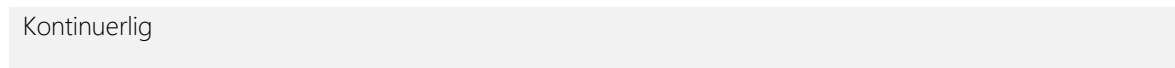
Vanskelighetsgrad

Lav vanskelighetsgrad

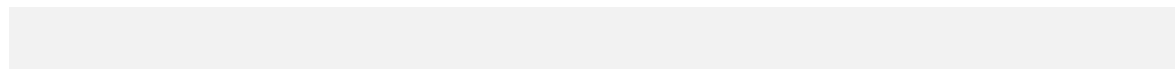
Ikke håndtert

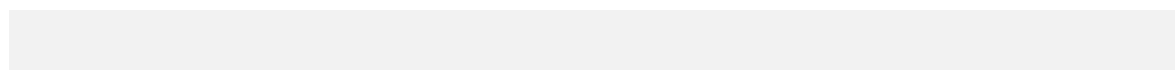
Tidshorisont

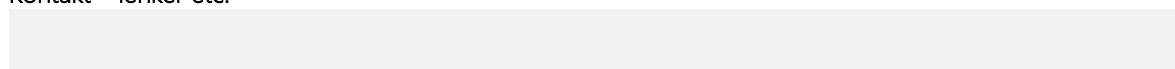
Grunnlag

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Oversikt over tiltak som ble diskutert, men ikke tatt videre

Beskrivelse av tiltak

Følgende tiltak er diskutert, men ikke beskrevet i nærmere detalj. Dette er tiltak som er kommet opp som forslag i diskusjoner, men ikke er prioritert videre i arbeidet. Tiltakene inkluderes i kulepunkter for ev. senere bruk.

- Følge regelverksutviklingen og fortløpende innføre containere/holdere for utsortering av nye avfallstyper - både som følge av lovkrav og for å øke materialgjenvinning.
- Gjennomføre plukkanalyser av brennbart og ikke-brennbart restavfall fra gjenvinningsstasjoner for å få avdekke hvor mye som er sortert feil og kunne vært materialgjenvunnet eller ombrukt.
- Plassere holdere slik at holdere for sorterte fraksjoner er mer tilgjengelige enn holdere for restavfall.
- Heve abonnentenes kompetanse om hva som skal sorteres til plastinnsamlingen, jf. krav i avfallsforskriften om at kommunen skal sørge for utsortering av materialgjenvinnbar plastemballasje.
- Låne ut henger til kunder ved gjenvinningsstasjonene
- Forbedre hvordan man sjekker hvordan avfallsleveranser sorteres på gjenvinningsstasjonene.
- Vurdere mulighet for å fjerne restavfallscontainere på gjenvinningsstasjonene.
- Vurdere betaling for alle avfallstyper ved gjenvinningsstasjonene – ikke kun for restavfall som i dag.
- Samme kildesortering som hos husholdninger for næringskunder og kommunale tjenestesteder.

Vedlegg 2

Brukerinvolvering

Brukerperspektiv gjenvinningsstasjon

Som del av strategiarbeidet gjennomførte Bouvet høsten 2022 en prosess for å kartlegge muligheter for å forbedre brukeropplevelsen og øke materialgjenvinningen på SØIRs gjenvinningsstasjon i Elverum. Metodikken kan brukes som inspirasjon for hvordan SØIR kan involvere brukerne i utvikling av tjenestene.

Intervjuer med brukere

Det ble gjennomført intervjuer med besøkende på stasjonen i Elverum, som deretter ble sortert i utfordringer før, under og etter besøket.

Utfordringer før besøket

- Nye brukere sorterer ikke avfallet før de kommer til gjenvinningsstasjonen

Utfordringer under besøket

- Kjøremønsteret er ikke intuitivt
- Det er ikke intuitivt hvordan man skal parkere
- Pris for levering virker tilfeldig
- Navnsetting og skilt er ikke selvforklarende for folk som ikke er godt kjent med avfallsbegreper
- Få avfallstyper på gjenvinningsstasjonene kan føre til dårligere gjenvinning?
- Containere har høye innkast som gjør at det kan være krevende å kaste avfall uten hjelp
- Det er uklart hvordan ombruk prioriteres
- For ombruk er det uklare regler, avvikende åpningstid fra resten av stasjonen og mye følelser rundt uttak. Hvem er verdig til å ta ut ombruksvarer?
- Det er uklart hva ombrukstilbudet skal være i fremtiden.

Utfordringer etter besøket

- Det er ingen informasjon om miljøeffektene av sortering på gjenvinningsstasjonen.
- Det er ingen informasjon om hva avfallet blir til på gjenvinningsstasjonen.

Workshops med SØIR-ansatte

Det ble gjennomført to workshops med ansatte i SØIR med mål om å forbedre brukeropplevelsen og øke materialgjenvinningen på gjenvinningsstasjonen i SØIR.

Workshop 1 - utfordringer

Første workshop hadde fokus på å kartlegge gjenvinningsstasjonene og identifisere utfordringer for en optimal kundeopplevelse.

Langsiktig mål

Ut fra spørsmålene under skulle de ansatte komme opp med langsiktige mål for gjenvinningsstasjonen. De ansatte fikk beskjed om å være positive.

- Hva ønsker vi å få til på gjenvinningsstasjonen?
- Hvordan ser den ideelle gjenvinningsstasjonen ut om 2 år?
- Hvor er vi om to år dersom alt på skinner?

Ut fra dette kom de ansatte opp med en rekke mulige mål, som de deretter stemte over. De som fikk flest stemmer var:

1. Om 2 år er det meste oversiktlig og selvforklarende for brukerne
2. Om 2 år har vi et ombrukskjøpesenter med super infrastruktur og reparasjon

3. Om 2 år er restavfall minste avfallstype på gjenvinningsstasjonen

Måleparametere

Neste spørsmål i workshopen var «hvordan kan vi måle suksess»?

- Dersom alt går perfekt – hvordan merker vi det?
- Hvordan ser vi at vi når målet?
- Kvantitativt
- Kvalitativt

Ut fra spørsmålene kom det forslag om følgende måter å måle oppnåelse av mål om at det meste skal være oversiktlig og selvforklarende om 2 år.

- Driftsoperatørene blir ikke spurt om hvordan avfallet skal sorteres
- Måles ved at det ikke er hensatt eller feilsortert avfall
- Brukerundersøkelser
- Avfallsanalyser av innhold i containere
- Kundebehov

Kritiske spørsmål

I neste fase skulle de ansatte være pessimistiske og problemfokuserte for å komme opp med kritiske spørsmål. Kritiske spørsmål skal hjelpe til med å holde fokus og minne om hva som er viktig gjennom prosessen.

De ansatte kom opp med en rekke kritiske spørsmål, der de tre som fikk flest stemmer var:

1. Har de ansatte felles målforståelse?
2. Har vi økonomi til å gjennomføre løsningen?
3. Er denne løsningen noe som er viktig for kunden?

Brukerreise

Neste fase i workshopen var en brukerreise – dvs. en visuell og strukturert fremstilling av hvordan brukeren opplever en tjeneste. Brukerreisen var utarbeidet av tjenstedesignere og basert på hvordan en tenkt person ville oppleve gjenvinningsstasjonen i Elverum. Basert på brukerreisen ble det identifisert muligheter og utfordringer ved brukerens opplevelse.

Brukerreisen var basert på hvordan en tenkt nyinnflyttet husholdningskunde ville oppleve gjenvinningsstasjonen slik denne fremstår i dag. Brukerreisen er vist i vedlegg X.

Ut fra de identifiserte utfordringene i brukerreisen skulle de ansatte komme opp med muligheter for SØIR til å forbedre brukeropplevelsen ved gjenvinningsstasjonen. Mulighetene som fikk flest stemmer var:

1. Lage et godt og oversiktlig kjøremønster
2. Synkronisere kunnskapen til driftsoperatørene
3. Få kunder til å tenke at det er lurt å sortere før de kommer til gjenvinningsstasjonen

Det ble også stemt på hvilke av de identifiserte utfordringene i brukerreisen man burde ta tak i først. De som fikk flest stemmer var:

1. Kun veiviser inn i porten. Utydelig kjøremønster for ukjente.
2. Ikke intuitivt hva som skal kastes i hvilke – samlebegreper/avfallsterminologi.
3. Lite informasjon om hvordan man bør pakke avfallet.

Workshop 2 - Løsninger

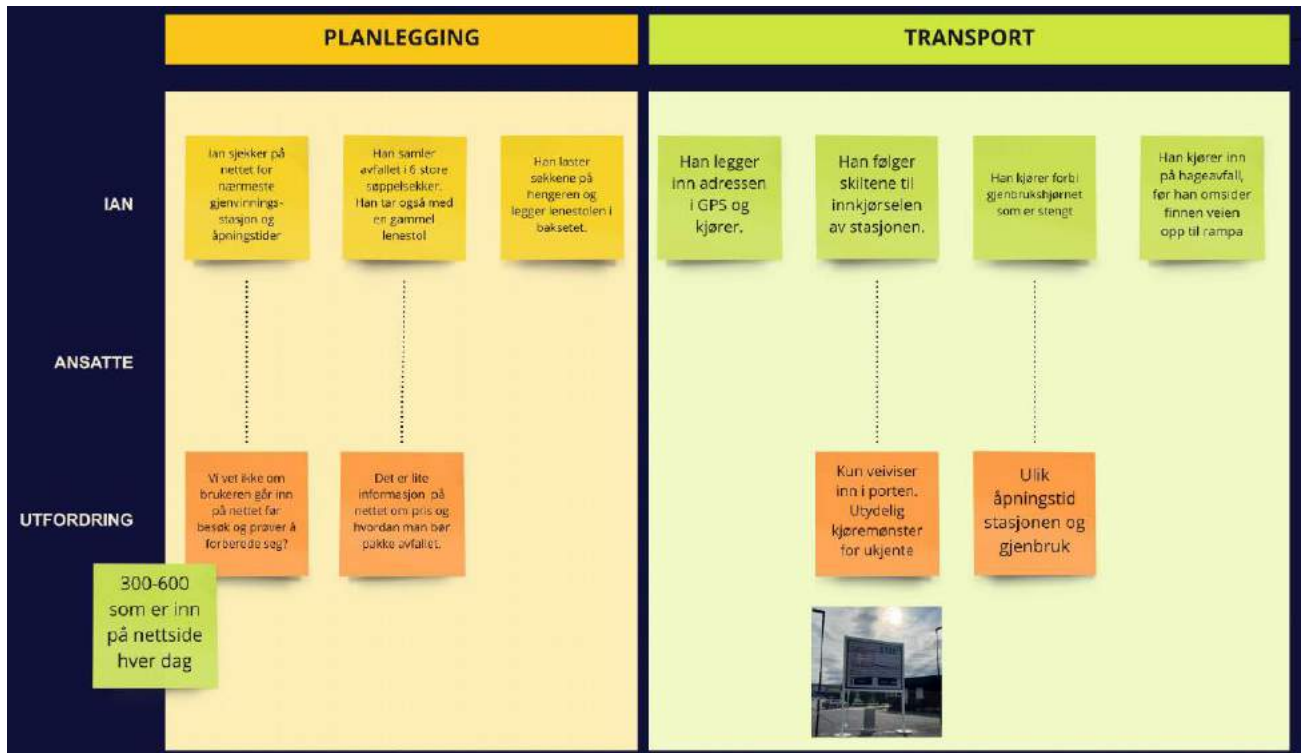
I andre workshop var det fokus på hvordan SØIR kunne løse de tidligere identifiserte utfordringene.

De ansatte kom opp med fem løsningsforslag i workshopen.

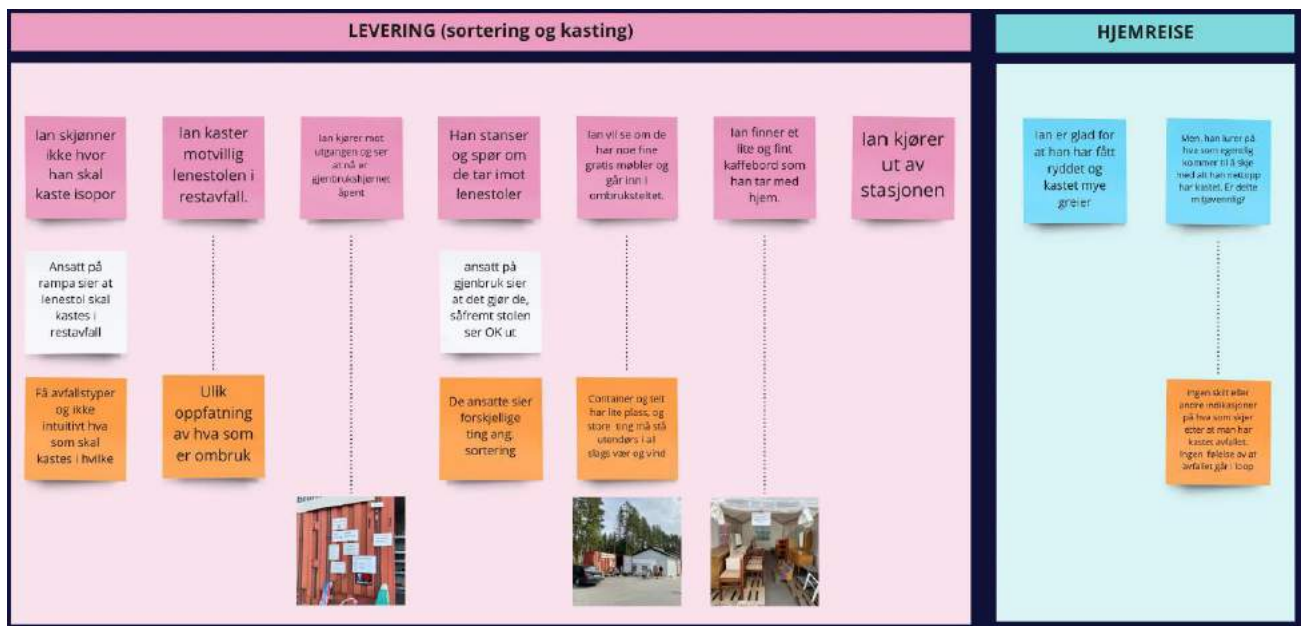
Konsept	Hvordan
Sortering	Ny informasjon på nettsiden: Oversiktskart Hvordan sortere og emballere? Kjøremønster Priser? Hva leveres hvor? Videoer til forklaring
Skilting og oversiktskart	Kommunikasjon før besøk, på nettsiden: Åpningstider Hvordan pakke Kjøremønster Pris Kommunikasjon på anlegget: Oversiktskart ved innkjøring Videre veivisere på anlegget Skilte med priser, fraksjoner og info om nedstrøms
Hvordan kjøre riktig vei	Tydeliggjøre kjøremønster ved hjelp av piler, tall og skilt (med lys) Senke farten ved hjelp av fartsgrensa, fartsdumper eller fysiske stengsler. Mer informasjon og bilder av GVS på nettsiden eller i en app.
Avfallshjelpen	Avfallskalkulator på nettsiden hjelper kunder til å pakke riktig og plassere det i riktig rekkefølge på hengeren. Beregner prisen på forhånd
App for SØIR	App SØIR Hjelp, for ansatte og kunder I appen: sorteringsguide, kart/oversikt, inspirasjon, tips og råd, betalingsmulighet Kurs for ansatte og for kunder På anlegget: lystavler ved farlig avfall og småelektrisk, merking på asfalt, flere containere for flere fraksjoner

Av de foreslåtte løsningene, var det appen som fikk flest stemmer. Ved avslutning av workshop 2 befinner SØIR seg i avslutningen av ideutviklingsfasen, som vist i figuren under. Neste skritt vil være å utvikle og teste prototyper av den valgte løsningen.

SØIR – tar vare på ressursene Strategi mot 2030

11 november
Bjørn Erik Jønsberg

Søndebjørn Gudbrandsen | 11.11.2022 08:50:48

Bakgrunn

FNs bærekraftsmål – vi vil arbeide med alle målene, men se spesielt på:

- 6 Rent vann og gode sanitærforhold
- 7 Ren energi for alle
- 9 Innovasjon og infrastruktur
- 11 Bærekraftige byer og samfunn
- 12 Ansvarlig forbruk og produksjon
- 13 Stoppe klimaendringene
- 15 Liv på land
- 17 Samarbeid for å nå målene

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

EU – lovverk og strategier

En tsunami av strategier og lover kommer nå (direktør Ellen Hambro, Miljødirektoratet)

- EUs Green Deal – har ambisjoner om å lage et nytt rammeverk for europeisk næringsliv og avfallshåndtering
- EUs sirkulær økonomi plan
- Rammedirektivet for avfall – nye bestemmelser og mål:
 - Krav til materialgjenvinning av «municipal waste»
 - 55 % i 2025
 - 60 % i 2030
 - 65 % i 2035
- Nye krav til "Eco-design"
- Nye krav til grønn finansnæring – Taksonomi

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Stortingsmeldinger og strategier

Hva er meldt ut fra Storting og regjering ?

Meld. St. 45 (2016 –2017) - Avfall som ressurs –
avfallspolitikk og sirkulær økonomi

- Avfallsforebygging
- Materialgjenvinning og forberedelse til ombruk
- Strategi mot marin plastforurening og spredning av mikroplast (plaststrategi)

Strategi sirkulær økonomi – 2021

- Elektriske og elektroniske produkter
- Batterier og kjøretøy
- Emballasje
- Tekstiler
- Plast
- Bygg og byggevarer
- Mat og næringsstoffer

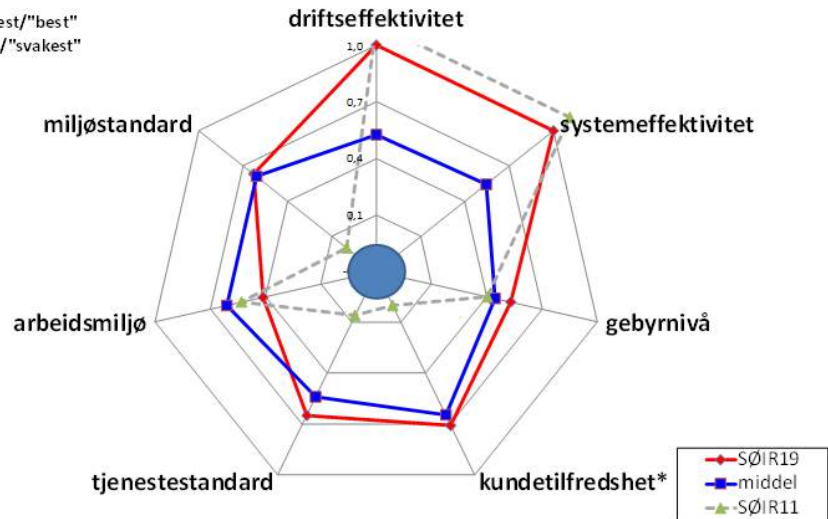
Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Hvor er SØIR i dag?

Sammenlignet med de øvrige selskapene i Mjøsregionen har vi:

- høy driftseffektivitet og har et effektivt system for avfallshåndtering
- et lavt gebyrnivå
- Over gjennomsnitt kundetilfredshet
- Over gjennomsnitt på våre tjenester
- noen utfordringer knyttet til arbeidsmiljø (høy gjennomsnittsalder)
- gjennomsnittlig måloppnåelse for miljøstandard

1,0 = høyest/"best"
0 = lavest/"svakest"

* Kundemålingen ble utført i 2020

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Avfallsmengder i dag og i 2030

Folketall SØIR 2021:	32 210 innbyggere
Total avfallsmengde 2021:	19 330 tonn
Avfall per innbygger 2021:	609 kg
Total avfallsmengde 2030:	19 700 tonn

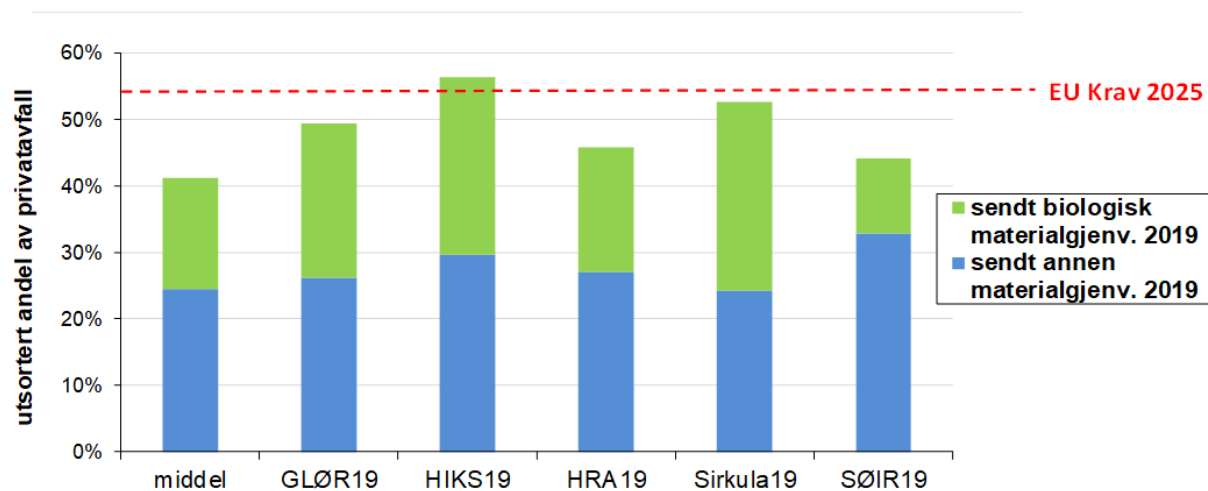

Foto: Pixabay
Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Men avfallsmengden kan bli påvirket av:

- Matkastelover og initiativer for å kutte matsvinn vil kunne redusere mengdene matavfall.
- Stigende priser på forbruksvarer, strøm og drivstoff kan gjøre at folk reduserer forbruket sitt og dermed produserer mindre avfall.
- Regelverksutvikling kan føre til at produkter får lenger levetid og blir enklere å reparere. Dette kan føre til lavere avfallsproduksjon,
- Fokus på miljøkonsekvensene av plast kan føre til at andelen plast reduseres i enkelte produkter.
- Forhold som lav vekt og enkel tilgjengelighet kan føre til at plast overtar for andre produkter – slik som har skjedd f.eks. med en del drikkevareemballasje der man har byttet ut glass med plast.
- Fokus på ombruk kan gjøre at det blir naturlig for forbrukerne å omsette produkter som har en restverdi heller enn at disse kastes. Dette vil kunne føre til en reduksjon i avfallsmengdene til gjenvinningsstasjonene.

Men nye krav til avfallshåndtering krever nye mål for SØIR

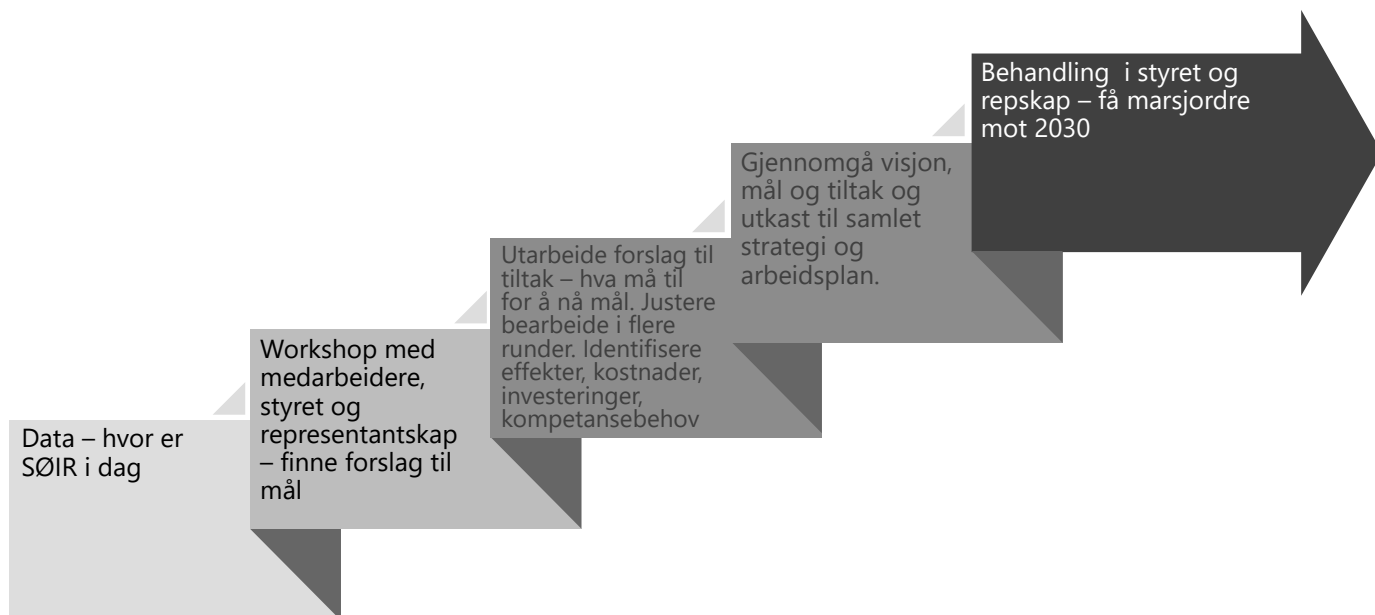
Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Visjon 2030: SØIR – tar vare på ressursene!

Confidential: Gudbrandsen, Tina, 24.11.2022 09:50:48

Prosess – hva har vi gjort

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Forslag til mål og delmål

- Miljø
 - Minimum 60 % materialgjenvinning og 60 % reduksjon i virksomhetens direkte klimagassutslipp
- Brukertilfredshet
 - SØIR skal ha innbyggere og næringsliv som er fornøyd med kvaliteten på tjenestene
- Effektivitet
 - SØIR skal ha en stabil økonomi som sikrer effektiv drift, jevn gebyrutvikling og utvikling av tjenester frem mot 2030
- Arbeidsmiljø
 - SØIR skal ha et trygt arbeidsmiljø i egen virksomhet og hos underleverandører.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Delmål miljø

Hovedmålene må brytes ned i delmål

1. Minimum 60 % utsortering av matavfall
2. Minimum 60 % utsortering av plastavfall
3. Minimum 90 % utsortering av glass- og metallavfall
4. Minimum 90 % utsortering av papp- og papiravfall
5. Maksimum 2 % tekstilavfall i restavfall fra husholdningene
6. Minimum 50 % materialgjenvinning av treavfall
7. Ombruksmengden skal tilsvare minimum 1 prosent av total avfallsmengde fra gjenvinningsstasjonene
8. Maksimum 40% restavfall fra fritidsboliger og hytter
9. Maksimum 15% restavfall fra gjenvinningsstasjonene (til deponi og avfallsforbrenning)
10. Redusere virksomhetens direkte klimagassutslipp med 60 % (det er vurdert å ikke ha egne delmål under klima, hovedmålet er derfor gjentatt her)
11. Avfallshåndteringen skal sikre riktig kvalitet på alle utsorterte avfallstyper
12. Nullvisjon for farlig avfall utenfor egne strømmer
13. Redusere utslipp fra transport til sluttbehandling med 50 %

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Brukertilfredshet

SØIR skal ha innbyggere og næringsliv som er fornøyd med kvaliteten på tjenestene

Delmål:

- SØIRs brukere skal være fornøyd med kvaliteten på tjenestene. Det vil si en gjennomsnittlig tilfredshet på minst 4,5 på en skala fra 1-5.
- Eierkommunene skal være fornøyd med tjenestene SØIR leverer, minst uttrykt i eierskapsmeldingen.

Arbeidsmiljø

Hovedmål: SØIR skal ha et trygt arbeidsmiljø i egen virksomhet og hos underleverandørene

Delmål:

- *Verken SØIR eller underleverandører skal oppleve at regelverk for sosial dumping, arbeidsmiljø, e.l. brytes.*
- *SØIR skal ha et årssnitt på 95% langtidsfriske*
- *0 arbeidsskader blant medarbeidere og underleverandører*
- *SØIR skal ha minst 66% medarbeidere som mener at fysisk og psykisk helse er god eller meget god
Ingen skal synes fysisk eller psykisk helse er dårlig eller meget dårlig*

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Effektivitet

- SØIR skal ha en stabil økonomi som sikrer effektiv drift, jevn gebyrutvikling og utvikling av tjenester frem mot 2030

Delmål:

- Alle tiltak (investeringer) som skal iverksettes skal ha gjennomgått en økonomi- og miljøvurdering for å sikre at riktige tiltak gjennomføres
- SØIRs økonomiske effektivitet skal være bedre enn nasjonalt gjennomsnitt målt gjennom jevnlig målinger (benchmarking)
- SØIR skal vurdere nye, digitale løsninger og ta relevante løsninger i bruk for å nå miljømål, effektiv drift og gi økt kundetilfredshet
- SØIR skal jevnlig vurdere valg av driftsform (egenregi eller konkurranseutsetting) av sine tjenester.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Tiltakskort oversikt

Foto: ScanStock

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Miljø	Handlingsplan 2023-2024
Kampanjer for økt kildesortering	X
Kampanje for å gjøre brukerne kjent med at de kan endre beholdervolum	X
Innføre kildesortering på hytter	X
Henteordning for enkelte avfallstyper	
Tiltak for å få flere til å skille emballasje fra matavfall	X
Kampanje om hva som er rent	X
Plassere restavfall bakerst på gjenvinningsstasjonene	X
Materialgjenvinning av treavfall	X
Ettersortering av grovavfall fra gjenvinningsstasjon	X
Innsamlingsløsninger basert på materialer i stedet for funksjon	
Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjon	X
Ettersortering av restavfall	

Tiltaksoversikt fortsetter

Foto: Standard Norge

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Økonomi	
Øke pris for levering av restavfall	X
Endre gebyrmodell for å gi økonomisk insitament til å øke utsorteringen	X
Differensiere pris på bakgrunn av beholderstørrelse	X
Redusert pris eller gratis beholder for papir og for glass og metallemballasje	X
Brukertilfredshet	
Bygge tak over gjenvinningsstasjoner	
Arrangere ombruksdag for studenter ved semesterstart	X

Mål – 60 % materialgjenvinning i 2030

Tiltakene vil gi ulik effekt på måloppnåelsen.

Tiltak	Estimert effekt (Prosentpoeng)
Innføre kildesortering på hytter	5 %
Materialgjenvinning av treavfall	8-10 %
Ettersortering av grovavfall fra gjenvinningsstasjon	1,5%
Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjon	<0,1%
Ettersortering av restavfall	3,5 %
Endre gebyrmodell for å gi økonomisk insitamnt til å øke utsorteringen	1%
Sum	19-21%

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Dette gir en effekt på ca. 20 prosentpoeng for tiltakene.

Kombinert med SØIRs materialgjenvinningsgrad på 43 prosent i 2021, indikerer tabellen at det bør være mulig for SØIR å oppnå i overkant av 60 prosent materialgjenvinning i 2030.

For hvert tiltak er det laget et tiltakskort.

NIRÅS

Tiltak: Etersortering av restavfall fra gjenvinningsstasjon

Tiltaksområde:

Mål:

Beskrivelse av tiltak:

Ettersortering av brennbart og ikke-brennbart restavfall fra gjenvinningsstasjonene kan være en måte å unngå at materialgjenvinningsfasjoner går til energi/forbrenning eller deponi. Tiltaket kan gjennomføres ved at fulle containere tømmeres på egnet areal og de materialgjenvinnbare materialer sorteres maskinelt og sendes til materialgjenvinning. I dag ettersorteres ikke-brennbart restavfall fra gjenvinningsstasjonene med Østlands gjenvinning på Enevoen. Her reduseres volumet med ca. 50% ved utvek av materialgjenvinnbart og brennbart avfall. Tiltaket bør ses i sammenheng med muligheter for endringer i kundeledelse.

Bidrag til måloppfyllelse:

I 2021 mottok SØIR 203 tonn brennbart restavfall og 503 tonn ikke-brennbart restavfall fra husholdning på gjenvinningsstasjonene. Det foreligger ikke egne analyser av restavfall fra SØIRs gjenvinningsstasjoner – dette heller ikke veldig mange analyser tilgjengelige fra andre steder.

I en analyse fra SØIR av 10 gjenvinningsstasjoner i 2017, ble det funnet at det brennbare restavfallet fra de to stasjonene inneholdt hhv. 60% og 40% restavfall. En analyse av gjenvinnbart avfall foretatt i 2018 i løpet av prøveperioder i en tilsvarende analyse fra 2018 av restavfall fra seks gjenvinningsstasjoner i Vestfold, ble det i snitt funnet 31% faldentert avfall i restavfallet.

Siden ettersortering av restavfall er et kostbart tiltak, tas det utgangspunkt i et konservativt anslag på 25% materialgjenvinnbart avfall i restavfallet. Dette ville for avfallsmengdene i 2021 utgjort til sammen 143 tonn eller 10 prosentpoeng til materialgjenvinning.

Uklart/ettersøkt opplysning:

Estimerene overfor et slikt tiltak og basert på analysen fra andre steder med til dels svært ulike forutsetninger (f.eks. bruk av ulike selsker). SØIR bør gjøre egne vurderinger av potensialet for materialgjenvinnbare fasjoner i restavfall fra gjenvinningsstasjonene. Dette kan f.eks. gjøres ved å prøve ut sortering av innholdet i en periode og se om utvalgte deler i tillegg til de eksisterende fasjonene. Når det gjelder ikke-brennbart restavfall kan SØIR benytte seg av sorterings-Østlands Gjenvinning allerede gjort for å skaffe informasjon om hva som typisk faller ut som ikke-brennbart restavfall.

Kostnader:

Tiltaket vil kunne bruk av maskiner og maskiner og vil utløse kostnader som følge av dette. Kostnadene må settes i sammenheng med avfallsloven i tillegg til utvaskning av restavfall som følge av lavere restavfallsmengder og av utvaskning i innretninger for husholdningsavfall med positiv verdi.

Vanskelighetsgrad:

Tiltaket antas å ha lav vanskelighetsgrad.

Ikke håndtert:

Tidshorisont:

2023-2024

Grunnlag:

Statistikk av restavfall og rane masser fra gjenvinningsstasjoner. Referansen i Grenland 2017.

Mulighetsstudie Fastsette Gjenvinningsstasjon. Appen Uak for Sandefjord kommune, 2019.

Utløste virkninger av tiltaket:

Kontakt – lenker etc.:

Overordnet beskrivelse av tiltak og hvordan dette antas å virke på måloppnåelse. Basert på data fra SØIR og erfaringer fra andre steder.

Innhold per tiltakskort:

- Beskrivelse av tiltak
- Bidrag til måloppnåelse
- Usikkerhet måloppnåelse
- Kostnader
- Vanskelighetsgrad
- Ikke håndtert
- Tidshorisont
- Grunnlag
- Utløste virkninger av tiltaket
- Kontakt – lenker etc.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 24.11.2022 08:50:48

Resultatregnskap

SØR-ØSTERDAL INTERKOMMUNALE RENOVASJONSSELSK.

Tekst	Note	Virkelig hittil	Budsjett hittil	Virkl. hittil i fjor
Leieinntekter		21 996 397	21 108 000	19 726 496
Salgsinntekter		132 401	0	44 296
Andre driftsinntekter		0	0	400
Sum driftsinntekter		22 128 798	21 108 000	19 771 192
Lønnskostnad		12 863 356	12 355 139	12 462 192
Avskrivning varige driftsmidler		4 748 644	4 800 000	4 399 801
Annen driftskostnad		3 150 271	3 075 000	2 057 335
Sum driftskostnader		20 762 270	20 230 139	18 919 328
Driftsresultat		1 366 528	877 861	851 863
Annen renteinntekt		25 049	0	3 674
Annen finansinntekt		4 057	0	0
Rentekostnad til foretak i samme konsern		432 760	187 500	203 844
Annen rentekostnad		140 218	307 500	82 987
Ordinært resultat før skattekostnad		822 656	382 861	568 706
Ordinært resultat		822 656	382 861	568 706
Årsresultat		822 656	382 861	568 706

Disponering av årsresultat

Balanse

SØR-ØSTERDAL INTERKOMMUNALE RENOVASJONSSELSK.

Tekst	Note	Virkelig hittil	Budsjett hittil	Virkl. hittil i fjor
Eiendeler				
Konsesjoner,patenter,lisenser o.l.		231 152	0	0
Utsatt skattefordel		2 200 000	0	2 200 000
Sum immaterielle eiendeler		2 431 153	0	2 200 000
Tomter,bygninger og annen fast eiend.		45 939 338	0	45 346 639
Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.		3 268 128	0	3 618 903
Sum varige driftsmidler		49 207 466	0	48 965 542
Investeringer i datterselskap		620 000	0	620 000
Investeringer i aksjer og andeler		500 000	0	1 000 000
Obligasjoner og andre fordringer		11 000	0	24 000
Forskuddsleasing		27 764	0	56 920
Sum finansielle anleggsmidler		1 158 764	0	1 700 920
Sum anleggsmidler		52 797 382	0	52 866 462
Omløpsmidler				
Fordringer				
Kundefordringer		50 281	0	6 691 853
Fordring på foretak i samme konsern		11 534 443	0	4 585 592
Andre fordringer		-164 119	0	268 635
Sum fordringer		11 420 605	0	11 546 080
Bankinnskudd,kontanter o.l.		396 338	0	364 111
Sum omløpsmidler		11 816 943	0	11 910 191
Sum eiendeler		64 614 325	0	64 776 653

Balanse

SØR-ØSTERDAL INTERKOMMUNALE RENOVASJONSSELSK.

Tekst	Note	Virkelig hittil	Budsjett hittil	Virkl. hittil i fjor
Egenkapital og gjeld				
Egenkapital				
Selskapskapital		1 000 000	0	1 000 000
Overkursfond		80 967 000	0	80 967 000
Sum innskutt egenkapital		81 967 000	0	81 967 000
Opptjent egenkapital				
Annen egenkapital		-47 101 354	0	-48 458 993
Periodens resultat		822 656	382 861	568 706
Sum opptjent egenkapital		-46 278 698	382 861	-47 890 287
Sum egenkapital		35 688 302	382 861	34 076 713
Gjeld				
Pensjonsforpliktelser		2 699 707	0	2 664 783
Sum avsetninger for forpliktelser		2 699 707	0	2 664 783
Annen langsiktig gjeld				
Gjeld til kredittinstitusjoner		-4 107 959	0	-7 653 853
Sum annen langsiktig gjeld		-4 107 959	0	-7 653 853
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		1 959 902	0	1 990 743
Skyldige offentlige avgifter		-1 248 967	0	161 623
Annen kortsiktig gjeld		1 107 209	0	973 898
Gjeld til foretak i samme konsern		28 516 132	0	32 562 747
Sum kortsiktig gjeld		30 334 275	0	35 689 011
Sum gjeld		28 926 023	0	30 699 941
Sum egenkapital og gjeld		64 614 325	382 861	64 776 653

Resultatregnskap

Rapport for: september 2022

SØIR HUSHOLDNING AS

Tekst	Note	Hittil i år	Budsj. hittil i år	Hittil i fjor
Avfallsgebyr		42 767 310	41 938 000	39 863 030
Salgsinntekter		4 934 250	4 943 750	4 866 805
Andre driftsinntekter		22 924	37 500	29 022
Sum driftsinntekter		47 724 484	46 919 250	44 758 858
Behandling av avfall		10 860 746	10 290 750	9 302 182
Innsamling av avfall		12 406 334	12 000 000	10 591 959
Innleid hjelp		11 708 733	11 514 900	11 588 406
Leie areal/bygninger		8 193 825	7 800 000	6 624 997
Annen driftskostnad		5 510 820	4 926 250	5 082 154
Sum driftskostnader		48 680 458	46 531 900	43 189 697
Driftsresultat		-955 973	387 350	1 569 160
Renteinntekt fra foretak i samme konsern		348 793	165 000	181 364
Annen renteinntekt		28 106	49 500	29 297
Annen finansinntekt		1 604	0	0
Sum finansinntekter		378 502	214 500	210 661
Rentekostnad til foretak i samme konsern		0	0	2 744
Annen rentekostnad		1 734	0	3 493
Sum finanskostnader		1 734	0	6 237
Sum netto finansposter		376 768	214 500	204 424
Ordinært resultat før skattekostnad		-579 206	601 850	1 773 584
Ordinært resultat		-579 206	601 850	1 773 584
Resultat etter skatt		-579 206	601 850	1 773 584

Balanse

Rapport for: september 2022

SØIR HUSHOLDNING AS

Tekst	Note	Hittil i år	Budsj. hittil i år	Hittil i fjor
Eiendeler				
Anleggsmidler				
Immaterielle eiendeler				
Varige driftsmidler				
Finansielle anleggsmidler				
Omløpsmidler				
Varer		115 263	0	157 954
Fordringer				
Kundefordringer		3 616 991	0	2 997 261
Fordringer konsern		26 892 521	0	29 850 620
Andre fordringer		-14 152 135	0	-12 290 561
Sum fordringer		16 357 377	0	20 557 320
Investeringer				
Bankinnskudd, kontanter o.l.		21 742	0	27 467
Sum eiendeler		16 494 382	0	20 742 740

Balanse

Rapport for: september 2022

SØIR HUSHOLDNING AS

Tekst	Note	Hittil i år	Budsj. hittil i år	Hittil i fjor
Egenkapital og gjeld				
Egenkapital				
Innskutt egenkapital				
Aksjekapital		100 000	0	100 000
Sum innskutt egenkapital		100 000	0	100 000
Opptjent egenkapital				
Annen egenkapital		-1 414 556	0	-1 342 070
Udisponert resultat		-579 206	601 850	1 773 584
Sum opptjent egenkapital		-1 993 761	601 850	431 514
Sum egenkapital		-1 893 761	601 850	531 514
Gjeld				
Avsetning for forpliktelser				
Annen langsiktig gjeld				
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		1 754 823	0	7 954 999
Skyldige offentlige avgifter		4 694 688	0	4 385 201
Annen kortsiktig gjeld		1 235 776	0	3 496 300
Gjeld til konsernselskaper		10 702 856	0	4 374 726
Sum kortsiktig gjeld		18 388 143	0	20 211 226
Sum gjeld		18 388 143	0	20 211 226
Sum egenkapital og gjeld		16 494 382	601 850	20 742 740

Resultatregnskap

SØIR NÆRING AS

Tekst	Note	Virkelig hittil i år	Budsjett hittil i år	Virkelig hittil i fjor
Avfallsgebyr		2 352 477	2 400 000	2 170 655
Salgsinntekter		2 812 955	2 153 235	2 336 511
Sum driftsinntekter		5 165 432	4 553 235	4 507 165
Leiekjøring ifm kontainerutleie		468 789	427 500	364 344
Behandling av avfall		1 095 884	852 903	928 523
Innsamling av avfall		283 457	207 000	209 631
Innleid hjelp		1 202 463	978 544	927 374
Leie areal/bygninger		900 047	885 000	703 956
Annen driftskostnad		554 148	478 154	519 398
Sum driftskostnader		4 504 788	3 829 101	3 653 226
Driftsresultat		660 644	724 135	853 939
Renteinntekt fra foretak i samme konsern		65 846	22 500	25 224
Annen renteinntekt		866	4 036	1 358
Annen finansinntekt		0	0	0
Rentekostnad til foretak i samme konsern		1 560	3 919	0
Ordinært resultat før skattekostnad		725 796	746 752	880 521
Ordinært resultat		725 796	746 752	880 521
Årsresultat		725 796	746 752	880 521
Disponering av årsresultat				

Balanse

SØIR NÆRING AS

Tekst	Note	Virkelig hittil i år	Budsjett hittil i år	Virkelig hittil i fjor
Eiendeler				
Utsatt skattefordel		7 471	0	6 809
Sum immaterielle eiendeler		7 471	0	6 809
Sum anleggsmidler		7 471	0	6 809
Omløpsmidler				
Fordringer				
Kundefordringer		904 704	0	716 098
Fordring på foretak i samme konsern		2 377 905	0	2 583 865
Andre fordringer		29 214	0	-38 477
Sum fordringer		3 311 823	0	3 261 486
Sum omløpsmidler		3 311 823	0	3 261 486
Sum eiendeler		3 319 294	0	3 268 295

Balanse

SØIR NÆRING AS

Tekst	Note	Virkelig hittil i år	Budsjett hittil i år	Virkelig hittil i fjor
Egenkapital og gjeld				
Egenkapital				
Selskapskapital		100 000	0	100 000
Overkursfond		380 000	0	380 000
Sum innskutt egenkapital		480 000	0	480 000
Opptjent egenkapital				
Annen egenkapital		107 875	0	110 228
Periodens resultat		725 796	746 752	880 521
Sum opptjent egenkapital		833 671	746 752	990 749
Sum egenkapital		1 313 671	746 752	1 470 749
Gjeld				
Annen langsiktig gjeld				
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		95 517	0	761 118
Annen kortsiktig gjeld		673 157	0	741 188
Gjeld til foretak i samme konsern		1 236 949	0	295 240
Sum kortsiktig gjeld		2 005 623	0	1 797 546
Sum gjeld		2 005 623	0	1 797 546
Sum egenkapital og gjeld		3 319 294	746 752	3 268 295